



รายงานการวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
กรณีศึกษา : พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง
ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

Ecotourism Attraction Development: Gold Nam
Dok Mai Farmlands in Dongmoonlek Sub-district,
Muang District, Phetchabun Province

ศรียากานต์ พรหมคำ
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2558

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
กรณีศึกษา : พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง
ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

Ecotourism Attraction Development: Gold Nam
Dok Mai Farmlands in Dongmoonlek Sub-district,
Muang District, Phetchabun Province

ตรียากานต์ พรหมคำ
ธีรภัทร กิจจารักษ์
กฤษฎา เข้มเหล็ก

สาขาวิชาการพัฒนาสังคม
สาขาการบริหารการปกครองท้องถิ่น
สาขาการบริหารการปกครองท้องถิ่น

ทุนอุดหนุนโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ประจำปีงบประมาณ 2558

(ก)

ชื่องานวิจัย	การศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา : พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์. Ecotourism Attraction Development: Gold Nam Dok Mai Farmlands in Dongmoonlek Sub-district, Muang District, Phetchabun Province
ผู้วิจัย	ศรียากานต์ พรหมคำ
ผู้ร่วมวิจัย	อาจารย์ธีรภัทร กิจจารักษ์ และ อาจารย์กฤษสร เข้มเหล็ก
สาขาวิชา	การพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็ก โดยในการดำเนินงานวิจัยผู้วิจัยได้เลือกศึกษาจากกลุ่มเป้าหมายทั้งในระดับนโยบายและในระดับพื้นที่ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก ผู้นำชุมชนและประธานสมาคมชาวสวน และประชาชน ผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง เพื่อให้ได้ทราบถึงความต้องการอย่างแท้จริงและมีความสอดคล้องกันในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

ผลการวิจัยพบว่า พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กที่ควรแก่การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ พื้นที่เพาะปลูกในหมู่ที่1 หมู่ที่2 หมู่ที่3 หมู่ที่4 หมู่ที่5 และหมู่ที่8 ซึ่งมีความสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาทั้งในระดับนโยบายและในระดับพื้นที่ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกอยู่ก่อนแล้วจึงเหมาะแก่การดำเนินการพัฒนามาก่อนเพื่อจะได้เป็นต้นแบบให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ที่ยังไม่มีการเพาะปลูก ทั้งนี้แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้มีการระบุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กจึงมีความสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับพื้นที่ด้วย และยังมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของทางจังหวัดเพชรบูรณ์ และแนวคิดทฤษฎีความเป็นไปได้อีกด้วย สำหรับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ควรดำเนินการ ได้แก่ การปรับปรุงเส้นทางถนนที่ชำรุด, การกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวที่ชัดเจน, การสร้างศูนย์รวมการแนะนำนักท่องเที่ยว, การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์พื้นที่เพาะปลูก และการส่งเสริมจุดเด่นที่มีในแต่ละหมู่บ้านควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง เป็นสำคัญ

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง

Title	Ecotourism Attraction Development: Gold Nam Dok Mai Farmlands in Dongmoonlek Sub-district, Muang District, Phetchabun Province.
Author	Treeyakan Phromkham
Co-researchers	Teeraphat Kitjarak and Kritchasorn Kemlek
Branch	Researched in Social Development Phetchabun Rajabhat University 2016

Abstract

The goal of this paper is to examine ecotourism development of Gold Nam Dok Mai mango farmlands in Dongmoonlek sub-district. The target population, both administrative enforcers and local committers, was chosen to study. The samples consisted of the chief executive of the Dongmoonlek Sub-district Administrative Organization, headmen of the villages, the chairperson of the gardener association, and the gold mango gardeners. The deep-interviews was conducted to collect precisely correct data. The data dictated what people truly needed and confidently supported the development of ecotourism attractions in Dongmoonlek sub-district.

The study findings indicated that the most suitable Gold Nam Dok Mai mango farmlands for ecotourism attractions in Dongmoonlek sub-district were Villages no. 1, no. 2, no. 3, no.4, no.5 and no. 8. First, the conditions of those villages responded the requirements of policy and local development. Second, what the most common condition abled to develop the sample ecotourism attractions for non-mango gardeners in the other area was the existence of the stable old long time farmlands. Third, the development of ecotourism attractions was specified into the operational plan of the Dongmoonlek Sub-district Administrative Organization. Fourth, the development of Gold Nam Dok Mai mango farmlands for ecotourism attractions responded both the locals' requirement and Phetchabun's provincial development plan. In addition, this theoretical concept could be accomplished. The recommendations for ecotourism attraction development of Gold Nam Dok Mai mango farmlands were constructing damaged roads, making a clear ecotourism map, building an information service center, making signposts, and promoting each village's prominent points or strength and Gold Nam Dok Mai farmlands simultaneously.

Keywords : Ecotourism attractions, Gold Nam Dok Mai mango

(ค)

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ดงมูลเหล็ก ท่านผู้ใหญ่บ้าน ประธานสมาคมชาวสวน และประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลมูลเหล็ก ที่ได้ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยและให้การช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย

การที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสในการทำงานวิจัยเล่มนี้ต้องขอขอบคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้ ที่สำคัญขอขอบพระคุณ อาจารย์ธีรภัทร กิจจารักษ์ และ อาจารย์กฤษสร เข้มเหล็ก ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ร่วมวิจัยในโครงการวิจัย ที่คอยเป็นกำลังสำคัญในการดำเนินการวิจัยให้ประสบผลสำเร็จไปได้ด้วยดี อีกทั้งขอกราบขอบพระคุณมารดา คุณลุง คุณป้า คุณน้า ที่ให้โอกาสในการศึกษาแก่ผู้วิจัย รวมถึงคอยให้กำลังใจอยู่เสมอ จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาและการทำวิจัยมาจนถึงทุกวันนี้

ถ้าหากผู้วิจัยไม่มีทุกท่านที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยคงไม่สามารถที่จะประสบความสำเร็จด้านการวิจัยได้เหมือนอย่างทุกวันนี้ ดังนั้นคุณค่าและคุณประโยชน์จากการทำวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ทุกท่านดังที่ได้กล่าวมา หากงานวิจัยเล่มนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขอรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ตรียา กานต์ พรหมคำ

๙ มกราคม ๒๕๕๙

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	2
3. ขอบเขตของโครงการวิจัย	2
4. คำถามการวิจัย	2
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	3
6. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย	3
7. วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล	3
8. ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย	4
9. งบประมาณของโครงการวิจัย	5
10. คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	6
2. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของ อบต.ดงมูลเหล็ก	8
3. ลักษณะเฉพาะของมะม่วงน้ำดอกไม้มัสทอง	27
4. ทฤษฎีการพัฒนา	30
5. แนวคิด/ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	31
6. แนวคิด/ทฤษฎีเกี่ยวกับความเป็นไปได้	36
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	43
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	46
5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	46

บทที่ 4	ผลการวิจัย	47
	1. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	47
	2. ผลการวิจัยจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group)	65
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
	1. สรุปผลการศึกษา	68
	2. สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	68
	3. ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม		84
ภาคผนวก		87
	ภาคผนวก ก. บันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ฯ	88
	บันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือเชิญวิทยากรฯ	
	บันทึกข้อความขออนุมัติและดำเนินโครงการภายใต้โครงการวิจัยฯ	
	คำสั่งคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้ไปราชการ	
	บันทึกข้อความขอขยายระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย	
ประวัตินักวิจัย		89

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงกิจกรรมการวิจัย	4
ตารางที่ 2	แสดงรายการงบประมาณของโครงการวิจัย	5
ตารางที่ 3	แสดงจำนวนประชากรทั้ง 11 หมู่บ้านในเขตตำบลดงมูลเหล็ก	9
ตารางที่ 4	แสดงจำนวนโครงการและงบประมาณที่จัดสรรตามยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง 6 ด้าน	19
ตารางที่ 5	แสดงรายงานผลกลุ่มอาชีพเกษตรกรประจำศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเหนือ ประจำปี 2557	29
ตารางที่ 6	แสดงจำนวนโครงการและงบประมาณที่จัดสรรตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ประจำปีงบประมาณ 2558 ของ อบต.ดงมูลเหล็ก	70
ตารางที่ 7	แสดงสรุปพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและไม่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้	72
ตารางที่ 8	แสดงสิ่งที่ต้องการและวิธีการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กของผู้นำหมู่บ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน และประธานสมาคมผู้เพาะปลูกฯ	73
ตารางที่ 9	แสดงสรุปสิ่งที่ต้องการและวิธีการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กของประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	78

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แสดงการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation method)	44
ภาพที่ 2 แสดงการสัมภาษณ์นายกองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก	48
ภาพที่ 3 แสดงพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากการสัมภาษณ์นายกฯ (พื้นที่หมู่ 1)	50
ภาพที่ 4 แสดงพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากการสัมภาษณ์นายกฯ (พื้นที่หมู่ 2)	50
ภาพที่ 5 แสดงพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากการสัมภาษณ์นายกฯ (พื้นที่หมู่ 3)	51
ภาพที่ 6 แสดงพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากการสัมภาษณ์นายกฯ (พื้นที่หมู่ 4)	51
ภาพที่ 7 แสดงพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากการสัมภาษณ์นายกฯ (พื้นที่หมู่ 5)	51
ภาพที่ 8 แสดงพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากการสัมภาษณ์นายกฯ (พื้นที่หมู่ 8)	52
ภาพที่ 9 แสดงการสัมภาษณ์ประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	64
ภาพที่ 10 แสดงการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ	66
ภาพที่ 11 แสดงการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	67

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้มีการนำเงินตราเข้ามาใช้จ่ายในพื้นที่ทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่บุคคลหลายกลุ่ม และในขณะเดียวกัน การท่องเที่ยวยังมีหลายประเภท ได้แก่ การท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ การท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ และการท่องเที่ยวประเภทศิลปะและวัฒนธรรม โดยทรัพยากรการท่องเที่ยวแต่ละประเภทจะให้ผลในด้านความเพลิดเพลิน การพักผ่อนและความรู้ความเข้าใจอันเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับชีวิต มีผลทำให้ชีวิตมีความสุขเพราะได้เรียนรู้และเข้าใจในความงาม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของมนุษย์ในภูมิภาคต่างๆ

จังหวัดเพชรบูรณ์ถือได้ว่าเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทยที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากมาย ได้แก่ หอวัฒนธรรมนครบาลเพชรบูรณ์ วัดพระแก้ว วัดมหาธาตุ อุทยานแห่งชาติตาบดหมอก อ่างเก็บน้ำชลประทานห้วยป่าแดง วัดไตรภูมิ วัดช้างเผือก เขาค้อ น้ำตกศรีดิษฐ์ เนินมหัศจรรย์ แก่งบางระจัน ไร่ปี่เอิน อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง วนอุทยานน้ำตกธารทิพย์ อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ภูทับเบิก อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว ดงรอยเท้าไดโนเสาร์ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เป็นต้น และในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์นั้นมีตำบลดงมูลเหล็กเป็นตำบลหนึ่งในจังหวัดเพชรบูรณ์ซึ่งในขณะนี้มีพื้นที่ที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่มีชื่อเสียงเพิ่มขึ้นมาอีกอย่างหนึ่งภายในจังหวัดเพชรบูรณ์ในขณะนี้ ซึ่งสามารถที่จะทำให้กลายเป็นพื้นที่สำหรับท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้เป็นอย่างดี เช่น การเข้ามาศึกษาท่องเที่ยวดูงานเกี่ยวกับวิธีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ หรือจัดเทศกาลชวนชิมมะม่วงน้ำดอกไม้ เป็นต้น อันจะนำมาซึ่งการหมุนเวียนรายได้ให้เกิดขึ้นได้เขตตำบลดงมูลเหล็กได้

ในปัจจุบันภายในตำบลดงมูลเหล็กได้พัฒนาพื้นที่บางส่วนให้เป็นมีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้มากขึ้น แต่ทั้งนี้การเพาะปลูกยังไม่ครอบคลุมทั่วทุกหมู่บ้าน ประกอบกับการพัฒนาในด้านต่างๆ อาจยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร กล่าวคือ เส้นทางในการเดินทางไปยังหมู่บ้านที่มีความสนใจจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในตำบลดงมูลเหล็กยังคงชำรุด ที่พักสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลยังคงมีไม่เพียงพอ หรือแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในตำบลดงมูลเหล็กยังไม่ได้รับการบูรณะให้ดีเท่าที่ควรสำหรับจะต้อนรับนักท่องเที่ยวได้ เป็นต้น การที่แหล่งท่องเที่ยวภายในตำบลดงมูลเหล็กจะสามารถสร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวภายในตัวตำบลดงมูลเหล็กได้นั้น แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ต้องมีการพัฒนาอีกมาก อาทิเช่น การพัฒนาเส้นทางสำหรับการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ การพัฒนาด้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาด้านสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ทั้งนี้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นจุดสนใจแก่นักท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศจึงเป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่ง เพราะหากมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลดงมูลเหล็กมากเท่าไร ก็จะทำให้ระบบเงินตรามีการหมุนเวียนในพื้นที่ตำบลดงมูลเหล็กมากขึ้นเท่านั้น ทำให้ประชาชนในเขตตำบลดงมูลเหล็กมีรายได้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งการท่องเที่ยวยังมีหลายประเภท แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นสำคัญเพราะ

เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ในเขตตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีลักษณะที่สำคัญคือ เป็นการท่องเที่ยวที่ดำเนินการภายใต้ขีดจำกัดความสามารถของธรรมชาติและต้องตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่มีต่อ ขบวนการท่องเที่ยว อีกทั้งต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน และต้องชี้แนะภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้นๆ

(สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย, 2539 อ้างถึงใน สฤกษ์, 2548)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยการศึกษาแนวทางการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา : พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ว่ามีพื้นที่ส่วนใดอีกบ้างที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศประจำตำบลงมูลเหล็กได้ และหากค้นพบแล้วพื้นที่แห่งนั้นควรมีการพัฒนาเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างไร เพื่อที่จะเป็นทางเลือกให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในตำบลงมูลเหล็กสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในตำบลงมูลเหล็กให้เป็นจุดสนใจแก่นักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวภายในเขตตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ สืบไป

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

2.1 เพื่อคัดเลือกพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กเพื่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3. ขอบเขตของโครงการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาในเขตตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยเฉพาะพื้นที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง เพื่อที่จะทำการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไป มีขอบเขตของการศึกษาดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นพื้นฐาน หรือแนวทางในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางเพื่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในเขตพื้นที่เป็นหลักเพื่อนำมาวิเคราะห์เข้ากับเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

4 คำถามการวิจัย

4.1 บริบทของพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในการที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีลักษณะอย่างไร

4.2 มีพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กหมู่บ้านใดบ้างที่สามารถ

พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้

- 4.3 แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กเป็นอย่างไร

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

- 5.1 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็ก
- 5.2 ได้พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้
- 5.3 ได้แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

6. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย

- 6.1 คณะทีมผู้บริหารในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมีแนวทางในการนำไปพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองภายในเขตตำบลดงมูลเหล็ก
- 6.2 ประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองภายในเขตพื้นที่ตำบลดงมูลเหล็กที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

7. วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

- 7.1 การคัดเลือกพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการคัดเลือกพื้นที่ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับนโยบาย
- 7.2 การประชุม ชี้แจง ทำความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีดำเนินงานระหว่างผู้วิจัย ผู้นำชุมชน และประชาชนในชุมชน
- 7.3 ศึกษาบริบทของพื้นที่ที่จะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตตำบลดงมูลเหล็ก
- 7.4 ศึกษาความต้องการและแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็ก
- 7.5 จัดประชาพิจารณ์/การคืนข้อมูลสู่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนรับทราบแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ที่จะพัฒนาเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

8. ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงกิจกรรมการวิจัย

กิจกรรม	ระยะเวลา (เดือน)						ผู้ทำการศึกษา และสถานที่ ทำการศึกษา
	ม.ค. .- ก.พ. .	มี.ค. - เม.ย. .	พ. ค.- มิ.ย. .	ก.ค. .- ส.ค. .	ก.ย. - ต.ค. .	พ.ย. .- ธ.ค. .	
1. คัดเลือกพื้นที่ในระดับนโยบาย		↔					ผู้วิจัย ผู้นำชุมชน
2. สำรวจพื้นที่ที่ได้รับการคัดเลือกจาก ระดับนโยบาย			↔				ผู้วิจัย ผู้นำชุมชน และประชาชนใน ชุมชน
3. ศึกษาบริบทชุมชนในตำบลงมูล เหล็กที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ต่อไป				↔	↔		ผู้วิจัย
4. ศึกษาความต้องการและแนวทางใน การพัฒนาพื้นที่ที่จะพัฒนาเป็นแหล่ง ท่องเที่ยวในเขต ตำบลงมูลเหล็ก					↔		ผู้วิจัย
5. จัดประชาพิจารณ์/ทำการคืนข้อมูลสู่ ชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้ทราบพื้นที่ที่จะ ทำการพัฒนาเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว และแนวทางในการพัฒนาพื้นที่สำหรับ เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป					↔	↔	ผู้วิจัย

9. งบประมาณของโครงการวิจัย สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 2
 ตารางที่ 2 แสดงรายการงบประมาณของโครงการวิจัย

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. หมวดค่าตอบแทน ไม่เกินร้อยละ 10 ของงบประมาณทั้งหมด	-
2. หมวดค่าวัสดุ/สารเคมี 2.1 ค่าหมึกปริ้น และค่าเครื่องปริ้น 1 ชุด ชุดละ 5,000 บาท 2.2 ค่าจัดทำรูปเล่ม 6 เล่ม เล่มละ 250 บาท = 1,500 บาท 2.3 ค่าอุปกรณ์เครื่องเขียน และค่าถ่ายเอกสาร 4 ครั้ง ครั้งละ 1,000 = 4,000 บ	10,000
3. หมวดค่าใช้สอย 3.1 ค่าดำเนินโครงการอบรมฯ ภายใต้โครงการวิจัยฯ 1 ครั้ง ครั้งละ 30,500 บ. 3.2 ค่าจ้างเก็บข้อมูล 5 ครั้ง ครั้งละ 500 บาท = 2,500 บาท 3.3 ค่าจ้างพิมพ์งาน 2 ครั้ง ครั้งละ 1,000 บาท = 2,000 บาท	30,500 2,500 2,000
4. ค่าสาธารณูปโภคของมหาวิทยาลัย (10%)	5,000
รวม	50,000
** หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายถัวเฉลี่ยทุกรายการ	

10. คำนิยามศัพท์เฉพาะ

10.1 ผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้ที่กำหนดนโยบายในการพัฒนา หรือผู้ที่มีหน้าที่ดูแลปกครองประชาชนภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามการปกครองในเขตตำบลตงมูลเหล็ก ซึ่งหมายรวมถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน

10.2 แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง พื้นที่ในเขตตำบลตงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่จะได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไป

10.3 การให้สัมภาษณ์ในระดับนโยบาย หมายถึง การให้สัมภาษณ์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตงมูลเหล็ก

10.4 การให้สัมภาษณ์ในระดับพื้นที่ หมายถึง การให้สัมภาษณ์หรือการสนทนากลุ่มของประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลตงมูลเหล็กเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา : พื้นที่เพาะปลูกน้ำดอกไม้อีสาน ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยแบ่งเป็นประเด็นดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก
3. ลักษณะเฉพาะของมะม่วงน้ำดอกไม้อีสาน
4. ทฤษฎีการพัฒนา
5. แนวคิด/ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
6. แนวคิด/ทฤษฎีเกี่ยวกับความเป็นไปได้
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวในปัจจุบันที่นานาประเทศให้ความสำคัญ เพื่อการมุ่งไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศและนานาชาติ ตามหลักปรัชญาสากลว่าด้วยการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (Environmentally Sustainable Development) โดยให้ความสำคัญแก่การให้การศึกษาหรือการเรียนรู้ หรือมุ่งเน้นให้เกิดการอนุรักษ์มากกว่าการจัดการลดหรือปราศจากผลกระทบและนักท่องเที่ยวพึงพอใจเท่านั้น แต่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีการจัดการรักษาสิ่งแวดล้อม และให้การศึกษาแก่นักท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

มีผู้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนี้

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึงการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โดยมีการให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้อง และให้ชุมชนท้องถิ่น และสร้างจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายร่วมกันรับผิดชอบต่อระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ราฟบุคเลย์ (Raff Buckley, 1992 อ้างใน สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542) นิยามว่า คือการท่องเที่ยวที่ถูกจัดการดูแลอย่างยั่งยืน อยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติ มีการศึกษาด้านการเรียนรู้วัฒนธรรม และ/หรือ สิ่งแวดล้อมเอื้อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ และสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว

สาระสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ศูนย์วิจัยป่าไม้ (2538) ได้สรุปสาระสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวที่จะส่งเสริมควรเป็นพื้นที่ธรรมชาติ ที่มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมเป็นหลัก และอาจรวมถึงแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ด้วย
2. ควรเป็นการท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติและระบบนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม
3. เน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส ได้รับประสบการณ์ และการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติโดยตรง อีกทั้งเสริมสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมอีกด้วย
4. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม
5. มุ่งเน้นคุณค่าลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว แต่ไม่เน้นที่การเสริมแต่ง พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

จากที่กล่าวมาข้างต้น ได้สะท้อนภาพของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้อย่างชัดเจน ว่าเป็นการท่องเที่ยวและการพัฒนาไปพร้อมๆ กัน โดยเฉพาะการพัฒนาจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวให้มีความตระหนักในการรักษาสีเขียว

องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 4 ประการคือ

1. **องค์ประกอบด้านพื้นที่** เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นรวมทั้งแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ (Eco-system) ในพื้นที่นั้นๆ
2. **องค์ประกอบด้านการจัดการ** เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ (Responsible Travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและจำกัดมลพิษ ภาวะ และควบคุมอย่างมีขอบเขต จึงเป็นการท่องเที่ยว ที่มีการจัดการยั่งยืน

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการ การเรียนรู้ โดยมีการให้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ที่มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน ได้รับประโยชน์ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษา และจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย

จากองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังกล่าว จะเห็นว่าองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมนั้นจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษา และจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย

2. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก

๒.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้ง อาณาเขต เขตการปกครอง ประชากร การศึกษา สาธารณสุข ความปลอดภัยใน

ชีวิตและทรัพย์สิน และทรัพยากรธรรมชาติ

๒.๑.๑ ตำบลงมูลเหล็ก ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ มีหมู่บ้านทั้งหมด จำนวน ๑๑ หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ ๑ บ้านดงมูลเหล็ก
- หมู่ที่ ๒ บ้านดงมูลเหล็ก
- หมู่ที่ ๓ บ้านคลองบง
- หมู่ที่ ๔ บ้านดงมูลเหล็ก
- หมู่ที่ ๕ บ้านโนนตะแบก
- หมู่ที่ ๖ บ้านท่ากกตาล
- หมู่ที่ ๗ บ้านลำป่าสักมูล
- หมู่ที่ ๘ บ้านโนนสะอาด
- หมู่ที่ ๙ บ้านลำป่าสักเหนือ
- หมู่ที่ ๑๐ บ้านลำป่าสัก
- หมู่ที่ ๑๑ บ้านท่ากกตาล

โดยตำบลงมูลเหล็ก มีพื้นที่ติดต่อกับตำบลต่าง ๆ คือ

- | | |
|-------------|---------------------------------------|
| ทิศเหนือ | จดตำบลท่าพล ตำบลช้างตะลูด (อ.หล่มสัก) |
| ทิศใต้ | จดตำบลนาป่า |
| ทิศตะวันออก | จดตำบลบ้านโคก |

ทิศตะวันตก จัดตำบลนางั่ว ตำบลสะเดียง

๒.๑.๒ ตำบลดงมูลเหล็กมีเนื้อที่ประมาณ ๑๑๗ ตารางกิโลเมตร

๒.๒ ภูมิประเทศ

ตำบลดงมูลเหล็กส่วนใหญ่มีพื้นที่สภาพเป็นที่ราบลุ่ม มีลำคลองขนาดเล็กหลายสายไหลผ่านพื้นที่ในหลายหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ราบลุ่มที่อุดมสมบูรณ์ริมแม่น้ำป่าสัก ได้แก่ ๖,๗,๘,๑๐,๑๑

๒.๓ ประชากร

ตำบลดงมูลเหล็ก มีทั้งหมด ๑๑ หมู่บ้าน มีประชากรทั้งหมด ๑๐,๐๓๖ คน แบ่งเป็นชาย ๕,๐๔๒ คน หญิง มี ๔,๙๙๔ คน มี ๒,๔๒๕ ครัวเรือน ๒,๔๒๒ ครอบครัว ซึ่งสามารถแสดงได้ดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนประชากรทั้ง ๑๑ หมู่บ้าน ในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน		ประชากร		รวม
		ครัวเรือน	ครอบครัว	ชาย	หญิง	
๑	ดงมูลเหล็ก	225	263	457	448	905
๒	ดงมูลเหล็ก	371	354	743	792	1,535
๓	คลองบง	236	206	525	505	1,030
๔	ดงมูลเหล็ก	282	289	587	558	1,145
๕	บ้านโนนตะแบก	257	264	592	563	1,155
๖	บ้านท่ากกตาล	169	169	331	329	660
๗	บ้านลำป่าสักมูล	202	183	392	354	746
๘	บ้านโนนสะอาด	313	324	603	619	1,222
๙	ลำน้ำลำป่าสักเหนือ	133	139	297	327	624
๑๐	บ้านลำป่าสัก	151	149	311	300	611
๑๑	บ้านท่ากกตาล	86	82	204	199	403
รวม		2,425	2,422	5,042	4,994	10,036

๒.๔ สภาพทางเศรษฐกิจ

๒.๔.๑ อาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลดงมูลเหล็กประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการทำนาเป็นอาชีพหลักโดยคิดเป็นประมาณ ๑๘,๑๐๖ ไร่ ของพื้นที่ทั้งหมด รองลงมาเป็นการปลูกพืชผัก เช่น หอมแบ่ง และพืชไร่เช่นถั่วเขียว

๒.๔.๒ หน่วยเศรษฐกิจในเขต อบต.

- ธนาคาร - แห่ง
- โรงแรม - แห่ง
- ปั้มน้ำมันและก๊าซ ๒๐ แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม - แห่ง

- โรงสี ๖ แห่ง

๒.๕ สภาพทางการสังคม

๒.๕.๑ การศึกษา

- | | | |
|--|---|------|
| - โรงเรียนประถมศึกษา | ๕ | แห่ง |
| - โรงเรียน (ขยายโอกาส) | ๑ | แห่ง |
| - โรงเรียนอาชีวศึกษา | - | แห่ง |
| - โรงเรียน/สถาบันชั้นสูง | - | แห่ง |
| - ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน/ห้องสมุดประชาชน | ๔ | แห่ง |
- ฯลฯ

๒.๕.๒ สถาบันและองค์กรศาสนา

- | | | |
|-----------------|---|------|
| - วัด/สำนักสงฆ์ | ๙ | แห่ง |
| - มัสยิด | - | แห่ง |
| - ศาลเจ้า | ๑ | แห่ง |
| - โบสถ์ | - | แห่ง |
- ฯลฯ

๒.๕.๓ สาธารณสุข

- | | | |
|--|------|------|
| - โรงพยาบาลของรัฐขนาดส่งเสริมสุขภาพชุมชน | ๑ | แห่ง |
| - สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน | - | แห่ง |
| - สถานพยาบาลเอกชน | ๗ | แห่ง |
| - อัตราการมีและใช้ส้วมน้ำราด ร้อยละ | ๑๐๐% | |

๒.๕.๔ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- | | | |
|---------------------------|---|------|
| - ป้อมยามรักษาความปลอดภัย | ๑ | แห่ง |
| - สถานีดับเพลิง | - | แห่ง |

๒.๖ การบริการพื้นฐาน

๒.๖.๑ การคมนาคม

การคมนาคม ระหว่างตำบลดงมูลเหล็ก ไปยังอำเภอหรือตัวเมือง มีถนนสายหลัก ๕ สาย

๑. สายบ้านโนนตะแบก-อำเภอเมือง ระยะทางประมาณ ๗ กิโลเมตร
๒. สายลำป่าสักมูลผ่านบ้านนา-อำเภอเมือง เป็นระยะทางประมาณ ๑๕ กิโลเมตร
๓. สายดงมูลเหล็กผ่านถนนโยธาธิการ-อำเภอเมือง เป็นระยะทางประมาณ ๗ กิโลเมตร
๔. สายดงมูลเหล็ก-ห้วยใหญ่-อำเภอเมือง ระยะทางประมาณ ๙ กิโลเมตร
๕. สายจาก ม.๑๐ ตำบลดงมูลเหล็กผ่านตำบลสะเดียง(บ้านไร่เหนือ)ระยะทางประมาณ ๗ กม.

๒.๖.๒ การโทรคมนาคม

- ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	-	แห่ง
- สถานีโทรคมนาคมอื่น ๆ	-	แห่ง
- โทรศัพท์สาธารณะ	๑๐	แห่ง

๒.๖.๓ การไฟฟ้า

- ประชากรมีไฟฟ้าใช้ทั้ง ๒,๔๒๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๒.๖.๔ แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำน้ำ , ลำห้วย	๑๙	แห่ง
- บึง , หนองและอื่น ๆ	๒๐	แห่ง

๒.๖.๕ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝาย	๑๖	แห่ง
- บ่อน้ำตื้น	๙๔	แห่ง
- บ่อโยก	๑๑๓	แห่ง
- ประปา	๖	แห่ง
- อื่น ๆ	-	แห่ง

๒.๗ ข้อมูลอื่น ๆ

๒.๗.๑ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

๒.๗.๒ มวลชนจัดตั้ง

- ลูกเสือชาวบ้าน ๔ รุ่น	๔๘๐	คน
- ไทยอาสาป้องกันชาติ ๑ รุ่น (ทสปช.)	๗๗	คน
- กองหนุนเพื่อความมั่นคงของชาติ-รุ่น	-	คน
- อ.พ.ป.(ม.๑-ม.๑๑)	๒๒๙	คน
- อื่น ๆ	-	คน

ลักษณะของแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

แผนพัฒนาสามปี เป็นการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติโดยมีหลักคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่ง ๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งจะมีโครงการหรือกิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการหรือหนึ่งกิจกรรมที่จะต้องนำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และวิสัยทัศน์ในที่สุด

นอกจากนั้น แผนพัฒนาสามปีเป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการหรือกิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปี ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ไปจัดทำงบประมาณเพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปีการจัดทำแผนพัฒนาสามปี มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อแสดงความเชื่อมโยง และสอดคล้องกันระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี
๒. เพื่อแสดงแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีที่มีความสอดคล้อง และสามารถสนองตอบต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อเป็นการจัดเตรียมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมจะบรรลุในเอกสารงบประมาณประจำปี และนำไปปฏิบัติได้ทันที เมื่อได้รับงบประมาณ

ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

หลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์แล้ว ก็จะต้องถึงขั้นตอนในการแปลงสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการจัดเข้าเป็นแนวทางในการดำเนินการ ๗ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการจัดทำแผน

๑. ผู้รับผิดชอบจัดทำแผน เสนอแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี แจ้งต่อที่ประชุมสภาฯ คัดเลือกแต่งตั้งคณะกรรมการ ซึ่งประกอบไปด้วย คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กำหนดประชุมประชาคมทุกหมู่บ้าน

๒. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กำหนดการประชุมตามหมู่บ้าน วิเคราะห์ปัญหาของชุมชน โดยใช้เทคนิค SWOT จุดอ่อน จุดแข็ง ของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์การพัฒนา พันธกิจ แนวทางการพัฒนา จุดมุ่งหมายและโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ ๒ การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

- สรุปยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา พร้อมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

- จัดเวทีประชาคมหลาย ๆ หน่วยงาน เพื่อคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมควรนำมาใช้

- ได้แนวทางการพัฒนาแล้วกำหนดโครงการต่าง ๆ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือกมาเป็นกรอบการพัฒนา

- นำโครงการ/กิจกรรมต่างๆ มาจัดลำดับความสำคัญ บรรจุลงในแผนพัฒนาได้อย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ ๓ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

- เก็บรวบรวมข้อมูล

- การวิเคราะห์ข้อมูล

- การจัดลำดับความสำคัญ

- การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาสามปี

ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

หลักจากได้แนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีแล้ว ให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา มาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา โดยพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีโดยนำวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

ในขั้นตอนนี้ ที่ประชุมจะร่วมกันพิจารณากำหนดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ที่จะต้องดำเนินการตามแนวทางที่คัดเลือก และโดยที่กิจกรรมที่จะดำเนินการย่อมมีความหลากหลายซึ่งที่ประชุมจะต้องพิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้

1. พิจารณากิจกรรมที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่กำหนดอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้โครงการ/กิจกรรมที่ครบถ้วน ซึ่งอาจจะมีทั้งโครงการ/กิจกรรมที่องค์กรปกครองท้องถิ่นดำเนินการเอง โครงการ/กิจกรรมที่ร่วมดำเนินการกับหน่วยงานอื่น หรือโครงการ/กิจกรรมที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการ

2. พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม ควรพิจารณาทั้งภายใต้แนวทางเดียวกันและระหว่างแนวทางการพัฒนา

3. พิจารณถึงความเชื่อมโยงของกิจกรรมทั้งในด้านกระบวนการดำเนินงานและในด้านของผลการดำเนินการเพื่อบรรจุกิจกรรมลงในปีต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4. พิจารณาคัดเลือกโครงการ/กิจกรรม

- จากความจำเป็นเร่งด่วน
- ชัดความสามารถทางทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก
- ความเชื่อมโยงของกิจกรรม และระยะเวลาที่จะดำเนินการ

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา อบต. พิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี มาจัดทำรายละเอียดโครงการในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

๑. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา อบต. จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี โดยเค้าโครงประกอบด้วย ๖ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ส่วนที่ ๒ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓ สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ ๔ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

ส่วนที่ ๕ บัญชีโครงการพัฒนา

ส่วนที่ ๖ การติดตามและประเมินผลการนำแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติ

๒. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดแผนพัฒนา อบต.ดงมูลเหล็ก จัดเวทีประชาคม ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการพัฒนา อบต.ดงมูลเหล็ก ประชาคมตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีและรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาสามปีให้สมบูรณ์ต่อไป

๓. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา อบต.ดงมูลเหล็ก นำร่างแผนพัฒนาสามปีที่ปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนา อบต.ดงมูลเหล็ก เพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ ๗ การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

๑. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนา ๓ ปี ที่ผ่านการพิจารณาให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๒. ผู้บริหารท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นเสนอขอรับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น

๓. สภาท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติแผนพัฒนา ๓ ปี แล้วผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนา ๓ ปี แล้วนำไปปฏิบัติรวมทั้งประกาศให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบโดยทั่วกัน

ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลฯได้พิจารณาอย่างรอบคอบถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และการใช้ทรัพยากรการบริหารท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คือ เงิน,คน,วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี (พ.ศ.2558-พ.ศ.2560)

ของ องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

วิสัยทัศน์การพัฒนา คือ ดงมูลเหล็กเป็นดินแดนแห่งความสุข ของผู้อาศัย และผู้มาเยือน
พันธกิจการพัฒนาท้องถิ่น มีทั้งหมด ๔ ข้อ ได้แก่

- ๑) พัฒนาการองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กให้มีความพร้อม มีขีดความสามารถที่มีประสิทธิภาพ ในการบริหารการพัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนด้วยการบริการสาธารณะที่เน้นประสิทธิผล
- ๒) พัฒนาการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก สร้างการมีส่วนร่วม ประสานและหนุนเสริมทุกภาคส่วน ภาครัฐฯ, ท้องถิ่น, ท้องที่, วิชาการ (ปราชญ์ชาวบ้าน, ภูมิปัญญาท้องถิ่น) และภาคประชาชน ร่วมกันขับเคลื่อนให้องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบท้องถิ่นน่าอยู่
- ๓) นำรูปแบบการบริหารจัดการและการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนตำบลดงมูลเหล็กภายใต้หลักธรรมาภิบาล
- ๔) พัฒนารูปแบบการบริหารการพัฒนาตามระบอบประชาธิปไตยและหลักการกระจายอำนาจ น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

เป้าประสงค์

- ๑) พัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการและการคมนาคมให้ได้มาตรฐานและเพียงพอ
- ๒) ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ได้รับการส่งเสริมด้านการศึกษาที่ดี และรองรับสู่สังคมอาเซียน
- ๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- ๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืนและลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
- ๕) การบริหารงานขององค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

- ๑) ป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก
- ๒) การคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำมีความสะดวก รวดเร็ว
- ๓) ประชาชนมีอาชีพและมีรายได้พอเพียง
- ๔) เปิดช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยของประชาชนเพิ่มขึ้น
- ๕) ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง
- ๖) พื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นไทย
- ๗) สิ่งแวดล้อมไม่เป็นพิษ
- ๘) เพื่อให้ผู้นำชุมชนปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี โดยยึดหลักหลักธรรมาภิบาล
- ๙) เพื่อให้เกิดการเตรียมพร้อมในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- ๑๐) เพื่อให้การช่วยเหลือราษฎรผู้ได้รับความเดือดร้อน และยาก
- ๑๑) เพื่อดำเนินการยกระดับเป็นตำบลสุขภาวะ

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- ๑) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- ๒) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา
- ๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณสุข

- ๔) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคนและสังคม
- ๕) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
- ๖) ยุทธศาสตร์การพัฒนากองเมืองการบริหาร

แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- ๑.๑ แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ถนนและสะพาน
 - ๑.๑.๑. งานก่อสร้างและปรับปรุงถนน ซอย ตรอก
 - ๑.๑.๒. งานก่อสร้างสะพานทุกแห่ง
- ๑.๒. แนวทางการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาด้านระบบระบายน้ำ
 - ๑.๒.๑. งานก่อสร้างและปรับปรุงท่อระบายน้ำ
 - ๑.๒.๒. งานก่อสร้างและปรับปรุงแม่น้ำคูคลองทุกแห่ง
 - ๑.๒.๓. งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภคและบริโภค
- ๑.๓. แนวทางการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาป้องกันน้ำท่วม
 - ๑.๓.๑. งานประสานงานเพื่อบริหารจัดการปริมาณน้ำ
- ๑.๔. แนวทางการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาด้านสาธารณะและภูมิทัศน์
 - ๑.๔.๑. งานก่อสร้างและปรับปรุงด้านสาธารณะสถานที่พักผ่อนหย่อน สันทนาการ
- ๑.๕. แนวทางการพัฒนาที่ ๕ การพัฒนาด้านไฟฟ้า
 - ๑.๕.๑. งานก่อสร้างและปรับปรุงระบบไฟฟ้าแสงสว่าง
 - ๑.๕.๒. งานปรับปรุงสัญญาณไฟจราจร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านการศึกษา

- ๒.๑. แนวทางการพัฒนา ๑ การพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษา
 - ๒.๑.๑. การจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ
 - ๒.๑.๒. การเพิ่มช่องทางในการรับรู้ข่าวสารให้กับประชาชน
 - ๒.๑.๓. การป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน
 - ๒.๑.๔. งานพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
- ๒.๒. แนวทางการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน
 - ๒.๒.๑. การพัฒนาศูนย์เด็กเล็กและพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ
 - ๒.๒.๒. การพัฒนาเด็กเล็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน
 - ๒.๒.๓. การจัดอาคารสถานที่อุปกรณ์ การเรียน การสอนอย่างครบถ้วน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านสาธารณสุข

- ๓.๑. แนวทางการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาด้านสาธารณสุข
 - ๓.๑.๑. งานส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชน

๓.๑.๒. งานเฝ้าระวังและป้องกันควบคุมโรคติดต่อต่างๆ

๓.๑.๓. งานป้องกันและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

๔.๑. แนวทางพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

๔.๑.๑. งานพัฒนาให้ความรู้และส่งเสริมอาชีพให้ประชาชน

๔.๑.๒. งานปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้และบริการประชาชน

๔.๒. แนวทางการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาการท่องเที่ยว

๔.๒.๑. งานส่งเสริมและและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

๔.๒.๒. งานส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว

๔.๒.๓. งานพัฒนาศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาด้านคนและสังคม

๕.๑. แนวทางการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

๕.๑.๑. งานเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ แก่ประชาชนในรักษาสิ่งแวดล้อม

๕.๑.๒. งานบำรุงรักษาฟื้นฟูสภาวะแวดล้อม

๕.๑.๓. งานเสริมสร้างความปลอดภัยจากมลพิษ

๕.๑.๔. งานระงับและป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ

๕.๑.๕. งานบริหารเก็บและกำจัดขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๒. แนวทางพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาด้านวัฒนธรรมประเพณี

๕.๒.๑. งานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี

๕.๒.๒. งานส่งเสริมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา

๕.๒.๓. งานส่งเสริมการนำธรรมะมาใช้ในการดำรงชีวิต

๕.๓. แนวทางพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งของชุมชน

๕.๓.๑. งานสนับสนุนกิจกรรมชุมชน

๕.๓.๒. งานเสริมสร้างความเข้มแข็งของครัวเรือนและหมู่บ้าน

๕.๓.๓. งานสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้ด้อยโอกาส

๕.๔. แนวทางการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาด้านการปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๕.๔.๑. งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๕.๔.๒. งานประสานงานเพื่อความมั่นคงปลอดภัยในทรัพย์สิน

๕.๔.๓. งานป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในตำบล

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาการเมืองการบริหาร

๖.๑. แนวทางการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาด้านการบริการประชาชน

๖.๑.๑. งานปรับปรุงลดขั้นตอน กระบวนการให้บริการ

- ๖.๑.๒. งานปรับปรุงระบบประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนเพื่อการเข้าถึงการบริการ
- ๖.๑.๓. งานพัฒนาช่องทางร้องทุกข์และข้อเสนอของประชาชนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาจากข้อร้องทุกข์ของประชาชน
- ๖.๑.๔. งานเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาจากข้อร้องทุกข์ของประชาชน
- ๖.๒. แนวทางพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน
 - ๖.๒.๑. การจัดวัสดุ ครุภัณฑ์ในการปฏิบัติงาน
 - ๖.๒.๒. งานบูรณะซ่อมแซมปรับปรุงและก่อสร้างอาคารสถานที่
 - ๖.๒.๓. งานจัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน
- ๖.๓. แนวทางพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
 - ๖.๓.๑. งานอบรมและส่งเสริมความรู้ให้แก่บุคลากร
 - ๖.๓.๒. งานพัฒนาและใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน
- ๖.๔. แนวทางพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมการบริหารปกครองความระบอบประชาธิปไตย
 - ๖.๔.๑. งานส่งเสริมการบริหารปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

จากยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กที่ได้กล่าวมาข้างต้น มียุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ในเขตตำบลดงมูลเหล็ก ที่สอดคล้องกับการทำวิจัยในครั้งนี้โดยตรงอยู่ 1 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบไปด้วย (๔.๑) แนวทางพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ข้อย่อย ๔.๑.๑. งานพัฒนาให้ความรู้และส่งเสริมอาชีพให้ประชาชน และข้อย่อย ๔.๑.๒. งานปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้และบริการประชาชน รวมทั้ง (๔.๒) แนวทางการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ข้อย่อย ๔.๒.๑. งานส่งเสริมและและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, ข้อย่อย ๔.๒.๒. งานส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว และข้อย่อย ๔.๒.๓. งานพัฒนาศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งนี้การที่จะทำให้แนวทางในการพัฒนาที่ได้ระบุไว้ตามแผนประสบผลสำเร็จได้นั้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในแต่ละยุทธศาสตร์ด้วย สามารถสรุปเป็นตารางบัญชีจำนวนโครงการและงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2558 ซึ่งสามารถและได้ดังตารางที่ 4

**บัญชีสรุปจำนวนโครงการและ
งบประมาณ**

แผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558

องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนโครงการและงบประมาณที่จัดสรรตามยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง 6 ด้าน

ยุทธศาสตร์ / แนวทางพัฒนา	จำนวนโครงการ ที่ดำเนินการ	คิดเป็น ร้อยละของ โครงการทั้งหมด	จำนวน งบประมาณ	คิดเป็น ร้อยละของ งบประมาณ ทั้งหมด	หน่วยดำเนินการ
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน					
1.1 แนวทางการพัฒนาถนนและ สะพาน	15	93.75	3,044,900	73.46	กองช่าง
1.2 แนวทางการพัฒนาด้านระบบ ระบายน้ำ					
1.3 แนวทางการพัฒนาป้องกันน้ำท่วม					
1.4 แนวทางการพัฒนาด้าน สาธารณสุขและภูมิทัศน์					
1.5 แนวทางการพัฒนาด้านไฟฟ้า	1	6.25	1,100,000	26.53	กองช่าง
รวม	16	100	4,144,900	100	

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา					
2.1 แนวทางการพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษา	13	61.90	4,423,780	96.02	ส่วนการศึกษาฯ
2.2 แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน	8	38.10	183,000	3.98	ส่วนการศึกษาฯ
รวม	21	100	4,606,780	100	

(ต่อ) ตารางที่ 4 แสดงจำนวนโครงการและงบประมาณที่จัดสรรตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้าน 6 ด้าน

ยุทธศาสตร์ / แนวทางพัฒนา	จำนวนโครงการที่ดำเนินการ	คิดเป็นร้อยละของโครงการทั้งหมด	จำนวนงบประมาณ	คิดเป็นร้อยละของงบประมาณทั้งหมด	หน่วยดำเนินการ
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณสุข					
3.1 แนวทางการพัฒนาด้านสาธารณสุข	7	100	1,568,000	100	กองสาธารณสุขฯ
รวม	7	100	1,568,000	100	
ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ					
4.1 แนวทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	6	100	1,195,000	100	สำนักงานปลัด, กองคลัง
4.2 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว	-	-	-	-	-
รวม	6	100	1,195,000	100	
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคนและสังคม					
5.1 แนวทางการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม	1	2.63	200,000	5.16	สำนักงานปลัด
5.2 แนวทางการพัฒนาด้านวัฒนธรรมประเพณี	11	28.95	1,080,600	27.87	ส่วนการศึกษาฯ

5.3 แนวทางการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งของหมู่บ้าน	14	36.84	926,020	23.89	สำนักงานปลัด
5.4 แนวทางการพัฒนาด้านการปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	12	31.58	1,670,200	43.08	สำนักงานปลัด

(ต่อ) ตารางที่ 4 แสดงจำนวนโครงการและงบประมาณที่จัดสรรตามยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง 6 ด้าน

ยุทธศาสตร์ / แนวทางพัฒนา	จำนวนโครงการ ที่ดำเนินการ	คิดเป็น ร้อยละของ โครงการทั้งหมด	จำนวน งบประมาณ	คิดเป็น ร้อยละของ งบประมาณ ทั้งหมด	หน่วยดำเนินการ
6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเมืองการบริหาร					
6.1 แนวทางการพัฒนาด้านการบริการประชาชน	19	95	1,342,500	81.74	สำนักงานปลัด
6.3 แนวทางการพัฒนาด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	1	5	300,000	18.26	สำนักงานปลัด
6.4 แนวทางการพัฒนาส่งเสริมการบริหารปกครองตามระบอบประชาธิปไตย	-	-	-	-	-
รวม	20	100	1,642,500	100	
รวมทั้งสิ้น	108	100	17,034,000	100	

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ 4 ปี (พ.ศ.2558-2561)

วิสัยทัศน์ คือ ดินแดนแห่งความสุขของคนอยู่และผู้มาเยือน

“จังหวัดเพชรบูรณ์จะมุ่งส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ใช้ศักยภาพทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่น พร้อมกับการพัฒนาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมอย่างยั่งยืน เพื่อให้ไปสู่การเป็นเมืองแห่งความสุขของคนอยู่และผู้มาเยือน”

เป้าประสงค์รวม

1. เศรษฐกิจของจังหวัดมีการขยายตัวในอัตราที่เหมาะสมอย่างยั่งยืน
2. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคง ควบคู่กับคุณธรรมและจริยธรรม และการดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
3. สังคมและชุมชนมีความเข้มแข็ง อยู่เย็นเป็นสุข ความเหลื่อมล้ำลดลง
4. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการดูแล ค้ำค้ำและมีใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การส่งเสริมเกษตรปลอดภัย การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม

- กลยุทธ์ :
1. ส่งเสริม/พัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย
 2. พัฒนาแหล่งน้ำ/โครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเกษตร
 3. ส่งเสริม/พัฒนาภาคอุตสาหกรรมเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย
 4. ส่งเสริม/เพิ่มช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย
 5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา (R&D) การบริหารจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมและพัฒนการท่องเที่ยว

- กลยุทธ์ :
1. พัฒนาระบบบริหารจัดการ และปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว
 2. สร้าง พื้นฟู พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อใช้เป็นจุดขายของการท่องเที่ยว
 3. พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
 4. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการตลาดเชิงรุก สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวจากทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ
 5. ส่งเสริมและยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP และเกษตร ให้เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาคุณภาพชีวิต และเสริมสร้างความมั่นคงของคนและชุมชน

- กลยุทธ์ :
1. พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตด้านโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา การสาธารณสุขและการบริการภาครัฐแก่ประชาชน
 2. พัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยการสร้างอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ และเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม/จิตสำนึก ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดรายจ่าย
 3. เสริมสร้างความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

- กลยุทธ์ :
1. เพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการ อนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 2. เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติธรรมชาติ
 3. การจัดการองค์ความรู้ และการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
 4. ส่งเสริม พัฒนาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งเหลือใช้ เพื่อความมั่นคงทางพลังงานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

- กลยุทธ์ :
1. พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการพัฒนาศักยภาพ การผลิต แรงงานการบริหารจัดการ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
 2. เพิ่มและพัฒนาประสิทธิภาพการคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์
 3. พัฒนาลาดสินค้าเกษตรและยกระดับมาตรฐานสินค้า

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑ (พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ตาก สุโขทัย อุตรดิตถ์)

วิสัยทัศน์ “ศูนย์กลางการบริการสีเขียวอินโดจีน”

พันธกิจ

๑. ยกระดับรายได้และกระจายรายได้ ควบคู่กับการสร้างสังคมที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน
๒. พัฒนากิจการการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีเสถียรภาพบนพื้นฐานการพัฒนาผลิตภาพและการสร้างสรรค์
๓. สร้างความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจและสังคมกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์

๑. พัฒนาระบบการผลิต การบริหารจัดการ การตลาดสินค้าเกษตรและสินค้าชุมชน
๒. พัฒนาโครงข่ายการค้า การลงทุน การบริการ เครือข่ายคมนาคมขนส่งสีเขียวอินโดจีน
๓. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ
๔. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

๑. ผลผลิตการเกษตรมีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีมูลค่าเพิ่มที่ยั่งยืน

๒. เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมในกลุ่มจังหวัด ภูมิภาคและต่างประเทศ เพื่อใช้ศักยภาพแหล่งที่ตั้ง และความพร้อมของโครงการสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน
๓. พัฒนาการค้าการลงทุนและความร่วมมือชายแดนไทย - พม่า/ไทย - ลาว
๔. อนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ กีฬาและสุขภาพ
๕. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้
๒. จำนวนกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น
๓. จำนวนผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับมาตรฐาน
๔. เส้นทางเชื่อมโยง E-W-E-C ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น
๕. จำนวนเครือข่ายการค้าการลงทุนที่เชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอินโดจีน และประเทศสมาชิกอาเซียน
๖. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น
๗. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
๘. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
๙. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
๑๐. จำนวนหมู่บ้านและชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๑. จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
๑๒. จำนวนเครือข่ายหมู่บ้าน/ที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์

๑. พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการผลิต การปรับปรุงคุณภาพ การแปรรูปและการบรรจุภัณฑ์โดยใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม
๒. พัฒนาการคมนาคมและระบบ logistics
๓. พัฒนาและส่งเสริมการค้า การตลาด ทั้งภายในและต่างประเทศ
๔. ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
๕. เสริมสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการและการลงทุน
๖. ส่งเสริม พัฒนา และอนุรักษ์การท่องเที่ยว
๗. ส่งเสริมการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว
๘. ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการท่องเที่ยวและการบริการ
๙. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

๑๐. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นฐานการผลิต/การค้า/การบริหารอย่างมีคุณภาพและคุ้มค่า
๑๑. ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
๑๒. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙)

วิสัยทัศน์

“สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง”

พันธกิจ

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ บนหลักการของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติในทุกมิติของการพัฒนา มีพันธกิจ ดังนี้

1. สร้างความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ ควบคู่กับการสร้างสังคมคุณธรรมเพื่อให้คนกินดี อยู่ดีมีคุณภาพชีวิตที่ดี ปลอดภัยจากอาชญากรรม อุบัติเหตุ ยาเสพติดและอบายมุข คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย และธรรมาภิบาล
2. พัฒนาฐานการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีเสถียรภาพบนฐานความรู้และความสร้างสรรค์ ของคนไทย ขยายหลักประกันทางสังคมให้ครอบคลุมประชาชนทุกคน สร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน รวมทั้งยารักษาโรคจากสมุนไพรบนฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมทั้งปรับโครงสร้างสาขาการผลิต และการบริโภคของประเทศให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. สร้างภูมิคุ้มกันให้เข้มแข็งสามารถป้องกันและรองรับผลกระทบและความเสี่ยงจากวิกฤตเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ และทักษะสามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอย่างมีเหตุผล

วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก

1. วัตถุประสงค์
 - 1.1 คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข และสังคมมีธรรมาภิบาล
 - 1.2 คน ชุมชน และสังคมมีความพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลง และอยู่กับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นสุข
 - 1.3 เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองมีความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความอุดมสมบูรณ์ ประเทศมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. เป้าหมายหลัก
 - 2.1 สังคมไทยมีความสุข อย่างมีธรรมาภิบาล

- 2.2 ประชากรไทยทุกคนมีหลักประกันทางสังคมที่มีคุณภาพ
- 2.3 โครงสร้างเศรษฐกิจมีความสมดุล เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้
- 2.4 ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น
- 2.5 ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้น
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนา
 - 3.1 ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม
 - 3.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน
 - 3.3 ยุทธศาสตร์การสร้างสมดุลและความมั่นคงของอาหารและพลังงาน
 - 3.4 ยุทธศาสตร์การสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้และการสร้างปัจจัยแวดล้อม
 - 3.5 ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค
 - 3.6 ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ตาก สุโขทัย อุตรดิตถ์)

วิสัยทัศน์ “ศูนย์กลางการบริการสีเขียวอินโดจีน”

พันธกิจ

1. ยกระดับรายได้และกระจายรายได้ ควบคู่กับการสร้างสังคมที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน
2. พัฒนาศูนย์การผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีเสถียรภาพบนพื้นฐานการพัฒนาผลิตภาพและการสร้างสรรค์
3. สร้างความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจและสังคมกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. พัฒนาระบบการผลิต การบริหารจัดการ การตลาดสินค้าเกษตรและสินค้าชุมชน
2. พัฒนาโครงข่ายการค้า การลงทุน การบริการ เครือข่ายคมนาคมขนส่งสีเขียวอินโดจีน และอาเซียน
3. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ
4. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

1. ผลผลิตการเกษตรมีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีมูลค่าเพิ่มที่ยั่งยืน

2. เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมในกลุ่มจังหวัด ภูมิภาคและต่างประเทศ เพื่อใช้ศักยภาพแหล่งที่ตั้ง และความพร้อมของโครงการสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน
3. พัฒนาการค้าการลงทุนและความร่วมมือชายแดนไทย - พม่า/ไทย - ลาว
4. อนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ กีฬาและสุขภาพ
5. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

1. จำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้
2. จำนวนกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น
3. จำนวนผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับมาตรฐาน
4. เส้นทางเชื่อมโยง E-W-E-C ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น
5. จำนวนเครือข่ายการค้าการลงทุนที่เชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอินโดจีน และประเทศสมาชิกอาเซียน
6. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น
7. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
8. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
9. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
10. จำนวนหมู่บ้านและชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
11. จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
12. จำนวนเครือข่ายหมู่บ้าน/ที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์

1. พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการผลิต การปรับปรุงคุณภาพ การแปรรูปและการบรรจุภัณฑ์โดยใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม
2. พัฒนาการคมนาคมและระบบ logistics
3. พัฒนาและส่งเสริมการค้า การตลาด ทั้งภายในและต่างประเทศ
4. ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
5. เสริมสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการและการลงทุน
6. ส่งเสริม พัฒนา และอนุรักษ์การท่องเที่ยว
7. ส่งเสริมการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว
8. ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการท่องเที่ยวและการบริการ
9. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
10. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นฐานการผลิต/การค้า/การบริหารอย่างมีคุณภาพและคุ้มค่า

11. ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
12. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

3. ลักษณะเฉพาะของมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง

รายละเอียดลักษณะเฉพาะของมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชื่อที่เรียก	มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง
ชื่ออื่นๆ	มะม่วงน้ำดอกไม้
หมวดหมู่ทรัพยากร	ยังไม่ได้ระบุ
ลักษณะ	ลำต้น: ไม้ยืนต้นขนาดกลาง – ใหญ่ ผิวเปลือกสีน้ำตาลลำต้นขรุขระ เห็นร่องเปลือกชัดเจน แตกกิ่งก้านมาก ใบ: เป็นใบเดี่ยว ออกวนรอบๆกิ่ง ใบเรียวยาว ปลายใบแหลม ใบอ่อนมีสีแดง ใบแก่สีเขียวจัด ผิวสัมผัสเรียบลื่นไม่มีขน ดอก: ดอกประกอบรูปฉัตร สีเหลืองนวล บานจากโคนช่อไปปลายช่อ มีกลิ่นหอม เมื่อร่วงหล่นจะมีผลเล็กๆ อยู่ภายใน ผล: ค่อนข้างเรียวยาว มีสีทองตั้งแต่เป็นผลแก่ เนื้อแน่นละเอียด ผลแก่รสเปรี้ยว ผลสุกรสหวานจัด มีกลิ่นหอม

ประโยชน์สรรพคุณทางยา

- ผลสดแก้รับประทานแก้คลื่นไส้อาเจียน วิงเวียน ระบายน้ำ
- ผลสุกหลังรับประทานแล้วล้างเมล็ดตากแห้ง ต้มเอาน้ำดื่ม หรือบดเป็นผง รับประทานแก้ท้องอืดแน่น ขับพยาธิ
- ใบสด 15–30 กรัม ต้มเอาน้ำดื่ม แก้อาการไออักเสบเรื้อรัง ท้องอืดแน่น เอาน้ำต้มล้างบาดแผลภายนอกได้
- เปลือกต้นต้มน้ำดื่ม แก้ไข้ตัวร้อน
- เปลือกผลดิบคั่วรับประทานร่วมกับน้ำตาล แก้อาการปวดเมื่อยเมื่อมีประจำเดือน แก้ปวดประจำเดือน

ฤดูกาลใช้ประโยชน์	เมษายน-มิถุนายน
ศักยภาพการใช้งาน	มาก
ชื่อสามัญ	Mango Tree
ชื่อวิทยาศาสตร์	Mangifera indica Linn.
ชื่อวงศ์	Anacardiaceae

ทั้งนี้ในเขตตำบลดงมูลเหล็กก็ได้มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจนสามารถชนะการประกวดในระดับประเทศ และได้ทำการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศด้วย ดังปรากฏข้อมูลการเพาะปลูกได้จากรายงานผลกลุ่มอาชีพเกษตรกรประจำศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเหนือ ประจำปี 2557 (ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล, 14 สิงหาคม 2558) ดังแสดงได้ตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงรายงานผลกลุ่มอาชีพเกษตรกรประจำศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเหนือ ประจำปี 2557

ตำบล	ชื่อกลุ่ม	ประเภท	ลักษณะ	จำนวนสมาชิก (คน)
ดงมูลเหล็ก	กลุ่มศูนย์ผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน	กลุ่มธรรมชาติ	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	30
	กลุ่มผู้ปลูกมะม่วง ตำบลดงมูลเหล็ก	กลุ่มธรรมชาติ	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	30
	กลุ่มแม่บ้านโนนตะแบกหมู่ 5	กลุ่มธรรมชาติ	กลุ่มแม่บ้าน	10
	กลุ่มแม่บ้านดงมูลเหล็กร่วมใจ หมู่ที่ 1	กลุ่มธรรมชาติ	เกษตรกร	35
	กลุ่มแม่บ้านดงมูลเหล็กสามัคคี หมู่ที่ 2	กลุ่มธรรมชาติ	กลุ่มแม่บ้าน	50
	กลุ่มแม่บ้านคลองบงสามัคคี หมู่ 3	กลุ่มธรรมชาติ	เกษตรกร	21
	กลุ่มแม่บ้านดงมูลเหล็กหมู่ 4	กลุ่มธรรมชาติ	กลุ่มแม่บ้าน	24
	กลุ่มยุวเกษตรกรโนนสะอาดหมู่ 8	กลุ่มธรรมชาติ	เกษตรกร	40
	กลุ่มแม่บ้านท่ากตาลสามัคคีหมู่ 6	กลุ่มธรรมชาติ	กลุ่มแม่บ้าน	42
	กลุ่มแม่บ้านลำปาสักพัฒนาหมู่ 7	กลุ่มธรรมชาติ	เกษตรกร	35
	กลุ่มแม่บ้านโนนสะอาดหมู่ 8	กลุ่มธรรมชาติ	กลุ่มแม่บ้าน	17
	กลุ่มแม่บ้านลำปาสักเหนือหมู่ 9	กลุ่มธรรมชาติ	เกษตรกร	59
	กลุ่มแม่บ้านลำปาสักหมู่ 10	กลุ่มธรรมชาติ	กลุ่มแม่บ้าน	26
	กลุ่มยุวเกษตรกรคลองบงร่วมใจพัฒนาหมู่ 3	กลุ่มธรรมชาติ	เกษตรกร	25
	กลุ่มยุวเกษตรกรโนนตะแบกสร้างสรรค์หมู่	กลุ่มธรรมชาติ	กลุ่มแม่บ้าน	20

	5 กลุ่มเกษตรกรทำนาตมุลเหล็ก	กลุ่มนิติบุคคล	เกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร	56
--	--------------------------------	----------------	--	----

4. ทฤษฎีการพัฒนา

การพัฒนาประเทศนั้นจะต้องมีกรอบแนวคิดทฤษฎีเป็นแนวทางในการพัฒนา ทฤษฎีการพัฒนาที่สำคัญมี 3 ทฤษฎี (ปกรณ ปริยากร. ม.ป.ป. : 25-50) คือ **ทฤษฎีภาวะทันสมัย (Modernization Theory)** **ทฤษฎีพึ่งพา (Dependency Theory)** และ**ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs Theory)** ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ทฤษฎีภาวะทันสมัย (Modernization Theory)

ทฤษฎีนี้อาศัยทฤษฎีเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิก (Neo-Classic Theory) และทฤษฎีสังคมศาสตร์ของอเมริกันมาประยุกต์เป็นกรอบการวิเคราะห์ปัญหา ซึ่งจุดเน้นของแนวคิดทฤษฎีนี้ คือ การที่จะพัฒนาประเทศให้ทันสมัยนั้นต้องมีการดำเนินไปในทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมือง ความรู้สึนึกคิด และความรู้ของคนในสังคมจะขาดด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้ เพราะแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันตลอดจนส่งผลซึ่งกันและกัน

ทฤษฎีภาวะทันสมัย เน้นในเรื่องต่อไปนี้คือ

1. เน้นการสร้างเศรษฐกิจเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยอาศัยอุตสาหกรรมเป็นตัวนำในการพัฒนา

2. เน้นบทบาทของรัฐในการวางแผนจากส่วนกลาง (Top – down Planning)
3. เน้นพัฒนาสังคมเมือง (Urbanization) โดยสร้างสังคมเมืองให้ทันสมัย
4. เน้นการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้เพราะทฤษฎีนี้เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรม
5. เน้นการใช้ทุนเข้มข้นจากภายนอกประเทศ

4.2 ทฤษฎีพึ่งพา (Dependency Theory)

ทฤษฎีนี้เกิดจากปัญหาความด้อยพัฒนาในกลุ่มประเทศละตินอเมริกา โดย เป็น การศึกษาถึงปัญหารากเหง้าของความด้อยพัฒนาในประเทศโลกที่สาม โดยมีขอบข่ายที่ ครอบคลุมถึง การพัฒนาแบบพึ่งพา (Self-dependency) ชาตินิยม (Nationalism) โครงสร้างนิยม (Structuralism) และพัฒนานิยม (Developmentalism) แนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่ต่อต้าน ลัทธิจักรวรรดินิยม (Imperialism) ซึ่งนักพัฒนาของประเทศด้อยพัฒนาและประเทศที่มีความเจริญ แล้วต่างก็พยายามหา ความหลุดพ้นจากสภาพความด้อยพัฒนา โดยการปรับปรุงโครงสร้าง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การเมืองระหว่างประเทศที่พัฒนาและประเทศที่ด้อยพัฒนา การปรับปรุง ความสัมพันธ์ทางการผลิต เพื่อเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงทางคุณภาพของเศรษฐกิจและสังคม ใหม่ Frank , Cardose , Doossantosได้เสนอแนวคิดทฤษฎีพึ่งพาเอาไว้ดังนี้ คือ

1. ถ้าพัฒนาตามทฤษฎีภาวะทันสมัย ประเทศตะวันตกที่เจริญจะเป็นศูนย์กลางทุกอย่าง ในขณะที่ ประเทศด้อยพัฒนาจะเป็นบริวาร หรือต้องพึ่งพาทายนอกอยู่ตลอดเวลา
2. ควรมีการปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และสังคมเสียใหม่ เพื่อที่จะนำไปสู่การกระจายผลของ การพัฒนาอย่างเป็นธรรม
3. กระบวนการที่สามารถกระทำได้คือ การลดการพึ่งพาจากภายนอก และทำให้ประเทศ พยายามเพิ่มขีดความสามารถในการพึ่งตนเองให้มากขึ้น

ทฤษฎีพื่อนี้ นักวิชาการมิได้เสนอแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน

4.3 ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs Theory)

เกิดจากแนวคิดของนักวิชาการกลุ่ม องค์การกรรมระหว่างประเทศ (ILO = International Labour Organization) และนักเศรษฐศาสตร์ เช่น ดัดเลย์เซียร์, (Duley Seer) พอลสทริทเทิน (PualStreeten), กุนนาร์ไมด์ดัล (Gunnar Myrdal) ซึ่งเรียกร้องให้มีการดำเนินการ วิเคราะห์เพื่อกำหนดเงื่อนไขทางสังคมและการจัดเตรียมสถาบันต่างๆก่อนการพัฒนา ตามทฤษฎีนี้แนวทางการพัฒนามาจากกรอบความคิดในการวางแผนจากส่วนกลาง ไปสู่การวางแผนจากระดับล่าง (bottom – up planning) ตามความต้องการความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประเทศจุดเน้นสำคัญของ ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน คือ

1. เน้นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการที่จำเป็นพื้นฐานของประชาชน
2. เน้นการกระจายอำนาจ (Decentralization) และความเจริญไปยังพื้นที่เป้าหมายอย่างทั่วถึง
3. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคเกษตรกรรม และพื้นที่ชนบทมาก
4. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology)
5. เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ของประเทศ
6. เน้นการพัฒนาทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กันแบบบูรณาการ (Integration) ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
7. สนับสนุนการใช้แรงงาน และทุนภายในประเทศ (Labour & Capital)
8. เน้นการมีส่วนร่วม (Participation) ของประชาชนในชุมชน

5. แนวคิด/ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

5.1 ทฤษฎีลำดับความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory)

เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดย อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัย แบรินดิส เป็นทฤษฎีที่รู้จักกัน มากที่สุด ทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งระบุว่า บุคคลมีความต้องการเรียงลำดับจากระดับพื้นฐานที่สุดไปยังระดับสูงสุด กรอบความคิดที่สำคัญ ของทฤษฎีนี้ มีสามประการคือ

1. บุคคลเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการมีอิทธิพลหรือเป็นเหตุจูงใจต่อพฤติกรรม ความต้องการที่ยังไม่ได้รับ การสนองตอบเท่านั้นที่เป็นเหตุจูงใจ ส่วนความต้องการที่ได้รับการสนองตอบแล้วจะไม่เป็นเหตุจูงใจอีกต่อไป
2. ความต้องการของบุคคลเป็นลำดับขั้นเรียงตามความสำคัญจาก ความต้องการพื้นฐาน ไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน
3. เมื่อความต้องการลำดับต่ำได้รับการสนองตอบอย่างดีแล้ว บุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป

ทั้งนี้ลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ มีทั้งหมด 5 ขั้น ได้แก่

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs)

เป็นความต้องการลำดับต่ำสุดและเป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นแรงผลักดันทางชีวภาพ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย หากพนักงานมีรายได้จากการปฏิบัติงานเพียงพอ ก็จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยมีอาหารและที่พักอาศัย เขาก็จะมีกำลังที่จะทำงาน ต่อไป และการมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม เช่น ความสะอาด ความสว่าง การระบายอากาศที่ดี การบริการ

สุขภาพ เป็นการสนองความต้องการในระดับนี้ได้

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)

เป็นความต้องการที่จะเกิดขึ้นหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างไม่ขาดแคลนแล้ว หมายถึง ความต้องการ สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยทั้งทางกายและจิตใจ ความมั่นคงในงาน ในชีวิตและสุขภาพ การสนองความต้องการนี้ ต่อพนักงาน ทำได้หลายอย่าง เช่น การประกันชีวิตและสุขภาพ กฎระเบียบข้อบังคับที่ยุติธรรม การให้มีสภาพแรงงาน ความปลอดภัยใน การปฏิบัติงาน เป็นต้น

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs)

เมื่อมีความปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในการทำงานแล้ว คนเราจะต้องการความรัก มิตรภาพ ความใกล้ชิดผูกพัน ต้องการเพื่อน การมีโอกาสเข้าสมาคมสังสรรค์กับผู้อื่น ได้รับการยอมรับ เป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs)

เมื่อความต้องการทางสังคมได้รับการตอบสนองแล้ว คนเราจะต้องการสร้างสถานภาพของตัวเองให้สูงเด่น มีความภูมิใจและสร้าง การนับถือตนเอง ขึ้นชมในความสำเร็จของงานที่ทำ ความรู้สึกมั่นใจในตัวเองแลเกียรติยศ ความต้องการเหล่านี้ได้แก่ ยศ ตำแหน่ง ระดับเงินเดือนที่สูง งาน ที่ท้าทาย ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงาน โอกาสแห่งความก้าวหน้าในงาน อาชีพ เป็นต้น

5. ความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต (Self-actualization Needs)

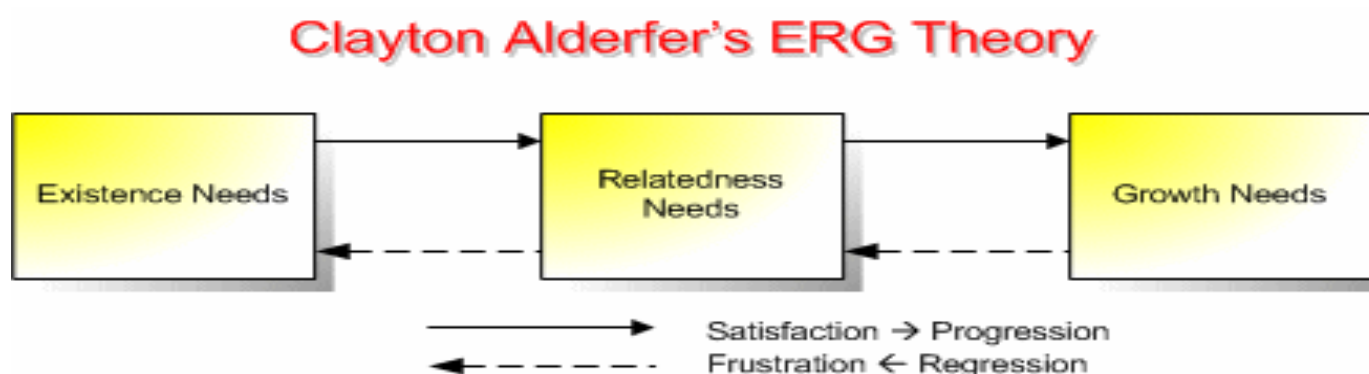
เป็นความต้องการระดับสูงสุด คือต้องการจะเติมเต็มศักยภาพของตนเอง ต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาสูงสุดของตัวเอง ความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาทักษะความสามารถให้ถึงขีดสุดยอด มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจและการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ การก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น ในอาชีพและการทำงาน เป็นต้น

มาสโลว์แบ่งความต้องการเหล่านี้ออกเป็นสองกลุ่ม คือ ความต้องการที่เกิดจากความขาดแคลน (deficiency needs) เป็น ความต้องการ ระดับต่ำ ได้แก่ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย อีกกลุ่มหนึ่งเป็น ความต้องการก้าวหน้า และพัฒนาตนเอง (growth needs) ได้แก่ความต้องการทางสังคม เกียรติยศชื่อเสียง และความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต จัดเป็น ความต้องการระดับสูง และอธิบายว่า ความต้องการระดับต่ำจะได้รับการสนองตอบจากปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ส่วนความต้องการระดับสูง จะได้รับการสนองตอบจากปัจจัยภายในตัวบุคคลเอง ตามทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ความต้องการที่รับการตอบสนองอย่างดีแล้ว จะไม่สามารถเป็นเงื่อนไขจูงใจบุคคลได้อีกต่อไป แม้ผลวิจัย ในเวลาต่อมา ไม่สนับสนุนแนวคิดทั้งหมดของมาสโลว์ แต่

ทฤษฎีลำดับความต้องการของเขา ก็เป็นทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน ในการอธิบายองค์ประกอบของ แรงจูงใจ ซึ่งมีการพัฒนาในระยะหลังๆ

5.2 ทฤษฎี ERG ของแอลเดอร์เฟอร์ (ERG Theory)

เคลย์ตัน แอลเดอร์เฟอร์ (ClatonElderfer) แห่งมหาวิทยาลัยเยล ได้รับปรับปรุงลำดับความต้องการตามแนวคิดของมาสโลว์เสียใหม่ เหลือความต้องการเพียงสามระดับ คือ



1. ความต้องการดำรงชีวิตอยู่ (Existence Needs) คือความต้องการทางร่างกายและความปลอดภัยในชีวิต เปรียบได้กับความต้องการระดับต่อของมาสโลว์ย่อโดย E
2. ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) คือความต้องการต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทั้งในที่ทำงานและสภาพแวดล้อมอื่นๆ ตรงกับความต้องการทางสังคมตามแนวคิดของมาสโลว์ ย่อโดย R
3. ความต้องการเจริญเติบโต (Growth Needs) คือความต้องการภายใน เพื่อการพัฒนาตัวเองเพื่อความเจริญเติบโต พัฒนาและใช้ความสามารถของตัวเองได้เต็มที่ แสวงหาโอกาสในการเอาชนะความท้าทายใหม่ๆ เปรียบได้กับความต้องการชื่อเสียงและการเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิตตามแนวคิดของมาสโลว์ย่อโดย G

มีความแตกต่างสองประการระหว่างทฤษฎี ERG และทฤษฎีลำดับความต้องการ คือ

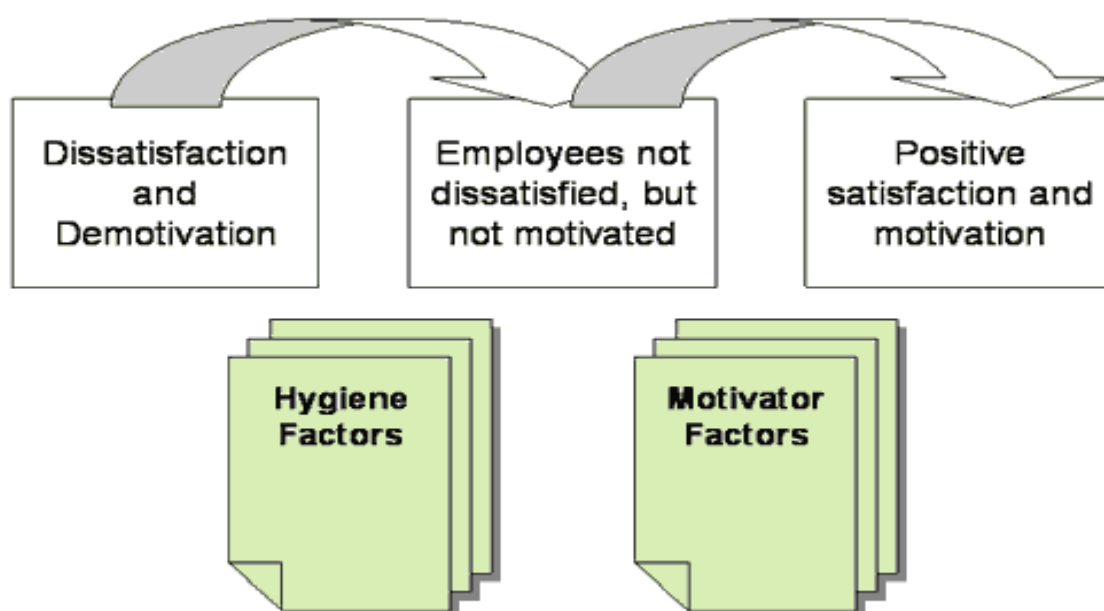
ประการแรก มาสโลว์ยืนยันว่า บุคคลจะหยุดอยู่ที่ความต้องการระดับหนึ่งจนกว่าจะได้รับการตอบสนองแล้ว แต่ทฤษฎี ERG อธิบายว่า ถ้าความต้องการระดับนั้นยังคงไม่ได้รับการตอบสนองต่อไป บุคคลจะเกิดความคับข้องใจ แล้วจะถดถอยลงมาให้ความสนใจ ในความต้องการระดับต่ำกว่าอีกครั้งหนึ่ง

ประการที่สอง ทฤษฎี ERG อธิบายว่า ความต้องการมากกว่าหนึ่งระดับอาจเกิดขึ้นได้ในเวลาเดียวกัน หรือบุคคลสามารถถูกจูงใจด้วย ความต้องการมากกว่าหนึ่งระดับในเวลาเดียวกัน เช่น ความต้องการ

เงินเดือนที่สูง (E) พร้อมกับความต้องการทางสังคม (R) และความต้องการโอกาสและอิสระในการคิดตัดสินใจ (G)

5.3 ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Two-Factor Theory)

เฟรดเดอริกเฮิร์ซเบิร์ก (Frederick Herzberg) ได้พัฒนาทฤษฎีการจูงใจซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลาย คือ ทฤษฎีสองปัจจัย โดยแบ่งเป็นปัจจัยอนามัย และปัจจัยจูงใจ



ปัจจัยอนามัย (*hygiene factors*) ได้แก่สภาพแวดล้อมของการทำงาน และวิธีการบังคับบัญชาของหัวหน้างาน ถ้าหากไม่เหมาะสม หรือบกพร่องไป จะทำให้บุคคลรู้สึกไม่พอใจในงาน ซึ่งถ้ามีพร้อมสมบูรณ์ก็ไม่สามารถสร้างความพอใจในงานได้ แต่ยังคงปฏิบัติงานอยู่ เพราะเป็นปัจจัยที่ป้องกันความไม่พอใจในงานเท่านั้น ไม่ใช่ปัจจัยที่จะส่งเสริมให้คนทำงาน โดยมีประสิทธิภาพ หรือผลผลิตมากขึ้นได้ ตัวอย่างปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ นโยบายของหน่วยงาน สภาพแวดล้อมการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน แบบการบริหารงาน เงินเดือน สวัสดิการต่างๆ ความมั่นคง ความปลอดภัย เป็นต้น

ปัจจัยจูงใจ (*motivating factors*) ได้แก่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของงาน และทำให้ผู้ปฏิบัติมีความพอใจในงาน ใช้ความพยายาม และความสามารถทุ่มเทในการทำงานมากขึ้น เช่น

ความสำเร็จ การได้รับการยกย่อง ได้รับผิดชอบในงาน ลักษณะงานที่ท้าทาย เหมาะกับระดับความสามารถ มีโอกาสก้าวหน้าและพัฒนาตนเองให้สูงขึ้น เป็นต้น

การสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ปฏิบัติงานจึงมีสองขั้นตอน คือ

ตอนแรกหัวหน้างานหรือผู้บริหารต้องตรวจสอบให้มั่นใจว่าปัจจัยอนามัยไม่ขาดแคลนหรือบกพร่อง เช่น ระดับเงินเดือนค่าจ้างเหมาะสม งานมีความมั่นคง สภาพแวดล้อมปลอดภัย และอื่นๆ จนแน่ใจว่าความรู้สึกไม่พอใจจะไม่เกิดขึ้นในหมู่ผู้ปฏิบัติงาน

ในตอนที่สองคือ การให้โอกาสที่จะได้รับปัจจัยจูงใจ เช่น การได้รับการยกย่องในความสำเร็จและผลการปฏิบัติงาน มอบความรับผิดชอบ ตามสัดส่วน ให้โอกาสใช้ความสามารถในงานสำคัญ ซึ่งอาจต้องมีการออกแบบการทำงานให้เหมาะสมด้วย การตอบสนอง ด้วย ปัจจัยอนามัยก่อน จะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นกลาง ไม่มีความไม่พอใจ แล้วจึงใช้ปัจจัยจูงใจเพื่อสร้างความพอใจ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานทุ่มเทในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เอิร์ชเบอร์กได้ลดความต้องการห้าขั้นของมาสโลว์เหลือเพียงสองระดับ คือ ปัจจัยอนามัยเทียบกับ การสนองตอบต่อ ความต้องการ ระดับต่ำ (ความต้องการทางกาย ความต้องการความปลอดภัย และความต้องการทางสังคม) ส่วนปัจจัยจูงใจเทียบกับ การสนองตอบต่อความต้องการระดับสูง (เกียรติยศชื่อเสียง และความสมบูรณ์ในชีวิต)

5.4 ทฤษฎีความต้องการจากการเรียนรู้ (Learned Needs Theory)

เดวิด ซี แมคเคลแลนด์ เป็นผู้เสนอทฤษฎีความต้องการจากการเรียนรู้ขึ้น โดยสรุปว่าคนเราเรียนรู้ความต้องการจากสังคมที่เกี่ยวข้อง ความต้องการจึงถูกก่อตัวและพัฒนาตลอดช่วงชีวิตของแต่ละคน และเรียนรู้ว่าในทางสังคมแล้ว เรามีความต้องการที่สำคัญสามประการ คือ ความต้องการความสำเร็จ (need for achievement) เป็นความต้องการที่จะทำงานได้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีมาตรฐานสูงขึ้นในชีวิต มีผู้มีความต้องการความสำเร็จสูงจะมีลักษณะพฤติกรรมดังนี้

- มีเป้าหมายในการทำงานสูง ชัดเจนและท้าทายความสามารถ
- มุ่งที่ความสำเร็จของงานมากกว่ารางวัล หรือผลตอบแทนเป็นเงินทอง
- ต้องการข้อมูลย้อนกลับในความก้าวหน้าสู่ความสำเร็จทุกระดับ
- รับผิดชอบงานส่วนตัวมากกว่าการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น

ความต้องการอำนาจ (need for power) เป็นความต้องการที่จะมีส่วนควบคุม สร้างอิทธิพล หรือรับผิดชอบในกิจการของผู้อื่น ผู้มีความต้องการอำนาจจะมีลักษณะพฤติกรรม ดังนี้

- แสวงหาโอกาสในการควบคุมหรือมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น

- ชอบการแข่งขันในสถานการณ์ที่มีโอกาสให้ตนเองครอบงำคนอื่นได้
- สนุกสนานในการเชิญหน้าหรือโต้แย้ง ต่อสู้กับผู้อื่น

ความต้องการอำนาจมีสองลักษณะ คือ อำนาจบุคคล และอำนาจสถาบัน อำนาจบุคคลมุ่งเพื่อประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าองค์กร แต่อำนาจสถาบันมุ่งเพื่อประโยชน์ส่วนรวมโดยทำงานร่วมกับคนอื่น ความต้องการความผูกพัน (need for affiliation) เป็นความต้องการที่จะรักษามิตรภาพและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไว้อย่างใกล้ชิด ผู้มีความต้องการความผูกพันมีลักษณะ ดังนี้

- พยายามสร้างและรักษาสัมพันธภาพและมิตรภาพให้ยั่งยืน
- อยากให้บุคคลอื่นชื่นชมตัวเอง
- สนุกสนานกับงานเลี้ยง กิจกรรมทางสังคม กับการพบปะสังสรรค์
- แสวงหาการมีส่วนร่วม ด้วยการร่วมกิจกรรมกับกลุ่ม หรือองค์กรต่างๆ

สัดส่วนของความต้องการทั้งสามนี้ ในแต่ละคนมีไม่เหมือนกัน บางคนอาจมีความต้องการอำนาจสูงกว่าความต้องการด้านอื่น ในขณะที่อีกคนหนึ่งอาจมีความต้องการความสำเร็จสูง เป็นต้น ซึ่งจะเป็นส่วนที่แสดงอุปนิสัยของคนคนนั้นได้

6. แนวคิด/ทฤษฎีเกี่ยวกับความเป็นไปได้

การศึกษาความเป็นไปได้อาจเป็นการควบคุมของ การระบุปัญหาและโอกาสการกำหนดเป้าหมาย, การอธิบายถึงสถานการณ์ของธุรกิจ, การระบุผลลัพธ์ของความสำเร็จให้ชัดเจน และการประเมินช่วงของต้นทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับจากทางเลือกต่างๆที่มีการศึกษาจะช่วยสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจของการทำธุรกิจและพัฒนาโครงการ ด้วยการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ โดยการศึกษาจะทำในช่วงแรกของวงรอบการพัฒนาแผนธุรกิจทำให้ทราบถึงข้อจำกัดและได้ถึงข้อแนะนำในการตัดสินใจว่าธุรกิจควรที่จะเริ่มทำและพัฒนาต่อไป(Alan Thompson, 2548)

การศึกษา “ความเป็นไปได้”

“การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study)” หมายถึง การศึกษาความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับสถานการณ์ ทำความเข้าใจต่อความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นซึ่งหลักการประเมินความเป็นไปได้ 5 ด้าน (TELOS) ประกอบด้วย เทคโนโลยีและระบบ (T = Technology an System Feasibility) เศรษฐศาสตร์ (E = Economic Feasibility) กฎหมาย (L = Legal Feasibility) การปฏิบัติการ (O = Operation Feasibility) ตารางเวลา (S = Schedule Feasibility) (บุรินทร์ รุจจนพันธุ์, 2550) รวมหมายถึงการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อหาข้อสรุปว่าควรพัฒนาระบบงานหรือไม่ และควรพัฒนาด้านใด (บางงานในระบบเดิมอาจจะได้อยู่แล้ว) การศึกษาความเป็นไปได้อาจมีอยู่ 4 ด้าน ดังนี้

1. ความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค (Technical Feasibility)

2. ความเป็นไปได้ทางการปฏิบัติงาน (Operational Feasibility)
3. ความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ (Economical Feasibility)
4. ความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมาย (Legal Feasibility)

1. ความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค (Technical Feasibility) ความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค (Technical Feasibility) คือ ความเป็นไปได้ของการสร้างระบบใหม่โดยนำเทคโนโลยีที่มีในระบบปัจจุบันมาใช้งาน หรือการอัปเดตเทคโนโลยีที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น หรือควรใช้เทคโนโลยีใหม่ทั้งหมด เทคโนโลยี ได้แก่ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ฐานข้อมูล การสื่อสารข้อมูล ต้องมั่นใจว่าเทคโนโลยีนั้นมีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัยและเชื่อถือได้ ง่ายต่อการใช้ สามารถหาได้จากที่ไหน (มีจำหน่ายแล้วหรือยังวิจัยอยู่) ระบบเดิมที่มีอยู่สามารถปรับใช้เทคโนโลยีนี้ได้หรือไม่ ฯลฯ

2. ความเป็นไปได้ทางการปฏิบัติงาน (Operational Feasibility) ความเป็นไปได้ทางการปฏิบัติงาน (Operational Feasibility) คือ ความเป็นไปได้ของระบบใหม่ที่จะให้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามต้องการของผู้ใช้ การคำนึงถึงทัศนคติและทักษะของผู้ใช้งานกับระบบใหม่ที่มีการปรับโครงสร้างการทำงานว่าเป็นที่พอใจและยอมรับหรือไม่ อาจศึกษาว่า ระบบใหม่สามารถเตรียมข้อมูลต่างๆ ให้กับบุคลากรในหน่วยงานได้ถูกต้องหรือไม่ ต้องตรวจสอบว่า ระบบใหม่สามารถติดตั้งรวมกับการทำงานของระบบปัจจุบันได้หรือไม่ และจะใช้งานร่วมกันอย่างไร ในการติดตั้งระบบใหม่ งานใดบ้างที่ต้องปรับโครงสร้างการทำงานใหม่ หรืองานใดบ้างที่ต้องฝึกอบรมการทำงานใหม่

3. ความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ (Economical Feasibility) ความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ (Economical Feasibility) คือ ความเป็นไปได้ในทางการเงินและเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบ ความคุ้มค่าของระบบประมาณการจำนวนเงินที่ต้องใช้สำหรับการทำโครงการ อาจแยกเป็น ค่าใช้จ่ายในการศึกษาระบบ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ รวมถึงการบำรุงรักษาระบบ ผลประโยชน์ที่จะได้รับในรูปแบบของการลดค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายของระบบเดิมที่ยังไม่พัฒนา เทียบกับระบบที่กำลังจะพัฒนา ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร คือค่าจ้างแรงงานที่จะจ่ายหลังจากพัฒนาระบบเสร็จแล้ว ค่าใช้จ่ายด้านติดตั้งระบบ เช่น ค่าสถานที่ เฟอร์นิเจอร์ จัดทำข้อมูล จัดทำเอกสารแบบฟอร์มต่างๆ ค่าอบรม เป็นต้น ค่าใช้จ่ายด้านการปฏิบัติงาน เช่น ค่าไฟฟ้า อาคารสถานที่ เป็นต้น

4. ความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมาย (Legal Feasibility) ความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมาย (Legal Feasibility) คือ ความเป็นไปได้ในด้านระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ว่าระบบที่จะพัฒนานั้น ต้องไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับของกฎหมาย และขององค์กรที่มีอยู่

จากที่กล่าวถึงความหมายของ การศึกษาความเป็นไปได้ สามารถสรุปได้ว่า การศึกษาความเป็นไปได้ คือ การศึกษาเพื่อหาทางเลือกของคำตอบที่ยังไม่ได้คำตอบที่แท้จริง โดยมีกระบวนการแก้ปัญหาต่างๆ แตกต่างออกไปในแต่ละแขนงวิชาที่นำไปปฏิบัติ ซึ่งมีการวิเคราะห์โดยวิธีต่างๆ ที่ได้มาซึ่งคำตอบที่น่าจะเป็นหรือเกิดขึ้นจริง จากแนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาแนว

การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา : พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้เนื่องจากหัวข้อในการทำวิจัยครั้งนี้มีการศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปด้วย ซึ่งหมายรวมถึง ศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค คือ ความเป็นไปได้ของการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยนำเทคโนโลยีที่มีในระบบปัจจุบันมาใช้, ศึกษาความเป็นไปได้ทางการปฏิบัติงาน คือ ความเป็นไปได้ทางการดำเนินการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อหาแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, ศึกษาความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์ คือ ความเป็นไปได้ในทางการเงินหรืองบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมาย คือ ความเป็นไปได้ในด้านระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ว่าการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กนั้นต้องไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับของกฎหมายและขององค์กรที่มีอยู่

7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา : พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

พงษ์พจน์ ประสงค์สิน(2553) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในทัศนะของประชาชน : กรณีศึกษาหาดวัดใต้ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการท่องเที่ยวหาดวัดใต้และปัจจุบัน พบว่าในอดีตหาดวัดใต้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่ค่อยเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวมากนัก เนื่องจากสมัยก่อนการคมนาคมและการเดินทางยังไม่มีการพัฒนาอย่างในปัจจุบันนี้ การเดินทางไม่สามารถเข้าถึงหาดวัดใต้ได้อย่างสะดวกสบาย การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง รวมทั้งเทคโนโลยีที่ไม่ทันสมัยจึงทำให้การท่องเที่ยวไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร จึงทำให้การพัฒนาในรูปแบบการท่องเที่ยวในอดีตไม่มีแนวทางหรือรูปแบบที่ชัดเจน ซึ่งในอดีตมีนักท่องเที่ยวและชาวบ้านมาใช้หาดวัดใต้เป็นสถานที่เล่นสรงกรานต์ พักผ่อนหย่อนใจและประกอบพิธีกรรม มีเรือสินค้าหรือเรือประมงของชาวบ้านมาใช้เป็นท่าจอดเรือมีลักษณะเป็นนิเวศวิทยาชุมชน ปัจจุบัน หาดทรายถูกร่อนชะลงไปทำให้ขาดสภาพของการเป็นแหล่งท่องเที่ยว หากจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวต้องปรับไปตามสภาพของระบบนิเวศที่เปลี่ยนแปลงไป 2. แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหาดวัดใต้ที่เหมาะสม พบว่า ศักยภาพของพื้นที่ สามารถกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนออกเป็น 2 รูปแบบ คือการท่องเที่ยวเพื่อศึกษา ความหลากหลายทางชีวภาพ

บริเวณหาดวัดใต้และระบบนิเวศแม่น้ำมูลและการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ท้องถิ่นชุมชนร่วมกับชาวบ้าน

พัทธรัตน์ แสงมณีวรรณ(2554) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านมาป่าเปา ตำบลทาบลาดูกอำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน พบว่า จากการวิเคราะห์การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนทาบมาป่า พบว่า มีความสอดคล้องกับหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพียง 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านพื้นที่ และองค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ ส่วนวิธีการจัดการที่ไม่สอดคล้อง ได้แก่ องค์ประกอบด้านองค์กรและองค์ประกอบด้านการจัดการ ซึ่งแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน ได้แก่ ควรมีการประเมินกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดการ รวมทั้งการรองรับพื้นที่ ปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนควรมีการจัดการขยายกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อป้องกันการเกิดข้อพิพาทและวางแผนป้องกันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนต่อไป โดยส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในทุกขั้นตอน

ระจิตร สุวพานิช (2554) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการใช้สมบัติทางความร้อนแฝงติดตามอาการสะท้อนหนาวของมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง จากผลการทดลองพบว่าสมบัติทางความร้อนซึ่งได้แก่ ค่าความนำความร้อนและค่าการแพร่ความร้อนของมะม่วงที่เก็บที่ 5 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 5 วัน จะมีค่าเพิ่มขึ้นเป็น 21.21 และ 18 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และมีแนวโน้มคงที่จนถึงสิ้นสุดการเก็บรักษาที่ 25 วัน ขณะที่ค่าทั้งสองของมะม่วงที่เก็บรักษาที่ 13 องศาเซลเซียสในระยะเวลาเดียวกันจะเพิ่มขึ้นเป็น 6 และ 1 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และเมื่อสิ้นสุดการเก็บรักษาที่ 25 วันค่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 27.27 และ 22 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ซึ่งมะม่วงที่เก็บรักษาที่ 25 องศาเซลเซียส จะแสดงผลในทำนองเดียวกัน เมื่อพิจารณาจากสมบัติทางเคมีและชีวเคมี พบว่ามะม่วงที่เก็บ 5 องศาเซลเซียส มีปริมาณกรดที่ไต่เตลดได้ ค่าความเป็นกรด-ด่าง ปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ และอัตราการหายใจของผลตลอดระยะเวลาการเก็บรักษา ในขณะที่มะม่วงที่เก็บรักษาที่ 13 และ 25 องศาเซลเซียส มีการเพิ่มขึ้นของอัตราการหายใจและปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ เนื่องจากมะม่วงมีการพัฒนาการเข้าสู่กระบวนการสุก ซึ่งสอดคล้องกับปริมาณกรดที่ไต่เตลดได้มีค่าลดลง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่าการนำความร้อนและค่าการแพร่ความร้อนร่วมกับการเปลี่ยนแปลงปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ พบว่าในระยะ 5 วันแรกถ้าค่าการนำความร้อนและค่าการแพร่ความร้อนมีค่าเพิ่มขึ้นมากกว่า 15 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้คงที่ แสดงว่ามะม่วงน่าจะเกิดอาการสะท้อนหนาว ซึ่งแตกต่างจากมะม่วงที่พัฒนาเข้าสู่กระบวนการสุกจะมีปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้เพิ่มขึ้นมากกว่า 10 องศาบริกซ์ ในขณะที่ค่าการนำความร้อนและค่าการนำความร้อนและค่าการแพร่ความร้อนร่วมกับปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้เฝ้าติดตามการเกิดอาการสะท้อนหนาวของมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ซึ่งสามารถตรวจพบได้ตั้งแต่ 5 วันแรกของการเก็บรักษาเนื่องจากการส่งออกมะม่วงไปต่างประเทศ จำเป็นต้องมีการทำลายไข่แมลงวันผลไม้ด้วยการอบไอน้ำ จนกระทั่งเนื้อติดเมล็ดมีอุณหภูมิ 46.5 องศาเซลเซียส ซึ่งมะม่วงแต่ละสายพันธุ์ แต่ละขนาดจะใช้เวลาในการอบไม่เท่ากัน ถ้าสามารถพยากรณ์เวลาที่ใช้ในเบื้องต้นได้ จะทำให้การจัดการมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งการทำนายการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิภายในผลมะม่วงเมื่อผ่านกระบวนการทางความร้อนสามารถทำได้โดยใช้คุณสมบัติทางความร้อนของมะม่วงที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียสและใช้ระเบียบวิธีผลต่างสืบเนื่อง (Finite Difference Method) โดยกำหนดให้ผลมะม่วงมีรูปร่างเป็นทรงกระบอก มีสมบัติทางความร้อนคงที่และการถ่ายเทความร้อน

เกิดขึ้นในแนวรัศมีเท่านั้น ทำการวัดการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิของมะม่วงเมื่อจุ่มในอ่างน้ำร้อนควบคุมอุณหภูมิที่ 48 ± 0.5 องศาเซลเซียส จนกระทั่งอุณหภูมิของเนื้อติดเมล็ดมีค่าเท่ากับ 46.5 องศาเซลเซียส พบว่า จากการทดลองใช้เวลาเท่ากับ 90 นาที ในขณะที่ได้จากการทำนายเป็น 102 นาที และมีความคลาดเคลื่อนของอุณหภูมิโดยเฉลี่ย (Root Mean Square Error) เป็น 1.81 องศาเซลเซียส อย่างไรก็ตามถึงแม้การทำนายจะมีความคลาดเคลื่อนอยู่ แต่มีความเป็นไปได้ที่จะนำวิธีนี้ไปใช้กับผลไม้ชนิดอื่นๆ ที่ต้องผ่านกระบวนการกำจัดศัตรูพืช

รัตนรักษ์ บำรุง (2554) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนาการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออกในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการศึกษาทดลองพบว่า กรรมวิธีที่ฉีดพ่น Ca-B ที่ความเข้มข้น 3 เท่าร่วมกับห่อผลด้วยถุงคาร์บอนแบบบางเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด โดยมีแนวโน้มในการยืดอายุการเก็บรักษาได้นานกว่ากรรมวิธีอื่นๆ เนื่องจากมีปริมาณกรดที่ไทเทรตได้มากกว่าและปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้มากกว่ากรรมวิธีอื่นๆ การพัฒนาสีเปลือกได้ดีที่สุด โดยพบว่ามีค่า L^* และ a^* ของสีเปลือก และปริมาณแคลโรทีนอยด์ในเปลือกมะม่วงมากกว่ากรรมวิธีอื่นๆ นอกจากนี้ยังพบว่าปริมาณ Ca-B ในใบและเนื้อมากกว่ากรรมวิธีอื่นๆ

รุ่งตะวัน เกิดโสภา (2553) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของจังหวัดอุทัยธานี ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของจังหวัดอุทัยธานีโดยจัดทำเป็นแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3 ระยะ ได้แก่ แผนฯ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวดังนี้ 1) แผนพัฒนาระยะสั้น (1-3ปี) ได้แก่ แผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แผนการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น และแผนการเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว 2) แผนพัฒนาระยะกลาง (5 ปี) ได้แก่ กำหนดให้มียุทธศาสตร์ด้านด้านการท่องเที่ยว ต่อเนื่องจากแผนยุทธศาสตร์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เน้นให้มีการดำเนินงานจริงภายในช่วงเวลาที่กำหนด และกำหนดกลยุทธ์เพิ่มเติมให้ครอบคลุมองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่งเสริมผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การบริการให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น ประชาสัมพันธ์ข้อมูลท่องเที่ยวให้ครบทรัพยากรท่องเที่ยวทุกด้านและใช้สื่อประชาสัมพันธ์อย่างหลากหลาย และจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัด3) แผนพัฒนาระยะยาว (10 ปี) ได้แก่ จัดให้มีบริการโดยสารสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ และกำหนดให้มีการรื้อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ภายในจังหวัดบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนของเยาวชนในระดับต่างๆ

วรัญญา จันทะเพ (2553) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อชุมชนบ้านสบวิน ตำบลแม่วิน อำเภอแม่จาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนสบวิน อันเป็นผลจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว พบว่าการรับรู้ของประชาชนและผู้ประกอบการกิจการการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนบ้านสบวินมีการรับรู้ที่สอดคล้องกันว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนส่งผลกระทบทางบวกต่อชุมชน โดยด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวจะทำให้เกิดการสร้างอาชีพและการจ้างงาน ทำให้เกิดรายได้สู่ชุมชน โดยด้านสังคม ช่วยให้ชุมชนเกิดความตระหนักและอนุรักษ์การแต่งกายตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น ด้านวัฒนธรรม การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนเห็นคุณค่าของ

สิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม การท่องเที่ยวทำให้เกิดการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมที่หลากหลายจากนักท่องเที่ยว และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมซึ่งกันและกันระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยวการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวิน พบว่าประชาชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยว ได้แสดงบทบาทมีส่วนร่วมต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวินที่สอดคล้องกัน คือ ด้านการจัดการ มีกำหนดกฎระเบียบในชุมชนร่วมกัน ปฏิบัติ ด้านองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านสบวินอย่างต่อเนื่อง ด้านการมีส่วนร่วม ชุมชนให้การยอมรับ สนับสนุนและส่งเสริมการเป็นแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดระเบียบของกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวบ้านสบวินในการคิดวางแผนและเรียนรู้ร่วมกัน แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวบ้านสบวิน พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เห็นว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มโฮมสเตย์ กลุ่มร้านค้า และกลุ่มโอท็อป การให้บริการที่ดี เอาใจใส่นักท่องเที่ยว สถานที่พัก ร้านอาหารสะอาด และมีระบบรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมเปิดรับสื่อมวลชนโดยรวมของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เฉพาะการเปิดรับสื่อวิทยุเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5 2) พฤติกรรมเปิดรับสื่อบุคคลโดยรวมของเยาวชนในเขตกรุงเทพฯ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3) พฤติกรรมเปิดรับสื่อมวลชนของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักถึงการมีจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4) พฤติกรรมเปิดรับสื่อบุคคลโดยรวมของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักถึงการมีจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แต่พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากพระและครูอาจารย์มีความสัมพันธ์กับความตระหนักถึงการมีจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติระดับ 0.01

ศิวพร มินรินทร์(2553) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยก่อนการเก็บเกี่ยวบางประการที่มีผลต่อคุณภาพหลังการเก็บเกี่ยวมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ผลการวิจัยพบว่า การคลุมถุงคาร์บอนแบบบางและที่ระยะดอกบาน 60 วัน เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด โดยผลมะม่วงที่ห่อด้วยถุงกระดาษคาร์บอนแบบบางมีการเปลี่ยนแปลงสีผิวเปลือกค่า a^* L^* ปริมาณของแข็งที่ละลายในน้ำได้ และอัตราการหายใจสูงกว่ากรรมวิธีอื่นๆ แต่ไม่พบความแตกต่างของความแน่นเนื้อในทุกกรรมวิธี การสูญเสียน้ำหนักของทั้งสองอุณหภูมิเสียน้ำหนักน้อยกว่ามะม่วงที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 27 องศาเซลเซียส

ศิริพร พจนการุณ และวิลาวัลย์ คำปวน(2551) ทำการศึกษาความแตกต่างระหว่างขนาดผลขณะที่ห่อ ที่มีผลต่อคุณภาพผลผลิตของมะม่วงน้ำดอกไม้ ปัจจัยที่ศึกษาประกอบด้วยขนาดผลที่ใช้ห่อแตกต่างกัน 2 ขนาด คือ 5-7 และ 9-11 ซม. และการใช้ถุงคาร์บอนใหม่- เก่า 2 ระดับ คือถุงใหม่และถุงเก่า 1 ปี ผลการศึกษาขนาดด้านร้อยละผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ ร้อยละจำนวนผลเกรดเอ และเกรดซี โดยที่การห่อผลที่มีขนาด 9-11 ซม. จะมีร้อยละจำนวนเกรดบี ขนาดผลดิบและผลสุกเปลือก และเนื้อผลสุก และขนาดความยาวเมล็ดสูงกว่าการห่อผลที่มีขนาด 5-7 ซม. สำหรับคุณภาพของผลมะม่วงนั้น ไม่

พบความแตกต่างกันด้านค่าสี L^*a^* และ b^* ของเปลือกผลสุกและเนื้อผลสุก ยกเว้นค่าสีของสีเปลือกผลดิบเท่านั้นที่การผลต่อผลที่มีขนาด 5-7 ซม. มีค่าสูงกว่า ส่วนปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ของผลที่ได้จากการต่อผลที่มีขนาด 9-11 ซม. จะมีค่ามากกว่า ดังนั้น สามารถสรุปในภาพรวมได้ว่า เกษตรควรต่อผลที่มีขนาด 9-11 ซม. จะได้ผลผลิตมะม่วงที่ดีกว่าทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ

ศรีเรือน ทองใหญ่ (2554) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว : กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติเขาสกผลการวิจัยพบว่า 1. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติเขาสก พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมา วัตถุประสงค์ในการเดินทาง เพื่อพักผ่อน และสัมผัสธรรมชาติส่วนมากมากกับเพื่อนเป็นกลุ่มประมาณ 1-5 คน ระยะเวลาในการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เข้าไปเย็นกลับ เดินทางส่วนใหญ่ด้วยรถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่า ช่วงเวลาที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยว คือ เดือนเมษายน-เดือนมิถุนายน ส่วนมากไม่พักแรมและรับประทานอาหารระหว่างการท่องเที่ยวโดยใช้บริการร้านอาหารในอุทยาน นักท่องเที่ยวส่วนมากใช้บริการนำเที่ยวของพนักงานอุทยานแห่งชาติเขาสก ของที่ระลึกที่นักท่องเที่ยวซื้อส่วนมากจะเป็นอาหารและขนม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ใช้บริการเรือหางยาวเพื่อชมธรรมชาติรอบเขื่อนรัชชประภาและบริการเรือแพในเขื่อนรัชชประภา นักท่องเที่ยวใช้จ่ายในการท่องเที่ยวส่วนใหญ่น้อยกว่า 1,00 บาท และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเชิงนิเวศ 2. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับสูง มีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับสูง ทักษะที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับสูง มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสูง เข้าร่วมกิจกรรมทางสิ่งแวดล้อมน้อย และการท่องเที่ยวธรรมชาติระดับปานกลาง 3. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า

- (3.1) เพศหญิง และเพศชายมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน
- (3.2) นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน
- (3.3) นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน
- (3.4) นักท่องเที่ยว ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่แตกต่างกัน
- (3.5) นักท่องเที่ยวที่มีรายได้แตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่แตกต่างกัน
- (3.6) นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่แตกต่างกัน

4. จากการทดสอบปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำนวน 5 ปัจจัย คือ แรงจูงใจ ทักษะ ความรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมทางสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์การท่องเที่ยวธรรมชาติ พบว่า แรงจูงใจ ทักษะ ความรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมทางสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์การท่องเที่ยวธรรมชาติ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยแรงจูงใจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากที่สุด

สถาพร ฉิมทอง (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องผลของการตัดแต่งกิ่ง 5 รูปทรงต่อการผลิใบ การออกดอกและผลผลิตของมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง พบว่าการตัดแต่งทรงพุ่มพุ่มและการตัดแต่งทรงสี่เหลี่ยม สามารถกระตุ้นให้มะม่วงผลิใบได้หลายชุดมากกว่าการตัดแต่งรูปทรงอื่น ที่ 4 ชุดและ 3 ชุดตามลำดับ รวมทั้งมีอัตราการเพิ่มความสูง และความกว้างของทรงพุ่มมากที่สุดที่ระดับ 67.23 เปอร์เซ็นต์และ 25.04 เปอร์เซ็นต์ ระยะเวลาในการออกดอกนับจากการเริ่มตัดแต่งกิ่งของวิธีการไม่ตัด

แต่งกิ่งใช้เวลาสั้นที่สุดที่จำนวน 182.3 วัน รวมถึงมีภาพรวมของการออกดอกดีที่สุด แต่เปอร์เซ็นต์การออกดอกของกิ่งที่ทำการสุ่มเมื่อเทียบกับการตัดแต่งกิ่งรูปทรงอื่นไม่มีความแตกต่างทางสถิติ ส่วนการให้ผลผลิต การไม่ตัดแต่งกิ่ง (Control) มีจำนวนผลโดยเฉลี่ยต่อต้นมากที่สุด 152 ผล และการตัดแต่งเปิดกลางพุ่ม+ตัดปลายยอดออก 1 ช่วงการเจริญเติบโตมีจำนวนผลโดยเฉลี่ยต่อต้นใกล้เคียงกันที่ 110.80 ผล รวมถึงมีปริมาณผลผลิตโดยรวมใกล้เคียงกันคือ 63.43 กิโลกรัม และ 51.16 กิโลกรัมตามลำดับ แต่ขนาดของผลพบว่ามีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ โดยการตัดแต่งทรงสี่เหลี่ยมมีน้ำหนักผลมากที่สุด 502.34 กรัม/ผล ส่วนการไม่ตัดแต่งกิ่ง (Control) มีน้ำหนักต่อผลน้อยที่สุด 417.35 กรัม/ผล

จากผลงานวิจัยข้างต้นที่ได้กล่าวมา เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเป็นสำคัญ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษาคือ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา : พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการทำวิจัยต่อไป

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา : พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” ใช้วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ชุมชนเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาบริบทชุมชนโดยใช้เทคนิคการเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสำรวจโครงสร้างทางกายภาพในชุมชน ซึ่งเทคนิควิธีการดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาข้อมูลในชุมชนโดยมีผู้นำกองคการบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ซึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจในระดับนโยบายของ

พื้นที่ที่ทำการศึกษา และประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลงมูลเหล็กที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเท่านั้น ซึ่งอยู่ในฐานะผู้ให้ข้อมูลกับผู้วิจัย

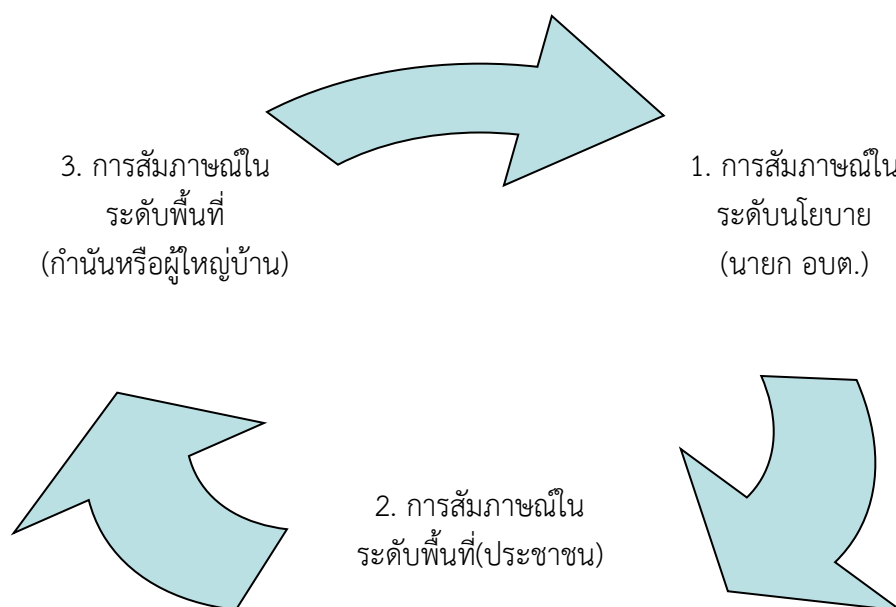
1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสูงสุดในระดับนโยบาย ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก เนื่องจากเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการวางแผนนโยบายและผลักดันให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ ในเขตพื้นที่ตำบลงมูลเหล็ก และสามารถนำแนวทางการพัฒนาไปใช้กับประชาชนในครอบครัวของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด พร้อมทั้งเสริมด้วยการให้ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายระดับพื้นที่ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายในระดับพื้นที่สามารถแบ่งย่อยได้เป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มที่เป็นผู้นำชุมชนหรือแกนนำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเป็นสำคัญ ส่วนอีกกลุ่มคือประชาชนที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเท่านั้น และเนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดด้านระยะเวลา ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ที่จะทำการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

อีกทั้งเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ใช้วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ชุมชนเชิงคุณภาพ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจะแบ่งกลุ่มตัวแทนในการวิเคราะห์ได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวแทนในระดับนโยบายและตัวแทนหรือประชาชนในระดับพื้นที่ ผู้ซึ่งทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็ก เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายในระดับนโยบาย คือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก 1 ท่าน รวมกลุ่มเป้าหมายในระดับนโยบายทั้งสิ้นเป็นจำนวน 1 ท่าน ส่วนกลุ่มเป้าหมายระดับพื้นที่ได้แก่ กลุ่มกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน และประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง (ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็ก) จำนวน 12 ท่าน และประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจำนวน 43 ท่าน รวมกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดคือกลุ่มเป้าหมายระดับนโยบายและกลุ่มเป้าหมายระดับพื้นที่ เป็นจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 56 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interviews) โดยการสร้างคำถาม และการตรวจสอบหาความเชื่อมั่นโดยมีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation method) ซึ่งสามารถแสดงได้ดังภาพที่ 2



ภาพที่ 1 แสดงการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation method)

2.2 ใช้วิธีการสุ่มแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling Technique) เพื่อค้นหาจำนวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากกำนันและผู้ใหญ่บ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน จึงทำให้ได้กลุ่มเป้าหมายในระดับพื้นที่ที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองทั้งสิ้นเป็นจำนวน 43 ครัวเรือน

2.3 การสำรวจโครงสร้างทางกายภาพในชุมชน (Windshield and Walking tours of communities) โดยการขับรถและเดินสำรวจไปรอบๆ เขตพื้นที่ที่ได้รับทราบจาก ข้อ 2.2 เพื่อสังเกตและจดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะชุมชน ที่ตั้งบ้านเรือน อาณาเขตชุมชน ถนน สถานบริการ แหล่งบันเทิง แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ รูปแบบการคมนาคมขนส่ง สถานที่สำคัญ สภาพที่ที่คนมาพบปะกันอย่างไม่เป็นทางการ ณ จุดบริการร้านค้า ร้านซ่อม โรงสี สถานบริการสุขภาพ เพื่อการค้นพบสภาพแวดล้อมภายในชุมชน การระบายน้ำ ของเสีย อากาศ ควันพิษ กลิ่นขยะ ตลาดสด รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม เช่น วัด โบสถ์ งานศิลปะ รวมทั้งการสังเกตวิถีชีวิตบางอย่างของคนในชุมชนจากป้ายโฆษณา การตกแต่งบ้านเรือน การจัดเก็บข้าวของเครื่องใช้ ซึ่งสามารถได้ข้อมูลจากการบันทึกภาพและจดบันทึกรายละเอียด

2.4 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในระดับนโยบาย คือ การสนทนากลุ่มคณะผู้บริหารโดยมีท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถทำการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ต่อไป ส่วนในระดับพื้นที่ คือ การสนทนากลุ่มตัวแทนประชาชน โดยมีกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ร่วมกับประชาชนผู้ที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ชุมชนเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และได้ทำการสัมภาษณ์และทำการ

สนทนากลุ่มกับผู้ที่เกี่ยวข้อง 2 ระดับคือ ระดับนโยบาย และ ระดับพื้นที่ จำนวนรวมทั้งสิ้น 56 คน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยติดต่อยื่นหนังสือขออนุญาตลงพื้นที่เก็บข้อมูลงานวิจัยและขอสัมภาษณ์กับทางนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง

3.2 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับนโยบาย คือ สัมภาษณ์นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก เพื่อทำการหาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งได้ทำการคัดเลือกพื้นที่ด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3.3 ผู้วิจัยลงสำรวจพื้นที่ที่ได้รับข้อมูลจากระดับนโยบาย เพื่อศึกษาบริบทของพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

3.4 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตตำบลดงมูลเหล็ก ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับนโยบาย คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก และระดับพื้นที่ ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง) และกลุ่มของประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กทั้งหมด เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กต่อไป

ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนผู้วิจัยได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อหาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ตำบลดงมูลเหล็ก ซึ่งเป็นโครงการอบรมฯ ภายใต้โครงการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งมุ่งเน้นที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กทั้ง 11 หมู่บ้านเป็นสำคัญ รวมทั้งสิ้น 43 ครัวเรือน โดยจัดให้เกิดเวทีการสนทนากลุ่มของประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองทั้งหมด เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็ก ร่วมกันกลุ่มผู้นำชุมชนพร้อมกัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในหน่วยระดับกลุ่ม (Group Unit)¹ ก่อนที่จะมีการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้ การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Method) ได้แก่ การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล โดยพิจารณา แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคลที่แตกต่างกัน คือถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ ถ้าข้อมูลต่างสถานที่จะเหมือนกันหรือไม่ และถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย โดยเปลี่ยนตัวผู้สังเกต และการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ กันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน คือ ใช้วิธีสังเกตควบคู่ไปกับการซักถาม

เมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ด้วยตนเองเรียบร้อยแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ คือ ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลหลังจากทำการสัมภาษณ์แล้วผู้วิจัยได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์สรุปแยกประเด็น ทั้งหมด 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1. เกี่ยวกับพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

ประเด็นที่ 2. เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไป

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา : เขตพื้นที่เพาะปลูกน้ำดอกไม้สีทอง ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” ในครั้งนี้มีระยะเวลาของการดำเนินโครงการวิจัยทั้งสิ้น 8 เดือน คือนับตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2557 ถึง เดือนกันยายน 2558 แต่ทั้งนี้เนื่องด้วยโครงการวิจัยต้องอาศัยช่วงเวลาในการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลดังนั้นจึงทำการขยายระยะเวลาของการดำเนินโครงการวิจัยจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2558

¹ หน่วยระดับกลุ่ม (Group Unit) เป็นการเอาคุณสมบัติของกลุ่มบุคคล มิใช่ของแต่ละบุคคลมาวิเคราะห์ ตัวแปรเป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับกลุ่ม ซึ่งในการวิจัยนี้หน่วยในการวิเคราะห์ระดับกลุ่มแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มระดับนโยบาย กลุ่มผู้นำชุมชน และกลุ่มประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์และการนำเสนอผลของการวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา : พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” ครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาและวิจัยชุมชนเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) โดยนำเสนอในวิธีการพรรณนา ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับนโยบายและระดับพื้นที่ ซึ่งในระดับนโยบาย 1 ท่าน ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก และในระดับพื้นที่ ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง) 12 ท่าน ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวแทนของประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กทั้งหมด 11 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 13 ท่าน คือ

- ท่านที่ 1 : นาย ก. (นามสมมติ) ผู้บริหารสูงสุดในบริเวณเขตพื้นที่ทำการวิจัย
- ท่านที่ 2 : นาย ข. (นามสมมติ) ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 1
- ท่านที่ 3 : นาย ค. (นามสมมติ) ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 2
- ท่านที่ 4 : นาย ง. (นามสมมติ) ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 3
- ท่านที่ 5 : นาย จ. (นามสมมติ) ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 4
- ท่านที่ 6 : นาย ฉ. (นามสมมติ) ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 5
- ท่านที่ 7 : นาย ช. (นามสมมติ) ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 6
- ท่านที่ 8 : นาย ซ. (นามสมมติ) ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 7
- ท่านที่ 9 : นาย ฌ. (นามสมมติ) ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 8
- ท่านที่ 10 : นาย ฎ. (นามสมมติ) ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 9
- ท่านที่ 11 : นาย ฐ. (นามสมมติ) ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 10
- ท่านที่ 12 : นาย ท. (นามสมมติ) ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 11
- ท่านที่ 13 : นาย ฒ. (นามสมมติ) ประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงฯ

ในการนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและน่าเชื่อถือผู้วิจัยได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อหาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ตำบลงมูลเหล็ก ซึ่งเป็นโครงการอบรมฯ ภายใต้โครงการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งมุ่งเน้นที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กทั้ง 11 หมู่บ้านเป็นสำคัญ รวมทั้งสิ้น 43 ครัวเรือน ซึ่งถือได้ว่าเป็น 1 กลุ่มใหญ่จากประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองทั้งหมด 11 หมู่บ้าน โดยจัดให้เกิดเวทีการสนทนากลุ่มของประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองทั้งหมด เพื่อร่วมกันวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลงมูลเหล็ก ร่วมกันกลุ่มผู้นำชุมชน

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ รวมทั้งสิ้น 2 ประเด็นคำถาม ดังนี้

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่ที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ทั้ง 2 ประเด็นข้างต้นผู้วิจัยใช้เป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ทั้งระดับนโยบาย และระดับพื้นที่ เป็นสำคัญ รวมทั้งใช้เป็นประเด็นคำถามที่นำมาใช้วิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศร่วมกันภายใต้ “โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อหาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ตำบลดงมูลเหล็ก”

ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กรณีศึกษาท่านที่ 1 สัมภาษณ์นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก แสดงได้ดังภาพที่ 2



ภาพที่ 2 แสดงการสัมภาษณ์นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์	: นาย ก. (นามสมมติ)
ตำแหน่ง/อาชีพ	: นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก
ประเภทกลุ่มตัวอย่าง	: ผู้บริหารสูงสุดในบริเวณเขตพื้นที่ทำการวิจัย
วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์	: 24 มีนาคม 2558
สถานที่สัมภาษณ์	: ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก

สำหรับพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็กนั้น จากการสัมภาษณ์ นาย ก. (นามสมมติ) ในฐานะผู้บริหารสูงสุดในเขตตำบลงมูลเหล็ก ได้กล่าวว่า การพัฒนาในเขตพื้นที่ตำบลงมูลเหล็กให้เป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยวนั้นเป็นเป้าหมายสำคัญที่ได้กำหนดไว้ในนโยบายการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กอยู่แล้ว และหากกิจกรรมหรือโครงการใดที่จะทำให้ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลงมูลเหล็กมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทางคณะผู้บริหารระดับนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กก็ยินดีที่จะสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่จะทำให้พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กให้การสนับสนุนอย่างยิ่ง เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ในเขตตำบลงมูลเหล็กประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร นายกฯยังกล่าวต่อไปอีกว่า พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กที่มีความพร้อมจะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปได้ที่เด่นชัด ได้แก่ หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 4 หมู่ 5 และหมู่ 8 ซึ่งในเขตพื้นที่เพาะปลูกในหมู่ 3 ค่อนข้างที่จะมีชื่อเสียงเป็นพิเศษเนื่องจากคุณภาพของมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในหมู่ 3 เป็นหมู่ที่สามารถส่งผลผลิตขึ้นการประกวดระดับประเทศและสามารถส่งผลผลิตออกสู่ตลาดต่างประเทศได้ ทั้งนี้ได้มีประธานกลุ่มผู้เพาะปลูกมะม่วงเป็นผู้ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา และคอยช่วยเหลือด้านคุณภาพของผลผลิตกับเกษตรกรผู้เพาะปลูกและผู้สนใจเพาะปลูกอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นสำหรับการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปได้นั้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กจะทำการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ที่มีความพร้อมก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวอาจได้รับการเสนอจากกลุ่มผู้นำชุมชนหรือจากกลุ่มเกษตรกรในแต่ละหมู่บ้าน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก กล่าวว่า ในทุกหมู่บ้านเขตตำบลงมูลเหล็กนั้นสามารถพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ทั้งหมด แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้นำชุมชนและกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะปลูกในแต่ละหมู่บ้านด้วย ซึ่งแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองนั้น นายกฯให้สัมภาษณ์ว่า จะพัฒนาตามแนวทาง 7 ขั้นตอน ที่ได้ระบุไว้ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือ ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมการจัดทำแผน, ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา, ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล, ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา, ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา, ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี และขั้นตอนที่ 7 การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี และจะทำการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองโดยการระบุไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ พร้อมทั้งจัดทำเป็นโครงการพัฒนาที่สอดคล้องภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กด้วย ทั้งนี้ นายกฯ มีแนวทางพัฒนาภายในพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว

เชิงนิเวศเพิ่มเติมจากแผนยุทธศาสตร์ที่วางไว้คือ ส่งเสริมให้เกิดการมัคคุเทศประจำพื้นที่ ส่งเสริมการยกระดับของศูนย์รวมมะม่วงน้ำดอกไม้เพื่อการส่งออก และสนับสนุนการเปิดพื้นที่เป็นโฮมสเตย์ เป็นต้น

จากการให้สัมภาษณ์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก ทำให้ผู้วิจัยได้รับทราบจากผู้ให้สัมภาษณ์ในระดับนโยบายว่าพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่สำคัญในเขตตำบลดงมูลเหล็กที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปได้นั้น ได้แก่ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้หมู่ 1 หมู่ 2, หมู่ 3, หมู่ 4, หมู่ 5, และหมู่ 8 เป็นสำคัญ เมื่อผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลเบื้องต้นจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กว่า ในเขตตำบลดงมูลเหล็กมีพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ในหมู่ใดบ้างที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ลงสำรวจพื้นที่ชุมชนโดยรอบตามที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก ก่อนที่จะมีการสัมภาษณ์ในระดับพื้นที่ต่อไป ซึ่งสามารถแสดงได้ดังภาพที่ 3 ภาพที่ 4 ภาพที่ 5 ภาพที่ 6 ภาพที่ 7 และภาพที่ 8



ภาพที่ 3 แสดงพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากการให้สัมภาษณ์ของนายกฯ (บริเวณพื้นที่ หมู่ 1)



ภาพที่ 4 แสดงพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากการให้สัมภาษณ์ของนายกฯ (บริเวณพื้นที่ หมู่ 2)



ภาพที่ 5 แสดงพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากการให้สัมภาษณ์ของนายกฯ (บริเวณพื้นที่ หมู่ 3)



ภาพที่ 6 แสดงพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากการให้สัมภาษณ์ของนายกฯ (บริเวณพื้นที่ หมู่ 4)



ภาพที่ 7 แสดงพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากการให้สัมภาษณ์ของนายกฯ (บริเวณพื้นที่ หมู่ 5)



ภาพที่ 8 แสดงพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากการให้สัมภาษณ์ของนายกา
(บริเวณพื้นที่ หมู่ 8)

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ลงสำรวจพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองตามข้อมูลที่ได้จากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กในเบื้องต้นซึ่งได้แก่ เขตพื้นที่ หมู่ 1 หมู่ 2, หมู่ 3, หมู่ 4, หมู่ 5, และหมู่ 8 เป็นสำคัญ จากที่ได้แสดงภาพการลงพื้นที่ในข้างต้นแล้ว จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interviews) กับกลุ่มผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัย และประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงฯ ซึ่งในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชนของแต่ละหมู่บ้าน และประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงฯ นั้นในระหว่างที่ทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบลูกโซ่ (Snowball Technique) เพื่อค้นหาจำนวนครัวเรือนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กต่อไป ดังนี้

กรณีศึกษาตอนที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 1

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ : นาย ข. (นามสมมติ)
ตำแหน่ง/อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1
ประเภทกลุ่มตัวอย่าง : ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 1
วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ : 25 พฤษภาคม 2558 เวลา และ 6 สิงหาคม 2558
สถานที่สัมภาษณ์ : สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก

จากการให้สัมภาษณ์ของนาย ข. (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 พบว่า ในภาพรวมของตำบลงมูลเหล็กนั้นทุกพื้นที่ทุกหมู่บ้านเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้เกือบทุกหมู่บ้าน ทั้งนี้จากจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในความดูแลของผู้ใหญ่หมู่ที่ 1 มีจำนวนทั้งหมด 200 ครัวเรือนนั้น มีเพียง 8 ครัวเรือนที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ได้แก่ ครัวเรือนของผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1, ครัวเรือนของนายสมพงษ์, ครัวเรือนของนายสำราญ, ครัวเรือนของนายฉลุย, ครัวเรือนของนางสาวท, ครัวเรือนของนายยุโรป, ครัวเรือนของนายภิชาติ และครัวเรือนของนายสมศักดิ์ รวม

ทั้งสิ้น 8 ครัวเรือนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ยังกล่าวต่อไปว่า ทั้ง 8 ครัวเรือนที่ได้กล่าวมาข้างต้นเป็นจำนวนของผู้ที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่ได้ทำการเพาะปลูกอย่างชัดเจนในเขตพื้นที่หมู่ 1 จัดได้ว่าเป็นกลุ่มผู้เพาะปลูกเดิมหรือกลุ่มเก่าที่ได้ทำการเพาะปลูกมาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามในเขตพื้นที่หมู่ 1 ยังมีอีกหลายครัวเรือนที่มีการเริ่มปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพิ่มเติมในเขตพื้นที่หมู่ที่ 1 จัดได้ว่าเป็นกลุ่มผู้เพาะปลูกใหม่แต่ทั้งนี้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ยังไม่มีข้อมูลที่แน่ชัดสำหรับรายชื่อของผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตพื้นที่หมู่ 1 ได้

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สำหรับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองของตำบลดงมูลเหล็กให้สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้นหน่วยงานภาครัฐควรมีการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวของทางจังหวัดให้มีเขตพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ตำบลดงมูลเหล็กปรากฏอยู่บนเส้นทางการท่องเที่ยวของจังหวัดก่อนเป็นสำคัญ รวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ดงมูลเหล็กเองควรให้ความร่วมมือในการสนับสนุนในการปรับปรุงและพัฒนาเส้นทางที่จะเข้ามายังพื้นที่เพาะปลูกที่จะดำเนินการพัฒนาให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศพร้อมทั้งจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองของตำบลดงมูลเหล็กด้วย ทั้งนี้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ยังกล่าวต่ออีกว่า สำหรับพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ในหมู่ 1 แนวทางการพัฒนาที่ต้องทำอันดับแรกก็คือในเรื่องของการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์ที่หน่วยงานของภาครัฐต้องทำการสนับสนุนแล้ว นอกเหนือจากการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์เรื่องการทำพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแล้ว ในเขตหมู่ 1 ต้องการให้ประชาสัมพันธ์ในเรื่องของการทำเกษตรในด้านอื่นควบคู่เสริมไปด้วย ได้แก่ การทำสวนต้นหอม เป็นต้น เนื่องจากในเขตพื้นที่หมู่ 1 นอกเหนือจากจะมีการปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองแล้ว ยังมีการปลูกต้นหอมกันเป็นจำนวนมากอีกด้วย

กรณีศึกษาที่ 3 การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 2

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ : นาย ค. (นามสมมติ)
 ตำแหน่ง/อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2
 ประเภทกลุ่มตัวอย่าง : ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 2
 วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ : 7 มิถุนายน 2558 และ 6 สิงหาคม 2558
 สถานที่สัมภาษณ์ : สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
 และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

จากการให้สัมภาษณ์ของนาย ค. (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 พบว่า พื้นที่เพาะปลูกที่มีชื่อเสียงมากที่สุดเรื่องการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กคือ ใน

เขตเพาะปลูกหมู่ที่ 3 จึงจัดได้ว่าเป็นเขตพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่มีความพร้อมที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กได้มากที่สุด ส่วนในพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตความรับผิดชอบของผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปได้นั้น มีจำนวนทั้งสิ้น 6 ครัวเรือน ได้แก่ 1. ครัวเรือนของ นางนุ พิงแก้ว 2. ครัวเรือนของ นายสิทธิ์ นาคเพชร 3. ครัวเรือนของ นางโกเมน สาละวัน 4. ครัวเรือนของ นายพินิจ คมศักดิ์ 5. ครัวเรือนของ นางจารึก ทองคำ และ 6. ครัวเรือนของ นางเยื่อน ยาโต ทั้งนี้ครัวเรือนในความรู้ดูแลปกครองของผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 มีทั้งสิ้น 300 ครัวเรือน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ได้กล่าวเสริมต่ออีกว่า ครัวเรือนที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองอยู่แล้วมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้มากกว่าครัวเรือนที่ยังไม่ได้มีการริเริ่มเพาะปลูก เนื่องจากมีองค์ความรู้และมีผลผลิตเชิงประจักษ์พร้อมที่จะพัฒนาได้อย่างเต็มที่ ไม่ต้องมาเสียเวลาในการริเริ่มเพาะปลูกใหม่ และเมื่อสามารถทำการพัฒนาในครัวเรือนที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้สำเร็จแล้วจึงค่อยส่งเสริมหรือพัฒนาครัวเรือนอื่นที่สนใจจะทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในลำดับต่อไป

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการสัมภาษณ์ของนาย ค. (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 สำหรับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลว่า สำหรับแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในภาพรวมภายในเขตตำบลดงมูลเหล็กควรเริ่มจากองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กและหน่วยงานของภาครัฐต้องกำหนดนโยบายในการพัฒนาในด้านการส่งเสริมหรือให้พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจนก่อน เพราะจะสามารถเป็นแนวทางให้กับพื้นที่เพาะปลูกของแต่ละหมู่บ้านเกิดความเชื่อมั่นว่ามีนโยบายในการพัฒนามารองรับสนับสนุนอันจะนำมาซึ่งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตพื้นที่ของตนเองได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 ยังกล่าวต่อไปว่า หากจะพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตหมู่ 2 ต้องเริ่มจากการพัฒนาและปรับปรุงถนนทางเข้าหมู่ 2 เนื่องจากถนนมีความชำรุดโดยในส่วนการพัฒนาและปรับปรุงถนนทางเข้าที่ชำรุดนี้หน่วยงานทางภาครัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก เป็นสำคัญ ควรให้การสนับสนุนและพัฒนาในส่วนนี้พร้อมทั้ง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับผู้บริหารควรจัดทำกำหนดเส้นทางเข้าแหล่งพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะทำการพัฒนาเป็นท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าในแต่ละหมู่บ้านจะมีเส้นทางไปชมสวนมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองของหมู่ใดบ้าง ควรกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวตั้งแต่ระดับจังหวัดและทางจังหวัดควรมีส่วนช่วยในเรื่องของการประชาสัมพันธ์พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องของการประชาสัมพันธ์สถานที่ที่สำคัญ ประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญ ในเขตพื้นที่หมู่ 2 ที่ควรพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองไปด้วย อาทิเช่น อุทยานปลาวัดดงมูลเหล็ก วัดหลวงพ่อกัณฑ์ การฟ้อนรำของผู้สูงอายุทุกวันอังคาร และประเพณีแข่งเรือเป็นต้น นับได้ว่าหมู่ที่ 2 ถือว่าเป็นศูนย์รวมเกือบทุกกิจกรรมในเขตตำบลดงมูลเหล็ก กล่าวคือ เมื่อมีกิจกรรมต่างๆ ที่จะต้องดำเนินการจัดทำร่วมกันทั้งในระดับผู้บริหารท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่นเขต

ตำบลดงมูลเหล็กจะใช้พื้นที่เขตหมู่ 2 เป็นสถานที่รวมตัวกันในการดำเนินกิจกรรมต่างๆของทุกหมู่บ้านภายในตำบลดงมูลเหล็ก

กรณีศึกษาตอนที่ 4 การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 3

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ : นาย ง. (นามสมมติ)
 ตำแหน่ง/อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 3
 ประเภทกลุ่มตัวอย่าง : ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 3
 วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ : 7 มิถุนายน 2558 และ 6 สิงหาคม 2558
 สถานที่ : สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
 และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

จากการให้สัมภาษณ์ของนาย ง. (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 กล่าวว่า ประชาชนในหมู่ 3 ซึ่งอยู่ในความดูแลของตนเองนั้น ส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองอยู่แล้ว ดังนั้นหากมีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่หมู่ 3 มีความพร้อมเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากในปัจจุบันการส่งออกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่มีชื่อเสียงจนชนะการประกวดก็อยู่ที่หมู่ 3 ทั้งนี้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 ยังให้ข้อมูลต่อไปอีกว่า จำนวนครัวเรือนที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่มีความเหมาะสมในการสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้นมีทั้งหมด 6 ครัวเรือน ได้แก่ 1. ครัวเรือนของ นายไพรัช 2. ครัวเรือนของ นายเสมียน 3. ครัวเรือนของ นางบุญเต็ม 4. ครัวเรือนของ นายหลง 5. ครัวเรือนของ นายไกร และ 6. ครัวเรือนของ จำลิบเรียง

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

สำหรับประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 กล่าวว่า ควรเริ่มจากการปรับปรุงเส้นทางเข้าสวนมะม่วงก่อน เนื่องจากเส้นทางเข้าสวนมะม่วงในพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองยังไม่มีความสะดวก โดยเฉพาะในเขตหมู่ที่ 3 ที่มีเส้นทางถนนที่ชำรุดมาก กล่าวคือ เส้นทางถนนเป็นหลุม ผิวถนนขรุขระไม่เรียบเสมอกัน เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 ยังเสนอต่อไปว่า ควรมีการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวที่จะเข้ามายังบริเวณเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นที่ยู่งักด้วย ซึ่งหน่วยงานราชการควรให้ความช่วยเหลือในส่วนของการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวในเขตตำบลดงมูลเหล็กนี้ให้เป็นที่ยู่งักกับบุคคลภายนอกซึ่งสามารถด้วยการประชาสัมพันธ์ในระดับจังหวัด ทั้งนี้หากพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กมีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวจากภายนอกแล้ว หน่วยงานราชการที่จะสามารถเป็นตัวแทนในการผลักดันให้เกิดการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวมายังตำบลดงมูลเหล็กในเบื้องต้นที่สำคัญก็คือ องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก กล่าวคือองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กต้องเป็นหน่วยงานหลักในการผลักดันประชาสัมพันธ์พื้นที่กับทางจังหวัดต่อไป อย่างไรก็ตามผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 ยังกล่าวเสริมต่อไปว่า

นอกเหนือจากการประชาสัมพันธ์พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นสำคัญแล้ว ควรประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ที่เป็นจุดเด่นของแต่ละหมู่บ้านไปด้วย อาทิเช่น ในเขตพื้นที่หมู่ 3 ควรมีการฟื้นฟูโครงการแก้มลิงให้ดำเนินต่อไป และมีการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์เพื่อการพักผ่อน หรือเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่หมู่ 3 ควบคู่ไปกับการเปิดพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศไปพร้อมกัน

กรณีศึกษาที่ 5 การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 4

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ : นาย จ. (นามสมมติ)
 ตำแหน่ง/อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 4
 ประเภทกลุ่มตัวอย่าง : ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 4
 วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ : 7 มิถุนายน 2558 และ 6 สิงหาคม 2558
 สถานที่สัมภาษณ์ : สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
 และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า หากพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตหมู่ 4 จะมีพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นโดยส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ มีความพึงพอใจและเห็นด้วยกับนโยบายการพัฒนาตามที่ท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กที่ได้กำหนดไว้ ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวต่อไปว่า เกิดรายได้แพร่กระจายเข้าสู่พื้นที่ได้มากขึ้น และสามารถเป็นต้นแบบให้ครัวเรือนอื่นๆ ปฏิบัติตามได้ ในขณะนี้ผู้ที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตหมู่ 4 มีเพียง 1 ครัวเรือนเท่านั้นคือ ครัวเรือนของนางบังอร ก้านบัว หากภายในเขตหมู่ 4 มีการส่งเสริมให้พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้สำเร็จสามารถจะทำให้

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

สำหรับแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้น เบื้องต้น นาย จ. (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 ให้สัมภาษณ์ว่า ควรเริ่มจากหมู่บ้านที่มีผู้เพาะปลูกอยู่ก่อนเป็นลำดับแรก เนื่องจากมีความพร้อมมากกว่าในการที่จะดำเนินการพัฒนา และง่ายต่อการนำร่องการพัฒนาอันจะสามารถเป็นต้นแบบสำหรับครัวเรือนอื่นๆ ให้ปฏิบัติตามได้ แต่ถ้าหากจะให้เสนอแนวทางการพัฒนาเฉพาะพื้นที่หมู่ 4 ที่ตนเองรับผิดชอบ ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ที่ประชาชนปฏิบัติไปด้วย ไม่อยากให้ประชาสัมพันธ์เฉพาะเขตพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเท่านั้น เพราะกิจกรรมภายในหมู่บ้านแต่ละหมู่ในเขตตำบลดงมูลเหล็กก็เป็นกิจกรรมที่โดดเด่นสามารถเป็นแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในเขตพื้นที่ตำบลดงมูลเหล็กได้เช่นกัน เพียงแต่นำเขตพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเป็นตัวประชาสัมพันธ์หลักและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่มีในแต่ละหมู่บ้านควบคู่ไปด้วย ยกตัวอย่างเช่น ในเขตหมู่ 4 นอกเหนือจากมีครัวเรือนที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแล้ว ยัง

มีกิจกรรมและสถานที่สำคัญที่ควรสนับสนุนให้อยู่ในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วย ได้แก่ อุทยานปลาวัตตงมูลเหล็ก วัดหลวงพ่อทัง การฟ้อนรำของผู้สูงอายุทุกวันอังคาร ประเพณีแข่งเรือ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมทุกอย่างที่มีในหมู่ 4 จะเหมือนกันกิจกรรมหลักๆที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่หมู่ 2 ที่ควรมีการส่งเสริมควบคู่ไปกับการพัฒนาเขตพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยเช่นกัน

กรณีศึกษาท่านที่ 6 การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 5

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ : นาย ฉ. (นามสมมติ)
 ตำแหน่ง/อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5
 ประเภทกลุ่มตัวอย่าง : ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 5
 วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ : 7 มิถุนายน 2558 และ 6 สิงหาคม 2558
 สถานที่สัมภาษณ์ : สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
 และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก

จากการให้สัมภาษณ์ของนาย ฉ. (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 กล่าวว่า ประชาชนในหมู่ 5 ซึ่งอยู่ในความดูแลของตนเองนั้น มีทั้งสิ้น 165 ครัวเรือน โดยมีประมาณ 10 ครัวเรือนที่ทำการปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองหากจะพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในหมู่ 5 เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นโดยส่วนตัวของผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 มีความคิดว่าเป็นไปได้อย่างมากและเห็นด้วยอย่างยิ่งเพราะจะเป็นการทำให้ประชาชนผู้เป็นเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นการกระจายรายได้ในเขตพื้นที่ตำบลงมูลเหล็กโดยรวมด้วย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 ยังกล่าวต่อไปอีกว่าหากทางหน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้การสนับสนุนในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตหมู่ 5 หรือในเขตตำบลงมูลเหล็กโดยรวม ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผู้ให้สัมภาษณ์ในฐานะตัวแทนของเกษตรกรผู้เพาะปลูกก็มีความยินดีอย่างยิ่งที่จะช่วยเหลือและผลักดันส่งเสริมให้พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในหมู่ 5 ได้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศสืบไป ทั้งนี้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 ยังให้ข้อมูลเสริมต่อไปอีกว่า ในเขตหมู่ 5 นอกเหนือจากการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่เป็นจุดเด่นโดยรวมภายในตำบลงมูลเหล็กแล้ว ยังมีการทำเกษตรทางด้านอื่นที่มีความสำคัญด้วย ได้แก่ มีการปลูกคะน้า มีการปลูกพริก มีการปลูกมะนาวในท้อซิเมนต์ รวมทั้งมีการทำกิจกรรมต่างๆ เหมือนดังเช่นที่หมู่ 2 ทำทุกอย่าง ได้แก่ อุทยานปลาวัตตงมูลเหล็ก วัดหลวงพ่อทัง การฟ้อนรำของผู้สูงอายุทุกวันอังคาร และประเพณีแข่งเรือ เป็นต้น

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

สำหรับประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 ให้สัมภาษณ์ว่า ควรเริ่มจากการที่หน่วยงาน

ราชการของทางจังหวัดเพชรบูรณ์หรือองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กทำการประชาสัมพันธ์ถึงเขตพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเสียก่อน เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่ด้วยอันนำมาซึ่งความร่วมมือกันเตรียมความพร้อมในการที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีประสิทธิภาพ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 ยังให้แนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กในภาพรวมต่อไปอีกว่า เมื่อทางจังหวัดหรือทางหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ดูแลช่วยเหลือในด้านการประชาสัมพันธ์ทำการประชาสัมพันธ์เรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นควรมีการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวโดยให้ปรากฏเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้ปรากฏในแผนที่การท่องเที่ยวในระดับจังหวัดด้วย ทั้งนี้หากพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กมีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวจากภายนอกแล้ว หน่วยงานราชการที่จะสามารถเป็นตัวแทนในการผลักดันให้เกิดการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวมายังตำบลงมูลเหล็กในเบื้องต้นที่สำคัญก็คือ องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก กล่าวคือองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กควรเป็นหน่วยงานหลักในการผลักดันประชาสัมพันธ์พื้นที่กับทางจังหวัดต่อไป อย่างไรก็ตาม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 ยังกล่าวเสริมต่อไปว่า นอกเหนือจากการประชาสัมพันธ์พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นสำคัญแล้ว ควรประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ที่เป็นจุดเด่นของแต่ละหมู่บ้านไปด้วย อาทิเช่น ในเขตพื้นที่หมู่ 5 มีการปลูกมะนาวในท่อซีเมนต์ ก็ควรมีการประชาสัมพันธ์เสริมควบคู่ไปกับการเปิดพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศไปพร้อมกัน

กรณีศึกษาตอนที่ 7 การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 6

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ : นาย ช. (นามสมมติ)
 ตำแหน่ง/อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 6
 ประเภทกลุ่มตัวอย่าง : ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 6
 วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ : 10 มิถุนายน 2558 และ 6 สิงหาคม 2558
 สถานที่สัมภาษณ์ : สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
 และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก

จากการให้สัมภาษณ์ของผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 พบว่า จำนวนครัวเรือนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของผู้ให้สัมภาษณ์นั้นมีทั้งหมด 125 ครัวเรือน แต่ไม่มีครอบครัวใดทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง แต่ทั้งนี้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ได้ให้ข้อมูลว่าในเขตพื้นที่ตำบลงมูลเหล็กมีหลายหมู่บ้านที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง เช่น หมู่ 3 หมู่ 4 หมู่ 5 เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้น ควรเริ่มจากครัวเรือนที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองก่อน ซึ่งก็หมายรวมถึงครอบครัวทุกหมู่บ้านในเขตตำบลงมูลเหล็กที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองทั้งหมด

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการให้สัมภาษณ์ของผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 ในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กนั้น พบว่า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ไม่สามารถให้ข้อมูลในด้านแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตหมู่ 6 เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ เนื่องจากในเขตความดูแลรับผิดชอบของผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ไม่มีครัวเรือนใดที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง แต่ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้แนวทางการพัฒนาในภาพรวมว่า การพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กนั้น จะสามารถทำให้ประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรมได้ต้องขึ้นอยู่กับว่าทางองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กได้ระบุไว้แผนพัฒนาหรือไม่ เพราะหากนายกององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กมีนโยบายระบุไว้ในแผนการพัฒนาแล้ว การดำเนินงานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กก็จะมีแนวโน้มประสบความสำเร็จสูงตามไปด้วย

กรณีศึกษาตอนที่ 8 การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 7

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ : นาย ช. (นามสมมติ)
 ตำแหน่ง/อาชีพ : กำนัน หมู่ 7
 ประเภทกลุ่มตัวอย่าง : ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 7
 วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ : 17 มิถุนายน 2558 และ 6 สิงหาคม 2558
 สถานที่สัมภาษณ์ : สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
 และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

จากการให้สัมภาษณ์ นาย ช.(นามสมมติ) กำนันหมู่ 7 พบว่า จำนวนครัวเรือนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของผู้ให้สัมภาษณ์นั้นมีทั้งหมด 182 ครัวเรือน แต่ไม่มีครอบครัวใดทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง แต่ทั้งนี้กำนันหมู่ 7 ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ว่าในเขตพื้นที่ตำบลดงมูลเหล็กโดยรวมมีหลายหมู่บ้านที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง เช่น หมู่ 3 หมู่ 4 หมู่ 5 เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้น ควรเริ่มจากครัวเรือนที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองก่อน ซึ่งก็หมายรวมถึงครอบคลุมทุกหมู่บ้านในเขตตำบลดงมูลเหล็กที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองทั้งหมด

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการให้สัมภาษณ์ นาย ช.(นามสมมติ) กำนันหมู่ที่ 7 ในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กนั้น พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สามารถให้ข้อมูลในด้านแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตหมู่ 7 เพื่อ

พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ เนื่องจากในเขตความดูแลรับผิดชอบของผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ไม่มีครัวเรือนใดที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง แต่มีกิจกรรมอื่นที่สามารถนำมาเป็นสิ่งที่ประชาสัมพันธ์ในเขตพื้นที่หมู่ 7 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตตำบลดงมูลเหล็กในภาพรวมได้ เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟ(ซึ่งจะจัดให้มีขึ้นในช่วงเดือนมิถุนายนของทุกปี), การทำนา และการทำไร่ยาสูบ เป็นต้น ดังนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้แนวทางการพัฒนาในภาพรวมว่า การพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กจะสามารถทำให้ประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรมได้ต้องขึ้นอยู่กับว่าทางองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กได้ระบุไว้แผนพัฒนาหรือไม่ เพราะหากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กมีนโยบายระบุไว้ในแผนการพัฒนาแล้ว การดำเนินงานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กก็จะมีแนวโน้มประสบผลสำเร็จสูงตามไปด้วย

กรณีศึกษาพื้นที่ 9 การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 8

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ : นาย ณ. (นามสมมติ)
 ตำแหน่ง/อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 8
 ประเภทกลุ่มตัวอย่าง : ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 8
 วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ : 10 มิถุนายน 2558 และ 6 สิงหาคม 2558
 สถานที่สัมภาษณ์ : สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
 และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

จากการให้สัมภาษณ์ นาย ณ. (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 พบว่า พื้นที่เพาะปลูกที่มีชื่อเสียงมากที่สุดเรื่องการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กคือ ในเขตเพาะปลูกหมู่ที่ 3 จึงจัดได้ว่าเป็นเขตพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่มีความพร้อมที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กได้มากที่สุด ส่วนในพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตความรับผิดชอบของผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 ที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปได้นั้น มีจำนวนทั้งสิ้น 12 ครัวเรือน จากครัวเรือนในความรู้ดูแลปกครองของผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 ทั้งหมด 300 ครัวเรือน ทั้งนี้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ครัวเรือนที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองอยู่แล้วจะมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้มากกว่าครัวเรือนที่ยังไม่ได้มีการริเริ่มเพาะปลูก เนื่องจากมีองค์ความรู้และมีผลผลิตที่เด่นชัดพร้อมที่จะพัฒนาได้อย่างเต็มที่ ไม่ต้องมาเสียเวลาในการริเริ่มเพาะปลูกใหม่ และเมื่อสามารถทำการพัฒนาในครัวเรือนที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้สำเร็จแล้วจึงค่อยส่งเสริมหรือพัฒนาครัวเรือนอื่นที่สนใจจะทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในลำดับต่อไป

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการสัมภาษณ์ นาย ณ. (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 สำหรับประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลว่า สำหรับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในภาพรวมภายในเขตตำบลงมูลเหล็กควรเริ่มจากองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กและหน่วยงานของภาครัฐต้องกำหนดนโยบายในการพัฒนาในด้านการส่งเสริมหรือให้พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจนก่อน เพราะจะสามารถเป็นแนวทางให้กับพื้นที่เพาะปลูกของแต่ละหมู่บ้านเกิดความเชื่อมั่นว่านโยบายในการพัฒนามารองรับสนับสนุนอันจะนำมาซึ่งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตพื้นที่ของตนเองได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 ยังกล่าวต่อไปว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับผู้บริหารควรจัดทำกำหนดเส้นทางเข้าแหล่งพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะทำการพัฒนาเป็นท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าในแต่ละหมู่บ้านจะมีเส้นทางไปชมสวนมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองของหมู่ใดบ้าง ควรกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวตั้งแต่ระดับจังหวัดและทางจังหวัดควรมีส่วนช่วยในเรื่องของการประชาสัมพันธ์พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ควรประชาสัมพันธ์จุดเด่นที่มีอยู่ภายในหมู่ 8 ควบคู่ไปกับการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศไปพร้อมกัน เนื่องจากในพื้นที่หมู่ 8 มีสิ่งที่เป็นจุดเด่น ได้แก่ การเป็นต้นแบบหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และการมีการดำเนินโครงการแก้มลิงไว้เบื้องต้น ฉะนั้นควรมีการพัฒนาโครงการแก้มลิงให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

กรณีศึกษาตอนที่ 10 การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 9

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ : นาย ณ. (นามสมมติ)
 ตำแหน่ง/อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 9
 ประเภทกลุ่มตัวอย่าง : ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 9
 วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ : 17 มิถุนายน 2558 และ 6 สิงหาคม 2558
 สถานที่สัมภาษณ์ : สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
 และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก

จากการให้สัมภาษณ์ นาย ณ. (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 พบว่า จำนวนครัวเรือนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของผู้ให้สัมภาษณ์นั้นมีทั้งหมด 147 ครัวเรือน แต่ไม่มีครอบครัวใดทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง แต่ทั้งนี้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 ได้ให้ข้อมูลว่า ในเขตพื้นที่ตำบลงมูลเหล็กมีหลายหมู่บ้านที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง เช่น หมู่ 3 หมู่ 4 หมู่ 5 เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้น ควรเริ่มจากครัวเรือนที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองก่อน ซึ่งก็หมายรวมถึงครอบครัวทุกหมู่บ้านในเขตตำบลงมูลเหล็กที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการให้สัมภาษณ์ นาย ฎ. (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 ในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กนั้น พบว่า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 ไม่สามารถให้ข้อมูลในด้านแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตหมู่ 9 เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ เนื่องจากในเขตความดูแลรับผิดชอบของผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ไม่มีครัวเรือนใดที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง แต่ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้แนวทางการพัฒนาในภาพรวมว่า การพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กนั้น จะสามารถทำให้ประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรมได้ต้องขึ้นอยู่กับว่าทางองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กได้ระบุไว้แผนพัฒนาหรือไม่ เพราะหากนายกององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กมีนโยบายระบุไว้ในแผนการพัฒนาแล้ว การดำเนินงานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กก็จะมีแนวโน้มประสบผลสำเร็จสูงตามไปด้วย

กรณีศึกษาตอนที่ 11 การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 10

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ : นาย ฐ. (นามสมมติ)
 ตำแหน่ง/อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 10
 ประเภทกลุ่มตัวอย่าง : ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 10
 วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ : 18 มิถุนายน 2558 และ 6 สิงหาคม 2558
 สถานที่สัมภาษณ์ : สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
 และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

จากการให้สัมภาษณ์ นาย ฐ. (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 พบว่า จำนวนครัวเรือนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของผู้ให้สัมภาษณ์นั้นมีทั้งหมด 72 ครัวเรือน แต่ไม่มีครอบครัวใดทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง แต่ทั้งนี้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 ได้ให้ข้อมูลว่าในเขตพื้นที่ตำบลดงมูลเหล็กมีหลายหมู่บ้านที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง เช่น หมู่ 3 หมู่ 4 หมู่ 5 เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้น ควรเริ่มจากครัวเรือนที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองก่อน ซึ่งก็หมายรวมถึงครอบคลุมทุกหมู่บ้านในเขตตำบลดงมูลเหล็กที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการให้สัมภาษณ์นาย ฐ. (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 10 ในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กนั้น พบว่า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 ไม่สามารถให้ข้อมูลในด้านแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตหมู่ 10 เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ เนื่องจากในเขตความดูแลรับผิดชอบของผู้ให้สัมภาษณ์

นั้น ไม่มีครัวเรือนใดที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง แต่ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้แนวทางการพัฒนาในภาพรวมว่า การพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กนั้น จะสามารถทำให้ประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรมได้ต้องขึ้นอยู่กับว่าทางองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กได้ระบุไว้แผนพัฒนาหรือไม่ เพราะหากนายกององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กมีนโยบายระบุไว้ในแผนการพัฒนาแล้ว การดำเนินงานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กก็จะมีแนวโน้มประสบผลสำเร็จสูงตามไปด้วย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ควรประชาสัมพันธ์จุดเด่นของสิ่งที่มีอยู่ภายในหมู่ 8 ควบคู่ไปกับการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศไปพร้อมกัน เนื่องจากในพื้นที่หมู่ 10 มีสิ่งที่เป็นจุดเด่น ได้แก่ แหล่งเกษตรยั่งยืน, การปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่ (Rice Berry) และการทำไร่นาสวนผสม เป็นต้น

กรณีศึกษาตอนที่ 12 การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 11

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ : นาย ท. (นามสมมติ)
ตำแหน่ง/อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 11
ประเภทกลุ่มตัวอย่าง : ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัยหมู่ 11
วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ : 21 มิถุนายน 2558 และ 6 สิงหาคม 2558
สถานที่สัมภาษณ์ : สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

จากการให้สัมภาษณ์ของ นาย ท. (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 พบว่า จำนวนครัวเรือนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของผู้ให้สัมภาษณ์นั้นมีทั้งหมด 72 ครัวเรือน แต่ไม่มีครอบครัวใดทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง แต่ทั้งนี้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 ได้ให้ข้อมูลว่าในเขตพื้นที่ตำบลดงมูลเหล็กมีหลายหมู่บ้านที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง เช่น หมู่ 3 หมู่ 4 หมู่ 5 เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้น ควรเริ่มจากครัวเรือนที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองก่อน ซึ่งก็หมายรวมถึงครอบครัวทุกหมู่บ้านในเขตตำบลดงมูลเหล็กที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการให้สัมภาษณ์ของ นาย ท. (นามสมมติ) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 11 ในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กนั้น พบว่า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 ไม่สามารถให้ข้อมูลในด้านแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตหมู่ 11 เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ เนื่องจากในเขตความดูแลรับผิดชอบของผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ไม่มีครัวเรือนใดที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง แต่ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้แนวทางการพัฒนาในภาพรวมว่า การพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กนั้น จะสามารถทำให้ประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรมได้ต้องขึ้นอยู่กับว่าทางองค์การบริหารส่วนตำบล

มูลเหล็กได้ระบุไว้แผนพัฒนาหรือไม่ เพราะหากนายกองค้การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กมีนโยบายระบุไว้ในแผนการพัฒนาแล้ว การดำเนินงานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลงมูลเหล็กก็จะมีแนวโน้มประสบความสำเร็จสูงตามไปด้วย

กรณีศึกษาท่านที่ 13 ประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง แสดงได้ดังภาพที่ 9



ภาพที่ 9 แสดงการสัมภาษณ์นายกองค้การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ : นาย ณ. (นามสมมติ)
 ตำแหน่ง/อาชีพ : ประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงฯ
 ประเภทกลุ่มตัวอย่าง : ผู้นำชุมชน/ตัวแทนประชาชนพื้นที่วิจัย
 วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ : 30 มิถุนายน 2558 และ 6 สิงหาคม 2558
 สถานที่สัมภาษณ์ : สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
 และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก

สำหรับพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็กนั้น จากการสัมภาษณ์ นาย ณ. (นามสมมติ) ในฐานะประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงฯ ในเขตตำบลงมูลเหล็ก ได้กล่าวว่า การพัฒนาในเขตพื้นที่ตำบลงมูลเหล็กให้เป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยวมีเกือบทุกหมู่บ้าน โดยเฉพาะพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กที่มีความพร้อมจะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปได้ทีเดียว คือ หมู่ 3 เนื่องจากในเขตพื้นที่เพาะปลูกในหมู่ 3 ค่อนข้างที่จะมีชื่อเสียงเป็นพิเศษเนื่องจากคุณภาพของมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในหมู่ 3 เป็นหมู่ที่สามารถส่งผลผลิตขึ้นการประกวดระดับประเทศ

และสามารถส่งผลผลิตออกสู่ตลาดต่างประเทศได้ โดยผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ให้ความรู้ให้คำปรึกษา และคอยช่วยเหลือด้านคุณภาพของผลผลิตกับเกษตรกรผู้เพาะปลูกและผู้สนใจเพาะปลูกอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นสำหรับการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับหน่วยงานทางภาครัฐ โดยเฉพาะทางองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กที่จะเข้ามาทำการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ที่มีความพร้อมก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งโดยส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ได้มีการกำชับกับเกษตรกรผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเรื่องของการใส่ใจดูแลในขั้นตอนการเพาะปลูก เพราะคุณภาพของผลผลิตจะเป็นแรงจูงใจสำคัญให้เกิดการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองภายในตำบลดงมูลเหล็กได้ดีที่สุด

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงฯ กล่าวว่า ในทุกหมู่บ้านเขตตำบลดงมูลเหล็กนั้นสามารถพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ทั้งหมด แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้นำชุมชนและกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะปลูกในแต่ละหมู่บ้านด้วย ซึ่งแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองนั้น นาย ผ. (นามสมมติ) ให้สัมภาษณ์ว่า จะต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายที่ทางหน่วยงานภาครัฐ (องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก) ระบุไว้ด้วย ถึงจะสามารถดำเนินการได้ หลังจากนั้นจัดทำเป็นโครงการพัฒนาเสนอต่อไปโดยผ่านประธานกลุ่มฯ ผู้เพาะปลูก แต่ในขณะนี้ยังไม่ปรากฏเป็นรูปธรรมชัดเจน ซึ่ง นาย ผ. (นามสมมติ) ในฐานะประธานกลุ่มฯ ยังให้ข้อมูลต่อไปว่า หน่วยงานภาครัฐควรจัดให้มีการพัฒนาในรูปแบบที่เหมือนกันโดยภาพรวม เช่น สนับสนุนเรื่องเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว ป้ายประชาสัมพันธ์ของแต่ละสวน ไม่ควรให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด เพราะในเรื่องของการดูแลรักษาคุณภาพของผลผลิตในแต่ละสวนมีคุณภาพที่จะสามารถทำการประชาสัมพันธ์ได้ในตัวเอง แต่หากจะทำการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยภาพรวมของตำบลหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในจังหวัดควรจะมาช่วยดูแลและบริหารจัดการพัฒนาเพื่อเตรียมพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวช่วยเกษตรกรในแต่ละหมู่บ้านด้วย

2. ผลการวิจัยจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group)

โครงการวิจัยในครั้งนี้ มุ่งเน้นที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กทั้ง 11 หมู่บ้านเป็นสำคัญ รวมทั้งสิ้น 43 ครอบครัวจากประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองทั้งหมด 11 หมู่บ้าน จึงได้มีการจัดสนทนากลุ่มขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับงานวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งจากการจัดเกิดเวทีการสนทนากลุ่มของประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองทั้งหมด เพื่อร่วมกันวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็ก ร่วมกันกลุ่มผู้นำชุมชน ซึ่งอยู่ภายใต้ “โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อหาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ตำบลดงมูลเหล็ก” ซึ่งแสดงดังภาพที่ 10



ภาพที่ 10 แสดงการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ

จากการดำเนินโครงการดังกล่าวผู้วิจัยได้ใช้ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) รวมทั้งสิ้น 2 ประเด็นคำถาม ได้ผลการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก

จากการสนทนากลุ่มของประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กทั้งหมด พบว่า พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ คือ พื้นที่เพาะปลูกในหมู่ 1, หมู่ 2, หมู่ 3, หมู่ 4, หมู่ 5, และ หมู่ 8 รวมทั้งสิ้น 6 หมู่บ้าน จากทั้งหมด 11 หมู่บ้าน เพราะเป็นพื้นที่เพาะปลูกที่มีการปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง กล่าวคือ พื้นที่ที่ควรจะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้น ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเป็นพื้นที่ที่มีการดำเนินการเพาะปลูกแล้ว เนื่องจากมีความพร้อมมากกว่าพื้นที่ที่ไม่มีการเพาะปลูก ทำให้ไม่ต้องการดำเนินการเริ่มต้นใหม่อันเป็นการทำให้เกิดความล่าช้าในการพัฒนา

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการสนทนากลุ่มของประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กทั้งหมด พบว่า เกษตรกรผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองส่วนใหญ่มีแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีแนวทางในการพัฒนาที่เป็นไปในทิศทางที่เหมือนกัน ได้แก่ 1. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนเรื่อง วิชาการการเกษตร แก่เกษตรกรผู้เพาะปลูก เพราะเมื่อมีการให้ความรู้แก่เกษตรกรแล้วจะช่วยให้เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นได้ อีกทั้งผู้เพาะปลูกส่วนใหญ่ต้องการภาครัฐชี้แนะแนวทางในเรื่องของการขยายตลาดในการรองรับผลผลิต 2. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดการแก้ไขเรื่องน้ำใต้ดินเพื่อการเกษตร เนื่องจากในสถานการณ์ขณะนี้ น้ำใต้ดินที่นำมาใช้เพื่อการเกษตรมีไม่เพียงพอเกือบทุกหมู่บ้าน 3. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเร่งปรับปรุงเส้นทางถนนที่

ข้อ 4. เกษตรกรผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองมีความต้องการถนนคอนกรีตเชื่อมต่อให้เข้าถึงสวนมะม่วง เพราะฉะนั้นหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรมีการสร้างทางถนนคอนกรีต 5. ควรมีการพัฒนาพื้นที่โดยรอบเพื่อรองรับกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยโดยการพัฒนาพื้นที่ชลประทานในซึ่งอยู่ในเขตหมู่ 5 6. ควรมีการส่งเสริมการเพาะกิ่งพันธุ์ภายในชุมชนโดยมีวิทยากรมาให้ความรู้ 7. ควรมีการส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยอินทรีย์โดยมีวิทยากรมาให้ความรู้ในเรื่องปุ๋ยอินทรีย์ 8. ควรส่งเสริมการแปรรูปมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่ไม่ได้มาตรฐาน (มะม่วงที่ไม่ได้มาตรฐาน หมายถึง มะม่วงที่มีขนาดเล็ก ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด) หากรวบรวมมาทำการแปรรูปจะสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้ ยังไม่มีการดำเนินการอย่างกว้างขวาง เนื่องจากเกษตรกรผู้เพาะปลูกไม่มีเวลา บางครั้งเกษตรกรผู้เพาะปลูกที่มีเวลาก็ขาดแรงงานในการดำเนินการแปรรูป เนื่องจากผู้รับจ้างเป็นแรงงานในการดำเนินการแปรรูปมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่ไม่ได้มาตรฐานนั้นไปรับจ้างนอกเขตพื้นที่ตำบลงมูลเหล็กทำให้ขาดแรงงานในการดำเนินงาน และ 9. ควรมีการส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อาทิเช่น มะม่วงกระเทียม มะม่วงกวน มะม่วงแช่อิ่ม มะม่วงดอง เป็นต้น โดยมีวิทยากรมาให้ความรู้ด้านการแปรรูปด้วย ทั้งนี้การสนทนากลุ่มของเกษตรกรผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 11



ภาพที่ 11 แสดงการข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา : พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ชุมชนเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นสำคัญ หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์สำหรับการวิจัยสามารถแบ่งกลุ่มตัวแทนในการวิเคราะห์ได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวแทนในระดับนโยบาย และตัวแทนหรือประชาชนในระดับพื้นที่ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายในระดับนโยบาย คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก 1 ท่าน รวมกลุ่มเป้าหมายในระดับนโยบายทั้งสิ้นเป็นจำนวน 1 ท่าน ส่วนกลุ่มเป้าหมายระดับพื้นที่ ได้แก่ กลุ่มกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน และประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง (ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็ก) จำนวน 12 ท่าน และประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจำนวน 43 ท่าน รวมกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดคือกลุ่มเป้าหมายระดับนโยบายและกลุ่มเป้าหมายระดับพื้นที่ เป็นจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 56 คน

การวิจัยครั้งนี้เน้นการลงพื้นที่สำรวจบริบทของชุมชนเพื่อสำรวจโครงสร้างทางกายภาพภายในชุมชน(Windshield and Walking tours of communities) และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interviews) โดยการสร้างประเด็นคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ 2 ระดับ คือ ในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ ทั้งนี้ในการสัมภาษณ์ทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่นั้นมีหัวข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์มีจำนวนทั้งสิ้น 2 ประเด็นคำถามหลัก คือ

ประเด็นคำถามที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

ประเด็นคำถามที่ 2 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

เมื่อผู้วิจัยได้นำประเด็นคำถามทั้ง 2 ไปทำการสัมภาษณ์หน่วยวิเคราะห์ในการทำวิจัยทั้งในระดับนโยบายและในระดับพื้นที่เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำไปศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอโดยวิธีการพรรณนา ซึ่งสรุปผลการวิจัยมีดังนี้

2. สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ทั้งในระดับนโยบาย (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก) และในระดับพื้นที่ (ผู้นำของแต่ละหมู่บ้านและเกษตรกรผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็ก) ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดของผลการศึกษาวิจัย ซึ่งจะสรุปผลการวิจัยโดยยึดจากประเด็นที่ต้องการศึกษาไว้ทั้งสิ้น 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก

ประเด็นที่ 2 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนี้

2.1 สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ในระดับนโยบาย

2.1.1 สรุปตามประเด็นที่ 1 (เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก)

ในการศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็กนั้น พบว่า ในระดับนโยบายนั้นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการพัฒนาต่างๆ ในเขตตำบลงมูลเหล็ก คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก (นายไฉน ก้อนทอง) โดยนายกฯ จะมีการพัฒนาพื้นที่ต่างๆ ในเขตตำบลงมูลเหล็ก โดยยึดตามแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2558 – พ.ศ.2560) ขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กเป็นหลัก ซึ่งในแผนพัฒนาสามปีของทางองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กมีประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งหมด 6 ยุทธศาสตร์ ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับงานการวิจัยในครั้งนี้คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วยแนวทางในการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ (4.1) แนวทางพัฒนาที่ 1 การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ข้อย่อย 4.1.1 งานพัฒนาให้ความรู้และส่งเสริมอาชีพให้ประชาชน และข้อย่อย 4.1.2 งานปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้และบริการประชาชน และ (4.2) แนวทางการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ข้อย่อย 4.2.1 งานส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ข้อย่อย 4.2.2 งานส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว และข้อย่อย 4.2.3 งานพัฒนาศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นสำคัญ ทั้งนี้การที่จะทำให้แนวทางในการพัฒนาที่ได้ระบุไว้ตามแผนพัฒนาสามปีของทางองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กประสบผลสำเร็จได้นั้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กจึงได้จัดให้มีโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจมารองรับทั้งสิ้น 2 แนวทางการพัฒนาหลัก คือ แนวทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ (มีจำนวนโครงการทั้งสิ้น 6 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 100 ของโครงการทั้งหมด จำนวนงบประมาณ 1,195,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 ของงบประมาณทั้งหมดในส่วนของยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ดำเนินการโดยสำนักงานปลัดและกองคลังประจำองค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก) และ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถสรุปได้ดังแสดงตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนโครงการและงบประมาณที่จัดสรรตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ประจำปีงบประมาณ 2558 ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

ยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนา	จำนวนโครงการที่ดำเนินการ	คิดเป็นร้อยละของโครงการทั้งหมด	จำนวนงบประมาณ	คิดเป็นร้อยละของงบประมาณทั้งหมด	หน่วยดำเนินการ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ					
4.1 แนวทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	6	100	1,195,000	100	สำนักงานปลัด, กองคลัง
4.2 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว	-	-	-	-	-
รวม	6	100	1,195,000	100	-

จากสรุปตารางที่ 6 เป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนโครงการในส่วนแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวยังไม่ปรากฏจำนวนโครงการที่ดำเนินการ แต่มีการจำแนกการดำเนินงานในส่วนแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ ดังนั้นผลการวิจัยฉบับนี้จึงสามารถเป็นส่วนเติมเต็มในข้อมูลที่จะใช้เป็นแนวทางต่อผู้บริหารในระดับนโยบายในการระบุโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กต่อไปในอนาคตได้

ทั้งนี้พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กได้นั้น สำหรับในระดับนโยบาย พบว่า ควรเริ่มจากพื้นที่เพาะปลูกที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองอยู่ก่อนแล้ว ได้แก่ หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 4 หมู่ 5 และหมู่ 8 เป็นหลัก

2.1.2 สรุปตามประเด็นที่ 2 (เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ)

แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับนโยบาย จะเน้นพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาพื้นที่ในเขตตำบลดงมูลเหล็ก 7 ขั้นตอน ที่ได้ระบุไว้ในการจัดทำแผนการพัฒนาสามปี คือขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมการจัดทำแผน, ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา, ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล, ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา, ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา, ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี และขั้นตอนที่ 7 การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี และจะทำการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองโดยการระบุไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ พร้อมทั้งจัดทำเป็นโครงการพัฒนาที่สอดคล้องภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

ด้วย โดยยึดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดเพชรบูรณ์ 4 ปี (พ.ศ.2558-พ.ศ.2561) ในประเด็นที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีกลยุทธ์ในการพัฒนา คือ พัฒนาระบบบริหารจัดการ และปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว, สร้าง พื้นฟู พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อใช้เป็นจุดขายของการท่องเที่ยว, พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว, ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการตลาดเชิงรุก สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวจากทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ และ ส่งเสริมและยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP และเกษตรให้เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ทั้งนี้ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก ยังมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างด้วย เนื่องจากประเด็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างมีประเด็นยุทธศาสตร์ คือ 1. พัฒนาระบบการผลิต การบริหารจัดการ การตลาดสินค้าเกษตรและสินค้าชุมชน 2. พัฒนาโครงข่ายการค้า การลงทุน การบริการ เครือข่ายคมนาคมขนส่งที่แยกอินโดจีนและอาเซียน 3. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ และ 4. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2.2 สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ในระดับพื้นที่ (ผู้นำหมู่บ้าน/ตัวแทนประชาชนผู้เพาะปลูก)

2.2.1 สรุปตามประเด็นที่ 1 (เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก)

จากการสัมภาษณ์ผู้นำหมู่บ้าน/ตัวแทนประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กทั้งสิ้น 12 ท่าน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่1 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่2 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่3 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่4 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่5 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่6 กำนันหมู่ที่7 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่8 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่9 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่10 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่11 และประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองพบว่า พื้นที่ในเขตตำบลดงมูลเหล็กที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้มีจำนวนทั้งสิ้น 6 หมู่บ้าน ได้แก่ พื้นที่เพาะปลูกในหมู่ที่1 (มีครัวเรือนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง 8 ครัวเรือน) พื้นที่เพาะปลูกในหมู่ที่2 (มีครัวเรือนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง 6 ครัวเรือน) พื้นที่เพาะปลูกในหมู่ที่3 (มีครัวเรือนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง 6 ครัวเรือน) พื้นที่เพาะปลูกในหมู่ที่4 (มีครัวเรือนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง 1 ครัวเรือน) พื้นที่เพาะปลูกในหมู่ที่5 (มีครัวเรือนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง 10 ครัวเรือน) และพื้นที่เพาะปลูกในหมู่ที่ 8 (มีครัวเรือนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง 12 ครัวเรือน) ซึ่งจากการให้สัมภาษณ์ของผู้นำชุมชนทั้ง 6 หมู่บ้าน ได้ให้สัมภาษณ์ตรงกันว่า ในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นควรเริ่มจากการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกที่มีการดำเนินการเพาะปลูกก่อนเมื่อได้ผลสำเร็จเชิงประจักษ์จะสามารถเพิ่มความน่าเชื่อถือในการดำเนินงานพัฒนาได้แล้วจึงค่อยขยายแนวทางการพัฒนาไปยังครัวเรือนอื่น ดังนั้นโดยสรุปพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กมีจำนวนทั้งสิ้น 6 หมู่บ้าน คือ หมู่1 หมู่2 หมู่3 หมู่4 หมู่5 และหมู่8 โดยมีจำนวนครัวเรือนที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองรวมทั้งสิ้น 43 ครัวเรือน

และจากการสัมภาษณ์ผู้นำหมู่บ้าน/ตัวแทนประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กทั้งสิ้น 12 ท่าน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่1 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่2 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่

3 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่4 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่5 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่6 กำนันหมู่ที่7 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่8 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่9 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่10 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่11 และประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง พบว่า พื้นที่ในเขตตำบลงมูลเหล็กที่ไม่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้มีจำนวนทั้งสิ้น 5 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่6 หมู่7 หมู่9 หมู่10 และหมู่11 เนื่องจากไม่มีครัวเรือนใดทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในพื้นที่ทั้ง 5 หมู่ที่ได้กล่าวมา จึงไม่เข้าข่ายลักษณะของเขตพื้นที่ที่จะได้รับการพัฒนาให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามแนวทางการพัฒนาในระดับนโยบายและแนวทางการพัฒนาของผู้นำหมู่บ้าน/ตัวแทนประชาชนผู้เพาะปลูก เนื่องจากแนวทางการพัฒนาในระดับนโยบายและแนวทางการพัฒนาของผู้นำหมู่บ้าน คือ ควรพัฒนาจากพื้นที่เพาะปลูกที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งสามารถสรุปพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและไม่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ แสดงได้ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงสรุปพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและไม่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้

ประเภทของพื้นที่	หมู่บ้าน	จำนวนหมู่บ้านที่ “สามารถพัฒนา” เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ทั้งหมด	จำนวนหมู่บ้านที่ “ไม่สามารถพัฒนา” เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ทั้งหมด	จำนวนครัวเรือนที่เพาะปลูกทั้งหมด
1. พื้นที่เพาะปลูกที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้	หมู่1 หมู่2 หมู่3 หมู่4 หมู่5 หมู่8	6	-	43
2. พื้นที่เพาะปลูกที่ไม่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้	หมู่6 หมู่7 หมู่9 หมู่10 หมู่11	-	5	-
	รวม	6	5	43

จากการนำเสนอตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้นมีจำนวนมากกว่า พื้นที่เพาะปลูกที่ไม่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ ทั้งนี้การที่พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่ไม่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ในขณะที่ผู้วิจัยทำการศึกษานี้ เนื่องมาจากไม่มีครัวเรือน

ใดทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในพื้นที่ หมู่6 หมู่7 หมู่9 หมู่10 และหมู่11 เท่านั้น หากในอนาคตข้างหน้ามีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเกิดขึ้นในหมู่บ้านใด หมู่บ้านนั้นก็จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กได้ทันที เพราะสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในระดับนโยบาย ดังนั้นงานวิจัยฉบับนี้จึงช่วยเติมเต็มในข้อมูลของพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในอนาคตต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาได้

2.2.2 สรุปตามประเด็นที่ 2 (เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ)

จากการสัมภาษณ์ผู้นำหมู่บ้าน/ตัวแทนประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กทั้งสิ้น 12 ท่าน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่1 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่2 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่3 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่4 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่5 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่6 กำนันหมู่ที่7 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่8 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่9 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่10 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่11 และประธานสมาคมชาวสวนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองพบว่า การที่จะได้มาซึ่งแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น จะต้องทราบถึงความต้องการและวิธีการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการก่อนจึงจะทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาได้ ทั้งนี้ผู้นำหมู่บ้าน/ตัวแทนประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กได้ให้ข้อมูลในสิ่งที่ต้องการและวิธีการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็ก ของผู้นำหมู่บ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน และประธานสมาคมผู้เพาะปลูกฯ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังแสดงตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงสรุปสิ่งที่ต้องการและวิธีการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็ก ของผู้นำหมู่บ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน และประธานสมาคมผู้เพาะปลูกฯ

สิ่งที่ต้องการ	วิธีการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ/ แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
1. ปรับปรุงเส้นทางถนนที่ชำรุดของแต่ละสวน (โดยเฉพาะในพื้นที่หมู่ที่ 3)	1. หน่วยงานภาครัฐ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ หรือ องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก) ควรให้การสนับสนุนในการซ่อมบำรุงถนนที่ชำรุด
2. กำหนดเส้นทางท่องเที่ยวของแต่ละหมู่บ้านว่าจะมีเส้นทางท่องเที่ยวไปยังสวนของใคร	2. ผู้นำของแต่ละหมู่บ้าน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้กำหนดเส้นทางเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวร่วมกัน
3. ศูนย์รวมการแนะนำนักท่องเที่ยว	3. พัฒนาศาลาเอกประสงค์ในหมู่8
4. ป้ายประชาสัมพันธ์	4. อบต.ดงมูลเหล็กควรให้การสนับสนุน

สิ่งที่ต้องการ	วิธีการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ/ แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
5. ส่งเสริมความหลากหลายในการประกอบอาชีพ หรือการประชาสัมพันธ์สิ่งที่เป็นจุดเด่นของแต่ละหมู่บ้าน นอกเหนือจากการประชาสัมพันธ์เรื่องมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเป็นหลักเพียงอย่างเดียว เช่น ปอเทือง มะนาวทอซีเมนต์ โดยแต่ละหมู่บ้านมีสิ่งที่ต้องการให้ประชาสัมพันธ์ควบคู่กับการประชาสัมพันธ์เรื่องมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองได้แก่ - หมู่1 ต้องการให้ประชาสัมพันธ์เรื่องการปลูกหอม ควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์เรื่องมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง - หมู่2 ต้องการให้ประชาสัมพันธ์อุทยานปลาวัดดงมูลเหล็ก, วัดหลวงพ่อตั่ง, การฟ้อนรำของผู้สูงอายุทุกวันอังคาร, ประเพณีแข่งเรือ ควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์เรื่องมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง - หมู่3 ต้องการให้พัฒนาและประชาสัมพันธ์โครงการแก้มลิงที่มีจัดการจัดขึ้นในเขตหมู่3 พร้อมทั้งปรับปรุงพื้นที่ว่างเปล่าเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์เรื่องมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง - หมู่4 ต้องการให้ประชาสัมพันธ์อุทยานปลาวัดดงมูลเหล็ก, วัดหลวงพ่อตั่ง, การฟ้อนรำของผู้สูงอายุทุกวันอังคาร, ประเพณีแข่งเรือ ควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์เรื่องมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	5. ควรเริ่มจากการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทางจังหวัด เพชรบูรณ์ ในการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวให้เป็นที่ประจักษ์กับสังคมอย่างกว้างขวาง อาทิเช่น หน่วยงานของทางจังหวัดเพชรบูรณ์ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นต้น โดยในส่วนของกำหนดผังเส้นทางการเข้ามาท่องเที่ยวภายในพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กนั้น ควรดำเนินการโดยผู้นำชุมชนของแต่ละหมู่บ้าน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความเข้าใจเส้นทางในพื้นที่มีความรับผิดชอบของบริเวณที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองมากที่สุด เพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองนำเสนอความต้องการต่อองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กเป็นหลักในเบื้องต้นต่อไป

สิ่งที่ต้องการ	วิธีการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ/ แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- หมู่5 ต้องการให้ประชาชนสัมพันธ์ในการปลูกคะน้าและพริก รวมทั้งต้องการให้ประชาชนสัมพันธ์อุทยานปลาวัดดงมูลเหล็ก, วัดหลวงพ่อทั้ง, การฟ้อนรำของผู้สูงอายุทุกวันอังคาร, ประเพณีแข่งเรือ และการปลูกมะนาวในท่อซีเมนต์ ควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์เรื่องมะม่วงน้ำดอกไม้อีสทอง - หมู่6 ไม่มีความต้องการเนื่องจากไม่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้อีสทองในเขตหมู่6 - หมู่7 ต้องการให้ประชาชนสัมพันธ์ประเพณีบุญบั้งไฟ (จะมีขึ้นในช่วงเดือนมิถุนายนของทุกปี), ต้องการให้ประชาชนสัมพันธ์ในเรื่องของการทำนา และต้องการให้ประชาชนสัมพันธ์ในเรื่องของการเพาะปลูกใบยาสูบ ควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์เรื่องมะม่วงน้ำดอกไม้อีสทอง - หมู่8 ต้องการให้ประชาชนสัมพันธ์การเป็นหมู่บ้านต้นแบบของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และมีการพัฒนาโครงการแก้มลิงให้เป็นรูปธรรม ควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์เรื่องมะม่วงน้ำดอกไม้อีสทอง - หมู่9 ไม่มีความต้องการเนื่องจากไม่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้อีสทองในเขตหมู่9	

สิ่งที่ต้องการ	วิธีการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ/ แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- หมู่ 10 ต้องการให้พัฒนาแหล่งเกษตรยั่งยืน, ต้องการให้ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่ (Rice Berry) และต้องการให้ประชาสัมพันธ์การทำไร่นาสวนผสม ควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์เรื่องมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง - หมู่ 11 ไม่มีความต้องการเนื่องจากไม่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตหมู่ 11	

จากสรุปตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่า การที่พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองของแต่ละหมู่บ้านในเขตตำบลดงมูลเหล็กจะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้น หน่วยงานภาครัฐที่ใกล้ชิดและจะให้ความช่วยเหลือเพื่อให้แนวทางการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตตำบลดงมูลเหล็กประสบผลสำเร็จได้มากที่สุดก็คือ องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก เนื่องจากหมู่บ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก โดยพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวก่อนหน้านี้ ได้แก่ หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 4 หมู่ 5 และหมู่ 8 เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีประชาชนทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองอยู่แล้วซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ที่ได้จากการสัมภาษณ์ว่า ควรเริ่มจากการพัฒนาพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองอยู่ก่อน เพื่อจะได้เป็นต้นแบบของการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับประชาชนในหมู่บ้านที่ยังไม่มีการเพาะปลูก ซึ่งพื้นที่ที่ยังไม่มีการดำเนินการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็ก ได้แก่ หมู่ 6 หมู่ 7 หมู่ 9 หมู่ 10 และหมู่ 11 ทั้งนี้สาระสำคัญของแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ของทางจังหวัดเพชรบูรณ์และการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวของทางจังหวัดเพชรบูรณ์โดยให้มีการระบุเส้นทางของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองไว้ด้วย, การปรับปรุงเส้นทางถนนที่ชำรุด, การพัฒนาศูนย์รวมการแนะนำการท่องเที่ยว, การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมจุดเด่นของกิจกรรมต่างๆ ที่มีในแต่ละหมู่บ้านควบคู่ไปกับการส่งเสริมการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองไปพร้อมกัน

2.3 สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในระดับพื้นที่ (เกษตรกรผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง)

2.3.1 สรุปตามประเด็นที่ 1 (เกี่ยวกับ พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก)

จากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งได้ดำเนินการภายใต้โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อหาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ในเขตตำบลดงมูลเหล็ก ทำให้ได้ข้อสรุปว่า พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองของประชาชนในเขตตำบลดงมูลเหล็กที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีจำนวนทั้งสิ้น 43 ครัวเรือน ซึ่งทั้ง 43 ครัวเรือนนี้ เป็นครัวเรือนที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากหมู่ 1 จำนวน 8 ครัวเรือน, จากหมู่ 2 จำนวน 6 ครัวเรือน, จากหมู่ 3 จำนวน 6 ครัวเรือน, จากหมู่ 4 จำนวน 1 ครัวเรือน, จากหมู่ 5 จำนวน 10 ครัวเรือน และจากหมู่ 8 จำนวน 12 ครัวเรือน ทั้งนี้เหตุผลสำคัญในการที่พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองทั้ง 6 หมู่บ้านนี้มีความพร้อมในการที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กมากกว่าพื้นที่ในหมู่อื่นเนื่องจากมีประชาชนทำการเพาะปลูกมาก่อนแล้ว สามารถจัดเตรียมให้นักท่องเที่ยวเข้ามาชมสวนได้ทันที ทำให้ไม่ต้องเสียเวลา หรือเสียงบประมาณในการเริ่มต้นเพาะปลูกใหม่ ประกอบกับพื้นที่ในหมู่ 6 หมู่ 7 หมู่ 9 หมู่ 10 และหมู่ 11 รวมทั้งสิ้น 5 หมู่ ไม่มีประชาชนทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองแต่อย่างใด ดังนั้นผลสรุปจากงานวิจัยในครั้งนี้ สามารถเติมเต็มในข้อมูลของพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่ยังไม่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปได้ ข้อเท็จจริงในส่วนนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับนโยบายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้ขยายวงกว้างขึ้นต่อไปอันนำมาซึ่งรายได้ที่จะมาจากการท่องเที่ยวในเขตตำบลดงมูลเหล็กที่เพิ่มขึ้นต่อไปในอนาคตได้

2.3.2 สรุปตามประเด็นที่ 2 (เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ)

จากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็ก มีจำนวนหมู่บ้านที่มีประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ทั้งสิ้น 6 หมู่บ้าน จากทั้ง 11 หมู่บ้าน ได้แก่ ประชาชนผู้เพาะปลูกจากหมู่ที่ 1, ประชาชนผู้เพาะปลูกจากหมู่ที่ 2, ประชาชนผู้เพาะปลูกจากหมู่ที่ 3, ประชาชนผู้เพาะปลูกจากหมู่ที่ 4, ประชาชนผู้เพาะปลูกจากหมู่ที่ 5 และผู้เพาะปลูกจากหมู่ที่ 8 พบว่า การที่จะได้มาซึ่งแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น จะต้องทราบถึงความต้องการและวิธีการได้มาในสิ่งที่ต้องการก่อนจึงจะทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาได้ ทั้งนี้ประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กได้ให้ข้อมูลในสิ่งที่ต้องการและวิธีการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กต่อไป สามารถสรุปได้ดังแสดงตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงสรุปสิ่งที่ต้องการและวิธีการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลงมูลเหล็ก ของประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง

สิ่งที่ต้องการ	วิธีการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ/ แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
1. ต้องการให้มีการสนับสนุนเรื่องการให้ความรู้ด้านวิชาการการเกษตรในการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเกี่ยวกับการทำให้ผลผลิตเพิ่ม และการทำให้ตลาดรองรับผลผลิตมากขึ้น 2. ต้องการน้ำใต้ดินเพื่อนำมาใช้ในการทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง และเพื่อใช้ในการทำเกษตรในด้านอื่นๆ เนื่องจากน้ำไม่เพียงพอเกือบทุกหมู่บ้าน 3. ต้องการให้มีการปรับปรุงเส้นทางถนนที่ชำรุด และต้องการให้มีการสร้างถนนคอนกรีตเพื่อเชื่อมเส้นทางให้ถึงทุกสวนที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง 4. ต้องการให้พัฒนาพื้นที่ชลประทานในหมู่ 5 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาเที่ยวชมสวนมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองควบคู่ไปด้วย 5. ต้องการให้มีวิทยากรมาให้ความรู้ในการทำกิ่งพันธุ์มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองอยู่แล้วเพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น และพื้นที่ที่ยังไม่มีการดำเนินการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง เพื่อเป็นการเตรียมการสำหรับการดำเนินการเพาะปลูกต่อไปในอนาคต	1. องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก ควรเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องของการเพิ่มผลผลิตจากการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองและการทำให้ตลาดรองรับมากขึ้น 2. ผู้บริหารในระดับนโยบาย (อบต.) ผู้นำชุมชน และประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ควรหาแนวทางในการที่จะนำน้ำใต้ดินมาใช้ในการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองร่วมกัน 3. องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก ควรเป็นหน่วยงานหลักในการผลักดันการปรับปรุงเส้นทางถนนที่ชำรุดเพื่อเชื่อมเส้นทางให้สามารถเข้าถึงทุกสวนที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง 4. ผู้บริหารในระดับนโยบาย (อบต.) ผู้นำชุมชน และประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ควรพัฒนาพื้นที่ชลประทานร่วมกัน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับนักท่องเที่ยว 5. องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก ควรเป็นหน่วยงานหลักที่จะประสานเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องของการทำกิ่งพันธุ์มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองมาให้ความรู้แก่ประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อที่จะทำให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น และเพื่อเป็นการกระตุ้นให้มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองมากขึ้น

สิ่งที่ต้องการ	วิธีการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ/ แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
6. ต้องการให้มีวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้สำหรับการทำเกษตรโดยเฉพาะเพื่อการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	6. องค์การบริหารส่วนตำบลงดมูลเหล็กควรประสานเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องของการทำปุ๋ยอินทรีย์มาให้ความรู้แก่ประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง
7. ต้องการให้มีการรวบรวมมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่มีขนาดเล็กไม่ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด มาทำการแปรรูปเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าอันนำมาซึ่งการสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น	7. ผู้บริหารในระดับนโยบาย (อบต.) ผู้นำชุมชน ประธานสมาคมฯ ชาวสวน และประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ควรมากำหนดแนวทางในการปฏิบัติหรือมาสร้างข้อตกลงร่วมกัน
8. ต้องการให้มีวิทยากรมาให้ความรู้ด้านการแปรรูปมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง (มะม่วงแปรรูปหรือมะม่วงกระเทียม) ได้แก่ การทำมะม่วงแช่อิ่ม มะม่วงดอง มะม่วงกวน เป็นต้น	8. องค์การบริหารส่วนตำบลงดมูลเหล็กควรจะประสานเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องของการแปรรูปมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองมาให้ความรู้แก่ประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง
9. ต้องการแรงงานในการทำการแปรรูปมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	9. -
10. ต้องการป้ายประชาสัมพันธ์ของแต่ละสวนที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะกำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	10. องค์การบริหารส่วนตำบลงดมูลเหล็กควรเป็นหน่วยงานหลักสำหรับการทำป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อความเป็นเอกภาพเดียวกัน
11. ต้องการถุงห่อมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองคุณภาพดี	11. -
12. ต้องการลดต้นทุนในการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	12. ผู้บริหารในระดับนโยบาย(อบต.) ผู้นำชุมชน ประธานสมาคมฯ ชาวสวน ควรประสานเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงฯ
13. ต้องการกึ่งพันธุ์มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองพันธุ์แท้ไม่มีการปลอมปนกับพันธุ์อื่น	13. ผู้บริหารในระดับนโยบาย (อบต.) ผู้นำชุมชน ประธานสมาคมฯ ควรผลักดันแนะนำความรู้ในการเลือกกึ่งพันธุ์ หรือให้วิธีการที่จะได้มาซึ่งกึ่งแท้

สิ่งที่ต้องการ	วิธีการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ/ แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
14. ต้องการเครื่องวัดค่าดินของแต่ละแปลงเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	14. ผู้บริหารในระดับนโยบาย (อบต.) และผู้นำชุมชน ควรจัดหาเครื่องวัดค่าดินไว้ในส่วนกลางเพื่อให้บริการกับประชาชนผู้เพาะปลูกได้มาขอยืมใช้บริการ
15. ต้องการเครื่องวัดค่าน้ำที่จะนำมาใช้ในการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	15. ผู้บริหารในระดับนโยบาย และผู้นำชุมชน ควรจัดหาเครื่องวัดค่าน้ำไว้ในส่วนกลางเพื่อให้บริการกับประชาชนผู้เพาะปลูกได้มาขอยืมใช้บริการ
16. ต้องการไปศึกษาดูงานการทำสวนมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองนอกเขตจังหวัดเพชรบูรณ์	16. ผู้บริหารในระดับนโยบาย (อบต.) ผู้นำชุมชน ประธานสมาคมฯชาวสวน ควรร่วมกันจัดโครงการศึกษาดูงานในต่างจังหวัดให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่สนใจได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกอื่นที่มีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากสรุปตารางที่ 9 ที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) สามารถสรุปอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่เกษตรกรผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองต้องการ และแนวทางในการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ อันจะนำมาซึ่งแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตตำบลดงมูลเหล็กต่อไป แบ่งเป็น 2 ข้อใหญ่ๆ ดังนี้

1.สิ่งที่ประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กต้องการที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้ในด้านต่างๆ กล่าวคือ ต้องมีวิทยากรที่มีความรู้หรือความเชี่ยวชาญในหัวข้อที่ประชาชนต้องการเพื่อมาให้ความรู้กับประชาชนผู้ทำการเพาะปลูกนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กควรเป็นหน่วยงานหลักที่จะประสานเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ได้แก่ ความรู้ด้านวิชาการการเกษตรในการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในการทำให้ผลผลิตเพิ่ม และการทำให้ตลาดรองรับผลผลิตมากขึ้น, ความรู้ในการทำกิ่งพันธุ์มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง, ความรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้สำหรับการทำเกษตรโดยเฉพาะเพื่อการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง, ความรู้เกี่ยวกับวิธีการลดต้นทุนในการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง และความรู้ด้านการแปรรูปมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง เป็นต้น ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กควรเป็นหน่วยงานหลักที่จะประสานเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องของดังกล่าวมาให้ความรู้แก่ประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง เนื่องจากเป็นหน่วยงานภาครัฐ

ที่มีศักยภาพติดต่อบริษัทงานกับหน่วยงานภาครัฐที่จะสามารถจัดสรรทีมวิทยากรมาให้ความรู้ได้สะดวกและรวดเร็วกว่าที่จะให้ประชาชนผู้เพาะปลูกดำเนินการติดต่อบริษัทวิทยากรมาให้ความรู้ด้วยตนเอง

2.สิ่งที่ประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กต้องการที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก กล่าวคือ ต้องการน้ำใต้ดินเพื่อนำมาใช้ในการทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง, ต้องการให้มีการปรับปรุงเส้นทางถนนที่ชำรุดและต้องการให้มีการสร้างถนนคอนกรีตเพื่อเชื่อมเส้นทางให้ถึงทุกสวนที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง, ต้องการให้พัฒนาพื้นที่ชลประทานเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาเที่ยวชมสวนมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง, ต้องการให้มีการรวบรวมมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่มีขนาดเล็กไม่ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดมาทำการแปรรูปเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าอันนำมาซึ่งการสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น, ต้องการกักพันธุ์มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองพันธุ์แท้ไม่มีการปลอมปนกับพันธุ์อื่น, ต้องการป้ายประชาสัมพันธ์ของแต่ละสวนที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะกำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, ต้องการเครื่องวัดค่าดินของแต่ละแปลงเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง, ต้องการเครื่องวัดค่าน้ำที่จะนำมาใช้ในการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง และต้องการไปศึกษาดูงานการทำสวนมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองนอกเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นต้น ดังนั้นการที่จะได้มาในส่วนนี้ของความต้องการที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองดังที่กล่าวมา ผู้บริหารในระดับนโยบาย (อบต.) ผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน ประธานสมาคมชาวสวนฯ และประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ควรมีส่วนร่วมในแนวทางการพัฒนาต่างๆ กล่าวคือ ผู้บริหารในระดับนโยบาย (อบต.) ผู้นำชุมชน และประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ควรหาแนวทางในการที่จะนำน้ำใต้ดินมาใช้เพื่อการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองร่วมกัน, องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กควรเป็นหน่วยงานหลักในการผลักดันการปรับปรุงเส้นทางถนนที่ชำรุดเพื่อเชื่อมเส้นทางให้สามารถเข้าถึงทุกสวนที่ทำการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง, ผู้บริหารในระดับนโยบาย (อบต.) ผู้นำชุมชน และประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ควรพัฒนาพื้นที่ชลประทานร่วมกัน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับนักท่องเที่ยว, ผู้บริหารในระดับนโยบาย (อบต.) ผู้นำชุมชน ประธานสมาคมฯ ชาวสวน และประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ควรมากำหนดแนวทางในการปฏิบัติหรือมาสร้างข้อตกลงร่วมกันสำหรับการดำเนินการแปรรูปมะม่วงของแต่ละหมู่บ้าน, ผู้บริหารในระดับนโยบาย (อบต.) ผู้นำชุมชน ประธานสมาคมฯ ควรผลักดันแนะนำความรู้ในการเลือกกิ่งพันธุ์ หรือให้วิธีการที่จะได้มาซึ่งกิ่งแท้, องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็กควรเป็นหน่วยงานหลักสำหรับการทำป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อความเป็นเอกภาพเดียวกัน, ผู้บริหารในระดับนโยบาย (อบต.) และผู้นำชุมชน ควรจัดหาเครื่องวัดค่าดินไว้ในส่วนกลางเพื่อให้บริการกับประชาชนผู้เพาะปลูกได้มาขอยืมใช้บริการ, ผู้บริหารในระดับนโยบาย และผู้นำชุมชน ควรจัดหาเครื่องวัดค่าน้ำไว้ในส่วนกลางเพื่อให้บริการกับประชาชนผู้เพาะปลูกได้มาขอยืมใช้บริการ และผู้บริหารในระดับนโยบาย (อบต.) ผู้นำชุมชน ประธานสมาคมฯ ชาวสวน ควรร่วมกันจัดโครงการศึกษาดูงานในต่างจังหวัดให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่สนใจได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกอื่นที่มีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคตต่อไป

ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า ความต้องการในด้านที่เป็นการบริหารจัดการของประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองโดยตรง จะไม่ปรากฏแนวทางในการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการหรือไม่ปรากฏแนวทาง

ในการพัฒนา ได้แก่ ความต้องการในข้อ 9 คือต้องการแรงงานในการทำการแปรรูปมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง และความต้องการในข้อ 11 คือต้องการถุงห่อมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองคุณภาพดี จากความต้องการทั้งสองข้อนี้จัดว่าเป็นความต้องการเฉพาะครัวเรือน ซึ่งอยู่นอกเหนือการบริหารงานโดยรวมของภาครัฐ (องค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก) ดังนั้นประชาชนในครัวเรือนที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะพัฒนาพื้นที่ของตนเองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปควรเป็นผู้คัดเลือกแรงงานสำหรับทำการแปรรูปมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่ไม่ได้มาตรฐานเอง และประชาชนผู้เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองควรเป็นผู้คัดเลือกถุงสำหรับห่อมะม่วงเองโดยตรง ซึ่งในการคัดเลือกถุงห่อมะม่วงนั้นอาจจะขอคำปรึกษาจากผู้นำชุมชน หรือประธานสมาคมชาวสวนฯ ที่มีความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้ถุงห่อมะม่วงมาก่อน หากประชาชนในครัวเรือนที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเป็นผู้คัดเลือกแรงงานและถุงห่อมะม่วงเองแล้วจะทำให้ได้แรงงานและถุงห่อมะม่วงที่ตรงกับความต้องการของตนเองมากที่สุด ซึ่งจะช่วยให้ลดปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในเรื่องของการไม่ได้แรงงานและถุงห่อมะม่วงที่ไม่พึงปรารถนาในอนาคตได้

สรุปโดยรวมจากการให้สัมภาษณ์ของหน่วยวิเคราะห์ทั้งที่เป็นระดับนโยบายและระดับพื้นที่พบว่า มีแนวทางที่จะพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงุมเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปร่วมกัน โดยเริ่มจากการพัฒนาพื้นที่ในหมู่บ้านที่มีการเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองอยู่แล้วให้ได้ผลสำเร็จก่อน แล้วจึงขยายไปยังหมู่บ้านที่ยังไม่มีการเพาะปลูก ซึ่งแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงุมเหล็กนั้น มีความสอดคล้องกับระดับนโยบาย คือ มีการระบุไว้ในแผนการพัฒนาสถาปัตยกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็กเป็นหลัก ประกอบกับมีการกำหนดโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวรองรับที่มีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาดังกล่าวด้วย รวมทั้งมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีความเป็นไปได้อีกด้วย และท้ายที่สุดแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงุมเหล็ก ควรเริ่มจากการกำหนดนโยบายในการพัฒนาจากระดับนโยบายก่อน ซึ่งนโยบายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวก็มีความสอดคล้องตรงกับความต้องการในระดับพื้นที่ด้วยเช่นกัน นั่นก็คือ ประชาชนในเขตตำบลงุมเหล็กส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาและสนับสนุนพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยผู้นำชุมชน ประธานสมาคมชาวสวนฯ และประชาชนผู้เพาะปลูกในแต่ละครัวเรือนก็ได้ให้แนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงุมเหล็กเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยในครั้งนี้ คือ หากในระดับนโยบายจะมีการพัฒนาสิ่งต่างๆ ในเขตพื้นที่ที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ ควรมีความสำรวจความต้องการของประชาชนก่อนเป็นสำคัญ จึงค่อยมากำหนดเป็นแผนนโยบายในการพัฒนาต่อไปซึ่งจะช่วยทำให้ทราบถึงความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่การปกครองอย่างแท้จริงได้ อีกทั้งยังเป็นการช่วยลดข้อขัดแย้งระหว่างคณะผู้บริหารและประชาชนในเขตพื้นที่ได้

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบอื่นในเขตพื้นที่ตำบลอื่น เพราะอาจจะยังมีพื้นที่ใหม่ที่ยังไม่ถูกค้นพบ ซึ่งพื้นที่ที่ยังไม่ถูกค้นพบนั้นอาจจะมีศักยภาพมากพอที่จะทำการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญต่อไปได้

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2544). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโฮมสเตย์**. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ฉลอง หันชื่น. ให้สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก.
- ไฉน ก้อนทอง. ให้สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก.
- ไตรรัตน์ เปียถนอม. ให้สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก.
- ทองหล่อ ลาคำ. ให้สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก.
- นิพนธ์ ปัทมทอง. ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). **การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. พิมพ์ครั้งที่ 1. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พงษ์พจน์ ประสงค์สิน.(2553).รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในทัศนะของประชาชน : กรณีศึกษาหาดวัดใต้ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี.ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตย สังคมศึกษา เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- พัชรรัตน์ แสงมณีวรรณ.(2554).การท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านมาป่าเปา ตำบลทาบลาดุกอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน.ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์และสิ่งแวดล้อม). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ยุริดา ก้อนเพชร. **มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง**. [online]. 2558. แหล่งที่เข้าถึง http://www.biogang.net/biodiversity_view.php?menu=biodiversity&uid=119&id=583. [10 พฤษภาคม 2558]

- ระจิตร สุวพานิช . (2554). การใช้สมบัติทางความร้อนเผ้าติดตามอาการสะท้อนหนาวของมะม่วง
น้ำดอกไม้สีทอง. วิทยาศาสตร์สุขภาพบัณฑิต(วิทยาลัยหลังการเก็บเกี่ยว) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ระพิน ยอดและ. ให้สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะ
สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก และแนวทางการ
พัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก.
- รัตนรักษ์ บำรุง . (2554) .การวิจัยและการพัฒนาการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออกในเขต
จังหวัดอุดรธานี.วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การเกษตร,
มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- รุ่งตะวัน เกิดโกศา.(2553). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของจังหวัดอุทัยธานี.
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรัญญา จันทะเพ. (2553).ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อชุมชนบ้านสบวิน ตำบลแม่
วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่.รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิวพร มินรินทร์. (2553).การศึกษาปัจจัยก่อนการเก็บเกี่ยวบางประการที่มีผลต่อคุณภาพหลังการ
เก็บเกี่ยวมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง.วิทยานิพนธ์ วท.ม. ม มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, พิษณุโลก.
- ศิริพร พจนการุณ และวิลาวัลย์ คำปวน. (2551) .ผลของการใช้ถุงคาร์บอนใหม่และเก่าในการห่อผล
ต่อคุณภาพหนึ่งการเก็บเกี่ยวของมะม่วงน้ำดอกไม้. วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร, 25-50.
- ศรีเรือน ทองใหญ่.(2554).พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว :กรณีศึกษาอุทยาน
แห่งชาติเขาสก. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- ศุภย์วิชัยป้าไม้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2538). โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบ
นิเวศ: กรณีภาคใต้. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติไทย. (2548). รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อ
กำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีแห่งชาติไทย.
- สถาพร ฉิมทอง.(2554). ผลของการตัดแต่งกิ่ง 5 รูปทรงต่อการผลิใบ การออกดอกและผลผลิตของ
มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง.สำนักฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ สำนักงานอธิการบดี.
- สุรพล ป่านภูมิ. ให้สัมภาษณ์, 10 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถ
พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนา
พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิง
นิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก.
- สำคัญ มาปราบ. ให้สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะ
สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก และแนวทางการ

พัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก.

สมทบ พึ่งแก้ว. ให้สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก.

หัน นามา. ให้สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก.

อรุณ ปิ่นนาง. ให้สัมภาษณ์, 10 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก.

Alan Thompson.(2548). การศึกษาความเป็นไปได้คืออะไร (What is a Feasibility Study).

[online]. 2558. แหล่งที่เข้าถึง: <http://ru-feasibility.blogspot.com/2009/11/what-is-feasibility-study.html>. [10 มิถุนายน 2558]

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2544). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโฮมสเตย์**. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ฉลอง หันขึ้น. ให้สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก.
- ไฉน ก้อนทอง. ให้สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก.
- ไตรรัตน์ เปียณอม. ให้สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก.
- ทองหล่อ ลาค่า. ให้สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก.
- นิพนธ์ ไปทอง. ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). **การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. พิมพ์ครั้งที่ 1. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พงษ์พจน์ ประสงค์สิน.(2553).รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในทัศนะของประชาชน : กรณีศึกษาหาดวัดไ้ อำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานี.ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตย สังคมศึกษา เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- พัชรรัตน์ แสงมณีวรรณ.(2554).การท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านป่าเปา ตำบลทาบลาดุกอำเภแม่ทา จังหวัดลำพูน.ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์และสิ่งแวดล้อม). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ยุริธิดา ก้อนเพชร. **มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง**. [online]. 2558. แหล่งที่เข้าถึง http://www.biogang.net/biodiversity_view.php?menu=biodiversity&uid=119&id=583. [10 พฤษภาคม 2558]

- ระจิตร สุวพานิช . (2554). การใช้สมบัติทางความร้อนเผ้าติดตามอาการสะท้อนหนาวของมะม่วง
น้ำดอกไม้สีทอง. วิทยาศาสตร์สุขภาพบัณฑิต(วิทยาลัยหลังการเก็บเกี่ยว) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ระพิน ยอดและ. ให้สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะ
สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก และแนวทางการ
พัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก.
- รัตนรักษ์ บำรุง . (2554) .การวิจัยและการพัฒนาการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออกในเขต
จังหวัดอุดรธานี.วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การเกษตร,
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รุ่งตะวัน เกิดโกคา.(2553). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของจังหวัดอุทัยธานี.
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรัญญา จันทะเพ. (2553).ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อชุมชนบ้านสบวิน ตำบลแม่
วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่.รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิวพร มินรินทร์. (2553).การศึกษาปัจจัยก่อนการเก็บเกี่ยวบางประการที่มีผลต่อคุณภาพหลังการ
เก็บเกี่ยวมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง.วิทยานิพนธ์ วท.ม. ม มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ศิริพร พจนการุณ และวิลาวัลย์ คำปวน. (2551) .ผลของการใช้ถุงคาร์บอนใหม่และเก่าในการห่อผล
ต่อคุณภาพหนึ่งการเก็บเกี่ยวของมะม่วงน้ำดอกไม้. วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร, 25-50.
- ศรีเรือน ทองใหญ่.(2554).พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว :กรณีศึกษาอุทยาน
แห่งชาติเขาสก. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- ศูนย์วิจัยป่าไม้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2538). โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบ
นิเวศ: กรณีภาคใต้. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติไทย. (2548). รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อ
กำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีแห่งชาติไทย.
- สถาพร ฉิมทอง.(2554). ผลของการตัดแต่งกิ่ง 5 รูปทรงต่อการผลิใบ การออกดอกและผลผลิตของ
มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง.สำนักฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ สำนักงานอธิการบดี.
- สุรพล ป่านภูมิ. ให้สัมภาษณ์, 10 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่สามารถ
พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนา
พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลดงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิง
นิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก.
- สำคัญ มาปราบ. ให้สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะ
สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลดงมูลเหล็ก และแนวทางการ

พัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก.

สมทบ พึ่งแก้ว. ให้สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก.

หัน นามา. ให้สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก.

อรุณ ปันนาง. ให้สัมภาษณ์, 10 มิถุนายน 2558. พื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไปในเขตตำบลงมูลเหล็ก และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองในเขตตำบลงมูลเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. องค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก.

Alan Thompson.(2548). การศึกษาความเป็นไปได้คืออะไร (What is a Feasibility Study).

[online]. 2558. แหล่งที่เข้าถึง: <http://ru-feasibility.blogspot.com/2009/11/what-is-feasibility-study.html>. [10 มิถุนายน 2558]

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ฯ

บันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือเชิญวิทยากร

บันทึกข้อความขออนุมัติและดำเนินโครงการภายใต้โครงการวิจัยฯ

คำสั่งมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้ไปราชการ

บันทึกข้อความขอขยายระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

[ส่วนเนื้อหา]

ภาคผนวก ข
[คลิก แล้วพิมพ์หัวเรื่อง]

[ส่วนเนื้อหา]

ภาคผนวก ค
[คลิก แล้วพิมพ์หัวเรื่อง]

[ส่วนเนื้อหา]

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ – นามสกุล
วัน เดือน ปี ที่เกิด
ประวัติการศึกษา

นางสาวตรียากานต์ พรหมคำ
วันที่ 12 เดือนมิถุนายน พ.ศ.2528
การศึกษาระดับปริญญาตรี (ศษ.บ.)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
การศึกษาระดับปริญญาโท (ศศ.ม.)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
การศึกษาระดับปริญญาเอก (กำลังศึกษาต่อ)
อาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
อาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
(ปัจจุบัน)

ประวัติการทำงาน